

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สิงหาคม ๒๕๖๗

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สิงหาคม ๒๕๖๗

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อให้แผนที่จัดทำขึ้นมา มีคุณภาพและเป็นรูปแบบเดียวกัน และเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศึกษาเรียนรู้ ในแนวทางการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ตลอดจน เป็นแผนซึ่งแสดงถึงทิศทาง แนวทาง และเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ในอนาคตที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี นโยบายและระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาภาค/กลุ่มจังหวัด/จังหวัด และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแสดงถึงเป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยได้เริ่มตั้งแต่การจัดเตรียม รวบรวม ศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน และจัดทำร่างแผนฯ นำเสนอต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดเวทีการมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อวิจารณ์ เกี่ยวกับร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อนำข้อคิดเห็น มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำเสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดและขอความเห็นชอบก่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลและความร่วมมือ ในการจัดทำแผนฯ จากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดี สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และหวังว่าแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จะเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม หากมีข้อผิดพลาดประการใดที่ได้ ตรวจพบจากข้อมูลในเอกสารแผนพัฒนาการเกษตรฯ ฉบับนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ขออภัยในข้อผิดพลาดและขออภัยมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

สิงหาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญแผนภาพ	จ
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๓๓
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๘๐
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๙๓
ส่วนที่ ๕ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)	๑๒๘

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ อธิบายลักษณะกลุ่มชุดดินของจังหวัดลำปาง	๔๓
ตารางที่ ๒ ปริมาณน้ำฝน	๔๕
ตารางที่ ๓ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด	๔๕
ตารางที่ ๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๔๖
ตารางที่ ๕ ป่าสงวนแห่งชาติ	๔๗
ตารางที่ ๖ อุทยานแห่งชาติ	๔๘
ตารางที่ ๗ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	๔๘
ตารางที่ ๘ วนอุทยานแห่งชาติ	๔๘
ตารางที่ ๙ ปริมาณการผลิตแร่	๔๙
ตารางที่ ๑๐ สถานภาพปริมาณสำรองแร่	๔๙
ตารางที่ ๑๑ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดลำปาง	๕๐
ตารางที่ ๑๒ จำนวนประชากรของจังหวัดลำปาง	๕๑
ตารางที่ ๑๓ จำนวนสถานศึกษาแยกตามสังกัดในจังหวัดลำปาง	๕๑
ตารางที่ ๑๔ จำนวนวัดและพระภิกษุ สามเณร จังหวัดลำปาง	๕๔
ตารางที่ ๑๕ จำนวนสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดลำปาง	๕๕
ตารางที่ ๑๖ จำนวนและอัตราส่วนบุคลากรต่อประชากร จังหวัดลำปาง	๕๕
ตารางที่ ๑๗ งานวัฒนธรรม/ประเพณี/เทศกาลของจังหวัดลำปาง	๕๖
ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลประเภทการใช้ไฟฟ้าจังหวัดลำปาง	๕๙
ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลการผลิตและการจำหน่ายน้ำของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาลำปาง	๖๐
ตารางที่ ๒๐ รายละเอียดการให้บริการ (ผู้เช่า)	๖๐
ตารางที่ ๒๑ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง	๖๓
ตารางที่ ๒๒ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและพื้นที่การเกษตร	๖๕
ตารางที่ ๒๓ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดลำปาง	๖๘
ตารางที่ ๒๔ พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดลำปาง	๖๙
ตารางที่ ๒๕ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง	๗๐
ตารางที่ ๒๖ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดลำปาง	๗๑
ตารางที่ ๒๗ สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๗๑
ตารางที่ ๒๘ สถานการณ์ด้านการประมงของจังหวัดลำปาง	๗๒
ตารางที่ ๒๙ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัดลำปาง	๗๓
ตารางที่ ๓๐ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด	๗๕

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๓๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด	๗๖
ตารางที่ ๓๒ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	๗๗
ตารางที่ ๓๓ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดลำปาง	๗๗
ตารางที่ ๓๔ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดลำปาง	๗๘
ตารางที่ ๓๕ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านแยกรายอำเภอ	๗๘
ตารางที่ ๓๖ ข้อมูล Smart Farmer Young Smart Farmer จังหวัดลำปาง	๗๘
ตารางที่ ๓๗ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (S)	๘๐
ตารางที่ ๓๘ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (W)	๘๑
ตารางที่ ๓๙ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (O)	๘๒
ตารางที่ ๔๐ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (T)	๘๔
ตารางที่ ๔๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework	๘๕
ตารางที่ ๔๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	๘๖
ตารางที่ ๔๓ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกันและเชิงรับ	๘๘
ตารางที่ ๔๔ เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง	๑๐๐
ตารางที่ ๔๕ สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๑๐๔

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ ๑ พื้นที่จังหวัดลำปาง	๖๖
แผนภาพที่ ๒ พื้นที่การเกษตรจังหวัดลำปาง	๖๖
แผนภาพที่ ๓ พื้นที่การเกษตรในเขตและนอกเขตชลประทานจังหวัดลำปาง	๖๗
แผนภาพที่ ๔ พื้นที่เพาะปลูก	๖๗

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับ มาตรา ๘๔ (๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔ (๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕ (๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง โดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งนำนโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับบริบทของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงาน ในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาภาค/กลุ่มจังหวัด/จังหวัด และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ **“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”** โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๐๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)** (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ^๒ เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) **การเกษตร (หลัก)** (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทาง สังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและ

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

ประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่น และเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตรการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนา มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้างแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคูณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัยและการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลិតภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกย่องให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจ การเกษตรขนาดกลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสม ของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้า ประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่ กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึง องค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่า ในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิต หลังการเก็บเกี่ยวการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและ อุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทางเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำการระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำการเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของ ประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหาร และผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบ

การตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็วและมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร ที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย)

ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร)

ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ^๓ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกัน เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศ ต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ โดยสรุป ใน ๖ มิติ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟู และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศมี ๑๓ ฉบับ มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ฉบับ ได้แก่ (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๓) กฎหมาย (๕) เศรษฐกิจ (หลัก) (๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๗) สาธารณสุข ในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงานคุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง

๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง

๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและ

บริการเป้าหมาย

๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค

๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

^๓ ประกาศ นร. เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). (๒๕๖๔, ๒๕ กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๔๔ ง.

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้กำลังคนในระบบมีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และได้รับการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น บุคลากร ในภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ มุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานแรงงานและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วทั้งที่ การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า อย่างยั่งยืน”** ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วน ในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนด **หมุดหมายการพัฒนาจำนวน ๑๓ ประการ** ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา ๕ ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยมีหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๑ หมุดหมายได้แก่

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพความมั่นคงอาหารและความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตร ในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทย ต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค

หมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก โดยมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น และมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

หมุดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME

^๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, ตุลาคม). (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

SME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาครัฐลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจ หมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ พลังงาน และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันและการฟื้นตัวจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการบริการภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

๒.๕ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกร มั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

^๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๐, เมษายน). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนวัตกรรมการและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร
โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Office และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐^๖ โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนายภายใต้ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเพื่อผืนแผ่นดิน (Nurture) ภายใต้กลไกตุลาการ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษาและภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลาย ทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดีด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก

^๖ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (๒๕๖๕, กุมภาพันธ์). แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐.

เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาล้างข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม เพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
๒. การอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม
๓. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น
๔. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร วัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระดมจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชนและผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาค ได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่งพลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียงเศรษฐกิจ BCG
๒. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
๔. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูง จากความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตลาด เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุดหนุนวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
๖. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
๗. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี

๘. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่ม ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดีให้มีความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพืชในโรงเรือนอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. สาขาการเกษตรและอาหาร

๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูง ด้วยการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตร พรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า

๒) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)

๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สารสำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลง หรือพืช

๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูงระบบอัตโนมัติมาใช้ในการจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสียระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒. สาขาสุภาพและการแพทย์

๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุ ในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล

๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการการแพทย์จีโนมิกส์ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)

๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรมย้อนกลับ

๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และ สุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์

๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement

๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการ การแพทย์และสุขภาพ

๓. สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรม ด้วยกลไกการกำหนดราคารับรอง การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด

๒) การส่งเสริมการนำพืช ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจ นวัตกรรมให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจาย รายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสีเขียวตามแนวทาง Happy Model

๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการ ในเมืองท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการใช้จ่าย รวมถึงพัฒนา ดิจิทัลคอนเทนต์ ที่นำเสนอจุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเว้นท์ (Event) ขนาดใหญ่

๕. เศรษฐกิจหมุนเวียน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจ เศรษฐกิจหมุนเวียน

๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้น ผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อน เศรษฐกิจหมุนเวียน อย่างเป็นระบบ

๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ หมุนเวียนของประเทศ

๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต ด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาขึ้นแนวทางเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG
๒. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๓. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ
๔. การพัฒนาเทคโนโลยีขึ้นแนวทาง

๒.๗ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

กรอบแนวคิด

๑. **ความมั่นคงแบบองค์รวม** ให้ความเชื่อมโยงทั้งมิติทั้งปวง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ดังนี้

๑.๑ **ความมั่นคงของรัฐ** การมีอธิปไตยในการปกครองประเทศ ปราศจากภัยคุกคามต่อเอกราชอธิปไตยบูรณภาพแห่งดินแดนและการแทรกแซงการดำเนินกิจการภายในของรัฐ รวมทั้งมีขีดความสามารถให้พร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อปกป้องและรักษาความปลอดภัยให้แก่บุคคลที่อาศัยในรัฐ

๑.๒ **ความมั่นคงของมนุษย์** ความอยู่ดีมีสุขของคนในชาติให้ปลอดจากความหวาดกลัว (Freedom from Fear) หลุดพ้นจากความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต (Freedom from Want) อยู่อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี (Freedom to Live in Dignity) บนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน

๑.๓ **ความมั่นคงระหว่างประเทศ** การสร้างความสมดุลและบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยและแสงความร่วมมือกับมิตรประเทศในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค และประชาคมโลก บนพื้นฐานความไว้วางใจและความเห็นพ้องทางยุทธศาสตร์ ตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามด้านความมั่นคง

๒. **เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs)** ตามวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่มมุ่งเน้น

๑๓ เป้าหมายจากทั้งหมด ๑๗ เป้าหมายให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ตามที่ปรากฏใน ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง ซึ่งคำนึงถึงบริบทการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของประเทศ ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่ ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม ทั้งชาย หญิง เด็ก คนยากจน และกลุ่มคนเปราะบาง โดยให้ความสำคัญกับการใช้ระบบและมาตรการคุ้มครองทางสังคม การสร้างหลักประกันในเรื่องสิทธิการเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจ บริการขั้นพื้นฐาน การถือกรรมสิทธิ์และใช้ประโยชน์เหนือที่ดินและทรัพย์สิน ตลอดจนการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้ที่ยากจนและอยู่ในสถานะเปราะบางต่อเหตุรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ การเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยและเพียงพอตลอดทั้งปี ตลอดจนการสร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืน ซึ่งมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน

เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย ครอบคลุมประเด็นด้านสุขภาพและสวัสดิภาพต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิด ซึ่งรวมถึงการใช้อยาเสพติดในทางที่ผิดและการใช้แอลกอฮอล์ในทางอันตราย ลดจำนวนการตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน การมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รวมถึงการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขจำเป็นที่มีคุณภาพ และเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ ตลอดจนลดจำนวนการตายและการป่วยจากสารเคมีอันตรายและการปนเปื้อนและมลพิษทางอากาศ น้ำ และดิน

เป้าหมายที่ ๕ บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง ให้ความสำคัญกับการยุติการเลือกปฏิบัติและขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบต่อผู้หญิงและเด็กหญิงรวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศ และการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น

เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ รวมถึงผ่านทางความร่วมมือระหว่างเขตแดนตามความเหมาะสม ตลอดจนการปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำรวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ

เป้าหมายที่ ๗ สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน ให้ความสำคัญกับพลังงานสะอาดโดยเฉพาะพลังงานหมุนเวียน ซึ่งเป็นทางเลือกในการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการพลังงานไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและหาซื้อพลังงานหมุนเวียนได้ง่ายขึ้นสามารถยกระดับคุณภาพชีวิต รวมทั้งตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงพลังงาน การเพิ่มบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลและการเปลี่ยนผ่านยุคแห่งการขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้า

เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพผ่านการเพิ่มความหลากหลายการยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม การส่งเสริมผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับประเด็น

ด้านแรงงานเป็นการเฉพาะไม่ว่าจะเป็นการดำเนินมาตรการโดยทันทีและมีประสิทธิภาพเพื่อขจัดแรงงานบังคับ ยุติความเป็นทาสสมัยใหม่และการค้ามนุษย์ ยับยั้งและกำจัดการใช้แรงงานเด็กปกป้องสิทธิแรงงาน และส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคนรวมถึงผู้ทำงานต่างด้าว โดยเฉพาะหญิงต่างด้าวและผู้ทำงานเสี่ยงอันตราย

เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ
ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองโดยไม่เลือกปฏิบัติ การสร้างหลักประกันว่าจะมีโอกาสดีเท่าเทียมและลดความไม่เสมอภาคของผลลัพธ์ รวมถึงโดยการขจัดกฎหมาย นโยบาย และการกระทำที่เลือกปฏิบัติและส่งเสริมการออกกฎหมาย นโยบาย และการกระทำที่เหมาะสมในเรื่องนี้ ตลอดจนการเลือกใช้นโยบาย โดยเฉพาะนโยบายการคลัง ค่าจ้าง และการคุ้มครองทางสังคม และให้บรรลุความเสมอภาคยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน ครอบคลุมในหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเมืองและชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและการบริการพื้นฐาน การลดความเสียหายจากภัยพิบัติ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับน้ำโดยมุ่งปกป้องคนจนและคนเปราะบาง

เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น ให้ความสำคัญกับการเสริมภูมิคุ้มกันด้านทุนและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ ตลอดจนพัฒนาการศึกษา การสร้างความตระหนักรู้และขีดความสามารถของมนุษย์และของสถาบันในเรื่องการลดผลกระทบและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเตือนภัยล่วงหน้า

เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการป้องกันและลดมลพิษทางทะเล โดยเฉพาะที่เกิดจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงขยะทะเลและมลพิษของสารอาหาร ยุติและขจัดปัจจัยที่อุดหนุนการประมงแบบผิดกฎหมาย การบริหารจัดการเชิงวิทยาศาสตร์มาฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ การบริหารจัดการ อนุรักษ์ และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ตลอดจนการเพิ่มพื้นที่อนุรักษ์ทางทะเลและชายฝั่ง

เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ ให้ความสำคัญกับการลดความรุนแรงทุกรูปแบบ ยุติการข่มเหง การใช้หาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ ความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน ลดการลักลอบ การเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน และต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ และการรับสินบนทุกรูปแบบ พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพมีความรับผิดชอบและโปร่งใสในทุกระดับ ตลอดจนสร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมความแข็งแกร่งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งยกระดับหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก โดยเฉพาะความร่วมมือหลายภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกประเทศ

ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ผ่านการระดมทุนที่เป็นตัวเงิน เทคโนโลยี และนวัตกรรม ตลอดจนความรู้และแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดในการดำเนินนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ตามความต้องการจนสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ภายในปี ๒๕๗๓

๓. การน้อมนำพระราชปณิธานสืบสาน รักษา ต่อยอดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นการสืบสานโครงการพระราชดำริต่อเนื่อง รักษาความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และต่อยอดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ในขณะที่แนวพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชทานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่หน่วยงานด้านความมั่นคงน้อมรับปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยความเข้าใจจุดศูนย์ดลของปัญหาและสภาพแวดล้อมในภูมิติดอย่างรอบด้าน ขณะเดียวกันต้องเข้าถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม

๔. การบูรณาการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วน ให้ความสำคัญกับแนวทางบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Whole-of-Government Approach) มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา หน่วยงานของรัฐตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนและของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถสร้างผลผลิตที่จะผลักดันให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยเฉพาะผลลัพธ์ที่จะต้องร่วมกันทำหรือบูรณาการระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์และพัฒนา/ขยายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของประเทศไทยกับต่างประเทศ **ควบคู่กับแนวทางบูรณาการการทำงานที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม (Whole-of-Society Approach)** เป็นแนวทางที่ทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมตลอดกระบวนการจัดทำและขับเคลื่อนเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ ทำให้เกิดองค์ความรู้ด้านความมั่นคง ความเข้าใจถึงสาเหตุแท้จริงของปัญหาที่เป็นปัจจัยผลักดันได้อย่างรอบด้านและสามารถระบุหรือกำหนดลำดับความสำคัญในการพัฒนาและการป้องกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

๕. การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) และการสร้างความสามารถในการกลับคืนสู่สภาพเดิม หรือ “ลึ้มแล้ว ลุกไว” (Resilience) เป็นการตระหนักถึงการบริหารจัดการเพื่อลด หลีกเลี่ยง ควบคุมและกระจายความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่รับได้ ในขณะที่ต้องมีการเตรียมการให้ลดความเปราะบางต่อความเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการสร้างความสามารถของประเทศ ๓ ระดับ ดังนี้

๕.๑ การพร้อมรับ หรือ ระดับ “อยู่รอด” ในการแก้ไขข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่มีอยู่ ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต หรือทำให้ประเทศมีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและภายใน รวมถึงการสร้างความพร้อมในทุกระดับในการรับมือกับสภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นให้สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว

๕.๒ การปรับตัว หรือ ระดับ “พอเพียง” ในการปรับเปลี่ยนปัจจัยที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ชุมชน พื้นที่ และ

ประเทศ รวมถึงปรับทิศทางรูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

๕.๓ การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือ ระดับ “ยั่งยืน” ในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในมิติต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและสังคมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องรวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

๖. การให้ความสำคัญกับแนวคิดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ตลอดจนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ครอบคลุมประเด็นความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน บ้านเมือง มีความสงบเรียบร้อย การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่เดิมและป้องกัน ปัญหาใหม่การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ องค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ และการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

๗. การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ให้ความสำคัญกับการบูรณาการการพัฒนาการขับเคลื่อนประเทศไทยอย่างสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง โดยรักษา ต่อยอด ภูมิปัญญาเดิม และใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ การบริหารจัดการ โดยชุมชนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอันจะช่วยสนับสนุนการเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ

๒.๘ กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐^๗

ภาคเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ” ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สานสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ สุขภาวะดี วิถีชีวิตยั่งยืน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาสู่การเป็นระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Creative LANNA ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง

๒. พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง

๓. พัฒนาการท่องเที่ยวและบริการบนฐานภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

๔. เสริมศักยภาพของเมืองและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และเอื้อต่อการอยู่อาศัย

๕. พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาผู้สูงอายุสู่การเป็นผู้สูงอายุ ที่มีศักยภาพ (Active Aging) และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

๖. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุล ป้องกันและแก้ไขปัญหา หมอกควัน ปัญหาล้างแฉะล้นเมือง

^๗ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, กรกฎาคม). แผนพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐.

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคเหนือ

๑. **พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนล่าง** ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๓๒.๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของทั้งประเทศ โดยพื้นที่เกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นพื้นที่ราบ ๒๑.๙ ล้านไร่ ทำการผลิตพืชสำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง และภาคเหนือตอนบน ๑๐.๖ ล้านไร่ เป็นพื้นที่สำคัญในการผลิตพืชผัก และผลไม้

๒. **สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคเหนือสูงกว่าสัดส่วนของประเทศ ช่วยลดความเสี่ยงของภัยแล้ง** ในปี ๒๕๖๒ ภาคเหนือมีพื้นที่ชลประทานรวม ๑๐.๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒๗.๘ ในปี ๒๕๕๙ โดยมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๓๑.๓ สูงกว่าระดับประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒

๓. **ผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรต่ำ เมื่อเทียบกับผลิตภาพแรงงานในสาขาการผลิตอื่น** โดยผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรภาคเหนือในปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๔๒,๑๑๒.๕๖ บาทต่อคน ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมเท่ากับ ๒๙๓,๘๕๒.๕๖ บาทต่อคน และภาคบริการเท่ากับ ๑๖๐,๖๗๖.๘๘ บาทต่อคน รวมทั้งมีมูลค่าเศรษฐกิจต่ำ โดยในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรภาคเหนือมีมูลค่า ๓๓๓,๑๙๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๕.๖ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือ

๔. **กระบวนการผลิตการเกษตรเริ่มปรับเปลี่ยนสู่การเกษตรสร้างมูลค่า** เกษตรกรมีการปรับกระบวนการผลิตสู่เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์มากขึ้น ตามพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใส่ใจในสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และมีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิต อาทิ การใช้โดรน การใช้แอปพลิเคชันทดแทนแรงงานเกษตรที่สูงวัย ซึ่งจะเป็นการพัฒนาสู่ระบบเกษตรอัจฉริยะที่มีการบริหารจัดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๙ **แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)**^๔ เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม **มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐ ต่อปี”** โดยมีเป้าหมายผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

^๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (๒๕๖๔, ตุลาคม). แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร
มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร
มีแนวทาง การพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่มผลผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร
มีแนวทาง การพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาศูนย์กลางภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร

๒.๑๐ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๔

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีนโยบายประกอบด้วยนโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑. นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

^๔ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒. (๒๕๖๒, ๒๕ กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๘๖ ง. กรกฎาคม ๒๕๖๒.

๒. นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร และพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหายาเสพติด และสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๒.๑๐ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืนด้วยยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลัก ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สหกรณ์การค้าแห่งประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลายทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒ กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (๒) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (๓) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนานคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

๑.๒) ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เกษตรกรที่ผลิต สินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรม ที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์

๑.๓) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อยอดระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่ายสินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลัสเตอร์ ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรม โดยการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูปจนถึงการตลาด โดย

๒.๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๒) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตรอัจฉริยะ

๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และส่งเสริมสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมั่นในระบบที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้ โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการ ควบคุม ป้องกัน การระบาดของโรคที่เข้มงวด (๓) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime สำหรับโรค African Swine Fever (ASF) และ (๔) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความมั่นคง

๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับ การใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิ ในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้มีความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่ เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการ น้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อนโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio – Circular – Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และ เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกรสำหรับการ ตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตร เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตร ที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้ เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร ให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากรและครอบคลุม พื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำ จุดแข็งหรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมาร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาด ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่ง ประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอด องค์ความรู้ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและ พึ่งพาตนเองได้

๑.๒ แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาด ให้หลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ (New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) รถมอบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน คาราวานสินค้าเกษตรพันธุ์ สัตว์ และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมืออย่าง เข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตร ชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาด สีเขียว (Green Market) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน

รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร เอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยี ในการดูแลรักษา รถจักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

๔) การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับคุณภาพผลผลิต และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตร ให้มีความสดใหม่และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ในการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri – Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

๑๐) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างทันท่วงที

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทย ให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยใน ๕ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๑๕) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒. แนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบแนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้กับผู้บริหารและบุคลากรของส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสรุปเป็นแนวทางดำเนินงานหลักใน ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ การกิจเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายให้บรรลุเป้าหมายประกอบด้วย

- ๑) เร่งรัดงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวง
- ๒) ขยายพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรฐานราก
- ๓) ยกระดับศักยภาพแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่
- ๔) ผลักดันการสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๕) พัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ
- ๖) ผลักดันการพัฒนา Big Data อย่างเป็นรูปธรรม
- ๗) ยกระดับ ศพก. ศูนย์พัฒนา Smart Farmer ครบวงจร
- ๘) ปรับปรุงกลไกและคณะทำงานขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๙) มอบหมายรองปลัดกระทรวงดูแลการขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๑๐) ปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ทันสมัยเข้าถึงเกษตรกร

๒.๒ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร ประกอบด้วย

- ๑) การแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโควิด - ๑๙
- ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
- ๓) การรับเรื่องราวร้องทุกข์และการเยี่ยมเยียนพี่น้องเกษตรกร
- ๔) การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๓ วางรากฐานการทำงานของกระทรวงรองรับความปกติใหม่ (New Normal)

ประกอบด้วย

- ๑) สร้างเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจนและพัฒนา Smart Officer ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- ๒) สร้างความตระหนักในวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม และสร้างอัตลักษณ์ของกระทรวง รวมทั้งยกระดับสวัสดิการเพื่อคนกระทรวง
- ๓) กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อสร้างพลังการขับเคลื่อนบูรณาการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ๔) ปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และบทบาทของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงให้สอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวและแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศ
- ๕) สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง
- ๖) สร้างหอบังคับการ (Control Tower) เพื่อตรวจสอบ ติดตามการบริหารแผนงานและงบประมาณของกระทรวง
- ๗) ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดให้เป็นแผนหลักด้านการเกษตรของกระทรวงในจังหวัด เพื่อบูรณาการงบประมาณและสร้างแนวร่วมการพัฒนา
- ๘) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรมเป็นผู้นำการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการในพื้นที่
- ๙) ผลักดันการศึกษาวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรทุกด้าน

๒.๑๑ ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แนวทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑

เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือ

“พัฒนาพื้นที่บนพื้นฐานวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ส่งเสริมธุรกิจมูลค่าสูงอย่างทั่วถึง”

ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาเศรษฐกิจท่องเที่ยวและการค้าในพื้นที่

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างการเชื่อมโยงธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการสู่ท้องถิ่น
๒. เพื่อยกระดับการผลิตและการสร้างมูลค่าแก่สินค้าและบริการท้องถิ่น โดยผสมผสานภูมิปัญญาและเทคโนโลยีนวัตกรรม
๓. เพื่อสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
๔. เพื่อเพิ่มมูลค่าการตลาดที่เน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวปลายทาง (Destination)

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยง ๔ จังหวัด (จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน) โดยการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การแพทย์แผนไทย
๒. ส่งเสริมอัตลักษณ์วัฒนธรรมล้านนาและพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑

๓. เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เพื่อรองรับรูปแบบการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ตลอดห่วงโซ่คุณค่า

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒	การพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูงด้วยการส่งออกสินค้าและบริการนอกพื้นที่
วัตถุประสงค์	เป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุน ของภาคเหนือ เชื่อมโยงความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ
แนวทางการพัฒนา	- ส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอาหารมูลค่าสูง (NTFV) อุตสาหกรรมสุขภาพความงาม สมุนไพร และหัตถอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ - เชื่อมโยงอัตลักษณ์ล้านนาผาแสนเทคโนโลยีนวัตกรรม (High Touch Value) ตลอดห่วงโซ่คุณค่า เพื่อตอบสนองตลาดในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและ AEC บนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓	การพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรสร้างสรรค์
วัตถุประสงค์	- เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรและผู้ประกอบการ - เพื่อยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐาน - เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตการเกษตร ผลิตภัณฑ์เกษตร
แนวทางการพัฒนา	- ส่งเสริมเกษตรต้นทาง และเกษตรแปรรูปในพื้นที่ (NTFV) ของผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญและโดดเด่นในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ - พัฒนาวัตถุดิบการเกษตรแบบหมุนเวียน - พัฒนารูปแบบการผลิตเพื่อยกระดับมาตรฐานของสินค้าเกษตร - สร้างโอกาสในการจำหน่ายเพื่อการเชื่อมโยงธุรกิจการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔	การพัฒนาเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมเพื่อลดฝุ่นควัน
วัตถุประสงค์	- สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น หรืออยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เกื้อหนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน - เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้มีสภาพอุดมสมบูรณ์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และการใช้ประโยชน์อย่างมีคุณค่าที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน
แนวทางการพัฒนา	- ส่งเสริมการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - ยกระดับการบริหารจัดการวัสดุทางการเกษตร ด้วยการนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนวัตกรรมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการลดฝุ่นควัน (PM_{๒.๕}) - สร้างมาตรการลดการเผาทั้งรูปแบบของการส่งเสริมอาชีพและการบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวและอากาศบริสุทธิ์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ อย่างยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดลำปาง ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๕)

ลำปางเมืองอัจฉริยะสร้างสรรค์และเมืองมรดกทางวัฒนธรรม (Smart Cities and Cultural Heritage Cities)

ลำปางเป็นเมืองแห่งความสุข ๒ มิติ เมืองเก่าที่ยังมีพลวัตและเมืองใหม่อัจฉริยะ เป็นการพัฒนาที่มุ่งไปสู่การเป็นเมืองยั่งยืน ๒ มิติ ด้วยการผสมผสานมนต์เสน่ห์แห่งความเป็นเมืองเก่า ย้อนยุคทางประวัติศาสตร์มายาวนานกว่า ๑,๓๐๐ ปี เชื่อมโยงไปสู่มิติเมืองใหม่อย่างลงตัว เป็นเมืองอัจฉริยะเมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมืองภายใต้แนวคิด การพัฒนาเมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน

LAMPANG Model : Livable and Sustainable

L : Learning & Smart & Creative & Livable & Sustainable City

เมืองแห่งการเรียนรู้ อัจฉริยะ สร้างสรรค์ น่าอยู่ ยั่งยืน

A : Age - Friendly City & Wellness Economy

เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และเศรษฐกิจเชิงสุขภาพ

M : Multiple Logistics Ecosystem & Clean Energy & Clean Industry

เมืองระบบนิเวศโลจิสติกส์ที่หลากหลายพลังสะอาด อุตสาหกรรมสะอาด

P : Pottery & Advance ceramic & Handicraft & Creative Industry (Art & Design)

เมืองเครื่องปั้นดินเผาและวัสดุเซรามิกสมัยใหม่ อุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

A : Agro Innopolis & Agriculture based on BCG & Food Valley

เมืองนวัตกรรมเกษตรมูลค่าสูง เมืองเกษตรฐาน BCG และอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร

N : Natural resources & environment sustainability & Holistic Security Management

เมืองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

G : Green tourism & Cultural heritage Tourism & geo - tourism)

เมืองท่องเที่ยวสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา

แนวทางการพัฒนาจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

“ลำปาง เมืองแห่งความสุข ๒ มิติ” (Livable & Smart City)

“จังหวัดลำปางมุ่งไปสู่การเป็นเมืองแห่งความสุข ๒ มิติ ด้วยการผสมผสาน มนต์เสน่ห์แห่งความเป็นเมืองเก่า ย้อนยุคทางประวัติศาสตร์มายาวนานกว่า ๑,๓๐๐ ปี เชื่อมโยงไปสู่มิติเมืองใหม่ อย่างลงตัว เป็นเมืองอัจฉริยะ เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน”

L	:	Livable & Smart City & Smart link
A	:	Agriculture & Industrial Handicraft & Creative Industry
M	:	Multiple Logistic Ecosystem & Tourism
P	:	Philosophy of Sufficiency Economy
A	:	Art & Culture & Tradition & Geopark
N	:	Nature & Environment
G	:	Goodness & Happiness

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจที่ดีของจังหวัด
๒. ส่งเสริมให้มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรเชิงคุณภาพ ภายใต้นโยบาย BCG Model เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
๓. ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าการลงทุน ให้มีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และตลาดโลก และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ให้สนับสนุนต่อการค้าการลงทุน
๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัยให้มีความเข้มแข็ง เสริมสร้างความมั่นคงภายในและการดำรงชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๕. อนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และพลังงาน ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดีสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning)

เมืองอัจฉริยะและเมืองมรดกทางวัฒนธรรม (Smart cities and cultural heritage cities) เป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดเมืองอัจฉริยะและมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างเมืองที่มีคุณค่าทาง วัฒนธรรมและมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยเมืองอัจฉริยะ (Smart Cities) เน้นการใช้ เทคโนโลยีและข้อมูลอัจฉริยะในการจัดการและพัฒนาเมืองให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับ ประชาชนทั่วไป การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มาใช้ในการจัดการระบบการขนส่ง สาธารณะ การจัดการน้ำ การจัดการพลังงาน การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และการบริการสาธารณะอื่น ๆ เมืองมรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage Cities) เน้นการอนุรักษ์และการส่งนํามรดกทางวัฒนธรรม

ทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมของเมือง มีการอนุรักษ์และประชาสัมพันธ์กับสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม การพัฒนาเมืองมรดกทางวัฒนธรรมมุ่งเน้นการสร้างสรรค์ประสบการณ์ทางวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวคิดการพัฒนาเมืองที่ผสมผสานวัฒนธรรมและเทคโนโลยีอย่างลงตัวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและใช้เทคโนโลยีพัฒนาระบบบริหารจัดการเมืองในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย เพื่อสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

เป้าประสงค์

๑. ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ส่งเสริมสิทธิความเท่าเทียมในการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับการพัฒนาคุณภาพที่ดี
๒. สังคมมีความเข้มแข็งเกิดภูมิคุ้มกัน การลดปัญหาความรุนแรงการคุกคามทางเพศ ในครอบครัวและสังคม และส่งเสริมรักวัฒนธรรมในท้องถิ่น
๓. สนับสนุนการจัดความยากจนด้วยการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสการเข้าถึงการพัฒนาอาชีพ การศึกษาเรียนรู้ และเทคโนโลยีอย่างเท่าเทียมตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน
๔. เสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัย ของคนในจังหวัด

แนวทางการพัฒนา

๑. เสริมสร้างศักยภาพมนุษย์และการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัยครอบคลุมให้ครอบคลุม ๕ มิติ รายได้ ที่อยู่อาศัย การศึกษา สุขภาพ และการเข้าถึงบริการสาธารณะ รวมทั้งมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา
๒. เสริมสร้างสังคมคุณภาพผู้สูงอายุ เพื่อให้เป็นสังคมคุณภาพทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม และสามารถพึ่งพาตนเองได้
๓. การส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชลให้เป็นวิถีชีวิต
๔. สนับสนุนการจัดความยากจนด้วยการลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก สร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย เพื่อยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนและตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน SDGS
๕. เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
๖. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๗. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายใต้กลไกของทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ
๘. เพิ่มศักยภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เป้าประสงค์	ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด
แนวทางการพัฒนา	๑. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวทั้งสินค้าและบริการครอบคลุมการท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ ทั้งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวแบบพิเศษ (การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและการเรียนรู้ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย การท่องเที่ยวชุมชน) ๒. เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ๓. เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ๔. เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ๑. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ๒. ส่งเสริมและพัฒนาการประชาสัมพันธ์และการตลาดทางการท่องเที่ยวและบริการ ๓. การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยแวดล้อม มาตรฐานความปลอดภัย ให้เอื้อต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ๔. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และท่องเที่ยวแบบพิเศษ (การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษา และการเรียนรู้ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย การท่องเที่ยวชุมชน) ทั้งในหมู่บ้าน ชุมชน จังหวัด เชื่อมโยงสู่ระดับสากล ๕. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เป้าประสงค์	ยกระดับหัตถอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม บนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์
แนวทางการพัฒนา	๑. เป็นแหล่งผลิตสินค้าอัตลักษณ์อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชน บนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ๒. สร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรม ๓. ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก รวมถึงการเป็นจุดเชื่อมโยงโลจิสติกส์ของภาคเหนือที่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ๑. ยกระดับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ ด้วยนวัตกรรม โดยให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทางสังคม วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งฐานอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเดิมของจังหวัดและผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๒. สร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรม และสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ๓. การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
วัตถุประสงค์

๑. เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์การเกษตร เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ
๒. การบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตเกษตรปลอดภัย ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๓. ยกระดับการผลิตเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพมาตรฐานโดดเด่นของภาคเหนือ และของประเทศ ภายใต้นโยบาย BCG Model
๔. พัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

แนวทางการพัฒนา

๑. การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ
๒. พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน
๓. การพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ การผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ สนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. ส่งเสริมการสร้างมูลค่าโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน
๕. ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะและการพัฒนาศักยภาพการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้ง ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ทั้งกลุ่ม Smart Farmer และ Young Smart Farmer ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาไปสู่รูปแบบฟาร์มอัจฉริยะ
๖. พัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
๗. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบบริหารจัดการน้ำ เพื่อสนับสนุนการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การอนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
เป้าประสงค์

๑. เพื่ออนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
๒. เพื่อนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการใช้พลังงานทดแทน ให้เกิดประโยชน์
๓. เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอย อย่างเป็นระบบ
๔. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และรักษาสิ่งแวดล้อม แบบมีส่วนร่วม

แนวทางการพัฒนา

๑. การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และนำเทคโนโลยีมาปรับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไข
๒. การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมืองทั้งระบบให้มีความสำคัญกับการสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม จัดการคุณภาพอากาศ จัดการขยะมูลฝอยที่ครอบคลุมขยะชุมชน
๓. การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่าเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในเขตเมืองและชุมชนอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำและการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุล
๔. การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการใช้พลังงานทดแทน เพื่อทดแทนการใช้พลังงานแบบเดิม ช่วยลดปัญหามลพิษ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีอายุเก่าแก่ไม่น้อยกว่า ๑,๓๐๐ ปี มีชื่อเรียกขานกันหลายชื่อ ซึ่งปรากฏหลักฐานตามตำนานต่าง ๆ รวม ๑๑ ชื่อ ได้แก่ กุกกุกนคร ลัมภักกับปะนคร ศรีนครชัย นครเวียงคอกวัว เวียงดิน เขตกลางคั่นนคร นครลำปาง คำเขลางค์ อาลัมภางค์ เมืองลคร และเมืองนครลำปาง จากการที่เรียกขานกันว่า “กุกกุกนคร” แปลว่า เมืองไก่ ดังนั้น ตราประจำจังหวัดลำปาง คือ “ไก่ขาว”

จังหวัดลำปาง สร้างเมื่อ พ.ศ. ๑๒๒๓ จากหนังสือพงศาวดารโยนกกล่าวว่า “สุพรมฤชา” สร้างเมืองเพื่อให้เจ้านันทยศ โอรสพระนางจามเทวี ครองคู่กับเมืองหริภุญชัย (ลำพูน) ให้ชื่อเมืองว่า “นครเขลางค์” ต่อมาเปลี่ยนเป็น “นครอัมภางค์” และเปลี่ยนชื่อเป็น “นครลำปาง” ในภายหลัง

ในสมัยโยนกเชียงแสน นครลำปางเคยตกอยู่ภายใต้อำนาจของขอม เคยเป็นเมืองประเทศราชของพม่าและเมืองเชียงใหม่ ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี “เจ้าทิพย์ช้าง” สามารถขับไล่พม่าออกจากเมืองลำปางได้สำเร็จ จึงได้รับการสถาปนาเป็น “พระยาสุริยไชยสงคราม” ขึ้นครองนครลำปาง ในปี พ.ศ. ๒๒๗๙

ในปี พ.ศ. ๒๓๐๗ “เจ้าแก้วฟ้า” พระโอรสของเจ้าทิพย์ช้างได้ขึ้นครองนครลำปาง และเป็นต้นตระกูล ณ ลำปาง ณ ลำพูน รวมทั้ง ณ เชียงใหม่ ในเวลาต่อมา และมี “เจ้าบุญญาพิชัยวงศ์” เป็นผู้ครองนครลำปางองค์สุดท้าย

จังหวัดลำปางได้ประกาศจัดตั้งเป็นจังหวัด ในปี พ.ศ. ๒๔๓๕ (สมัยรัชกาลที่ ๕) โดยขึ้นอยู่กับมณฑลพายัพสมัยหนึ่ง (พ.ศ. ๒๔๔๓) ต่อมาแยกเป็นมณฑลมหาสารคาม ในปี พ.ศ. ๒๔๔๘ ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีประกาศยกเลิกมณฑลทั่วราชอาณาจักร ลำปางจึงมีฐานะเป็น “จังหวัดลำปาง” ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๖

ตราประจำจังหวัดลำปาง รูปไก่ขาวยืนอยู่ในซุ้มมณฑปพระธาตุลำปางหลวง หมายถึง ไก่เผือกเป็นสัญลักษณ์ที่มีมาตั้งแต่สมัยเมืองกุกกุกนคร (ตำนานเมืองลำปาง) และได้กลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญ โดยปรากฏเครื่องหมายไก่เผือกคู่กับดวงตราแผ่นดินในศาลากลางเมืองลำปาง ตั้งแต่สมัยเริ่มเปลี่ยนที่ทำการเมืองจาก “เค้ายาเมืองหลวง” เป็นศาลากลางเมืองนครลำปางขึ้น ในสมัยเริ่มสร้างศาลากลางหลังแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒

ซุ้มมณฑปที่วัดพระธาตุลำปางหลวง เป็นศิลปกรรมล้านนาที่งดงามมาก วัดพระธาตุลำปางหลวงเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองลำปาง มีองค์พระเจดีย์ที่บรรจุพระบรมเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั่วโลก

ดอกไม้ประจำจังหวัด ชื่อดอกไม้ ดอกธรรมรักษา ต้นไม้ประจำจังหวัดชื่อพรรณไม้ กระเจา หรือชะจาว ชื่อวิทยาศาสตร์ Holoptelea integrifolia (ROXB)

คำขวัญจังหวัดลำปาง

“ถ่านหินลือชา รถม้าลือลั่น เครื่องปั้นลือนาม งามพระธาตุลือไกล ฝึกช้างใช้ลือโลก”

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน ประมาณ ๖๐๒ กม. ตามทางรถไฟประมาณ ๖๒๕ กม. มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒,๕๓๓.๙๖๑ ตร.กม. หรือประมาณ ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นอันดับ ๕ ของภาคเหนือ รองจากเชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน และเพชรบูรณ์ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงถึง ๗ จังหวัด

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดแพร่ และจังหวัดสุโขทัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดลำพูน

๓) สภาพพื้นที่ (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง)

จังหวัดลำปางมีลักษณะเป็นรูปยวรี อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ๒๖๘.๘๐ เมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสูงอยู่ทั่วไปทอดตัวยาวตามแนวทิศเหนือไปทางทิศใต้ของจังหวัดและในบริเวณตอนกลางของจังหวัดบางส่วนมีที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำและตามลักษณะทางกายภาพทางด้านธรณีสัณฐานวิทยา จังหวัดลำปางมีพื้นที่เป็นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีลักษณะเป็นแอ่งแผ่นดินที่ยาวและกว้างที่สุดในภาคเหนือ เรียกว่า “อ่างลำปาง” แบ่งลักษณะภูมิประเทศออกได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ

(๑) บริเวณตอนบนของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบสูง ภูเขา และเป็นป่าค่อนข้างทึบอุดมสมบูรณ์ด้วยไม้มีค่า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม อำเภอลี้ และอำเภอวังเหนือ

(๒) บริเวณตอนกลางของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบและที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำส่วนใหญ่เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอห้างฉัตร อำเภอเมืองลำปาง อำเภอกะคา อำเภอแม่ทะ อำเภอแม่เมาะ และอำเภอสบปราบ

(๓) บริเวณตอนใต้ของจังหวัด มีลักษณะเป็นป่าไม้ร้าง บางส่วนมีลักษณะเกือบเป็นทุ่งหญ้า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก บางส่วนของอำเภอเสริมงาม และอำเภอแม่ทะ

(๔) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง)

ดินที่พบในพื้นที่จังหวัดลำปาง แยกออกเป็น

พื้นที่ลุ่ม : ลักษณะดินเป็นดินร่วนเหนียว ดินเหนียว มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใช้สำหรับทำนาปลูกข้าว มีเนื้อที่ ๗๗๒,๒๑๘ ไร่

พื้นที่ดอน : พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะดินเป็นดินตื้นร่อยละ ๘.๗๘ มีเศษหินลูกรังอยู่ในเนื้อดินที่พบได้ถึงความลึกไม่เกิน ๕๐ ซม.จากผิวดิน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพืชพรรณธรรมชาติ ปลูกพืชไร่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด มีพื้นที่ ๖๘๕,๕๐๑ ไร่ รองลงมา เป็นดินลึกร้อยละ ๒๓% มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงต่ำ เหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผล มีพื้นที่ ๑,๘๓๓,๐๓๔ ไร่ และดินพื้นที่ลาดชัน มีความลาดชันมากกว่า ๓๕% ร้อยละ ๕๗.๘๐ ควรสงวนเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ มีพื้นที่ ๔,๕๑๑,๓๑๙ ไร่

กลุ่มชุดดินที่พบในประเทศไทย แบ่งเป็นดินที่ลุ่ม และดินที่ดอน โดยดินที่ลุ่ม คือ กลุ่มชุดดินที่ ๑-๒๕ ส่วนกลุ่มชุดดินที่ดอน คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๖-๖๐ ข้อมูลกลุ่มชุดดินของจังหวัดลำปาง มี ๑๘ กลุ่มชุดดิน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ ๒๘ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ ๕๙ และ ๖๒ (คำอธิบายลักษณะกลุ่มชุดดินดังตารางแนบ)

หากพิจารณาจากลักษณะดินในพื้นที่จังหวัดลำปาง โดยแบ่งตามส่วนบน กลาง ล่าง ของจังหวัด สามารถสรุปได้ดังนี้

๑.ตอนบน ของจังหวัด

ดินที่ลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนาข้าว พืชผัก โดยกลุ่มชุดดินนี้ มีลักษณะดินเป็น ดินร่วนปนทรายหรือทรายปนร่วน มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ลักษณะโดยทั่วไปเหมาะสมต่อการ ทำนา มากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว เหมาะสมต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ และไม้ผล

ดินที่ดอน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ และ ๖๒ พบว่ากลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ โดยกลุ่มชุดดิน ที่ ๔๗ มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วน ที่มีเศษหินปะปนมาก และพบชั้นหินพื้นลึก ๕๐ - ๘๐ ซม. ดินมี สีน้ำตาลสีน้ำตาลปนแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่น ลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐% เป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตร ตลอดปีมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๐ - ๗.๕ ส่วนใหญ่ เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง บางแห่งทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน ได้แก่ ชุดดินสี มวกเหล็ก นครสวรรค์ ทาโก้ สบปราบ และไพศาลีหินซ้อน โคกปรีด โป่งน้ำร้อนงาว ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน มีปัญหา ในการใช้ประโยชน์ที่ดินคือ ดินตื้นมาก มีชั้นหินผุ และหินพื้น น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลาง ถึงค่อนข้างเร็ว มีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ ดินถูกกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่น ถึงเนินเขา ระดับน้ำใต้ดินลึก ในด้านความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ มีศักยภาพค่อนข้าง ไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก และสภาพพื้นที่ มีความลาดเทสูงเป็นส่วนใหญ่

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ ลักษณะโดยทั่วไป คือ เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินร่วน หรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่าง เป็นดินปนเศษหิน ดินสีน้ำตาลเหลืองหรือแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวก หินตะกอน เนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ พบบนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๖ - ๓๕% เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ๕.๐-๖.๐ ได้แก่ ชุดดินลาดหญ้า และโป่งงาม ภูสะนา ปัจจุบันดินนี้ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว จะมีปัญหาเรื่องดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืช ในบริเวณที่มีความลาดชันมาก ๆ โดยได้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินให้น้ำซึมผ่านค่อนข้างเร็วถึงปานกลาง มีการอุ้มน้ำต่ำ ระดับน้ำใต้ดินลึกมาก ดินมีการกัดกร่อน ได้ง่ายที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ สำหรับความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยทั่วไป กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมถึงเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ขึ้นอยู่กับสภาพและ

ความลาดเทของพื้นที่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกพืชผักต่างๆ และไม้ผล เนื่องจากขาดแคลนน้ำ ในการเพาะปลูก และในดินชั้นล่างจะพบชั้นเศษหินที่เป็นวัตถุดิบกำเนิดดิน จึงไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับไม้ผล

๒.ตอนกลาง ของจังหวัด

ดินที่ลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนาข้าว พืชผัก โดยกลุ่มชุดดินนี้ มีลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย หรือทรายปนร่วน มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ลักษณะโดยทั่วไปเหมาะสมต่อการทำนามากกว่า การปลูกพืชไร่ ไม้ผล รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว เหมาะสมต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ และไม้ผล

ดินที่ดอน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ และ ๖๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ (รายละเอียดและความเหมาะสมต่อการเกษตรเหมือนคำอธิบายกลุ่มชุดดินด้านบน)

๓.ตอนล่าง ของจังหวัด

ดินที่ลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนาข้าว พืชผัก โดยกลุ่มชุดดินนี้ มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายหรือทรายปนร่วน มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ลักษณะโดยทั่วไปเหมาะสมต่อการทำนา มากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว เหมาะสมต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่และไม้ผล

ดินที่ดอน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ และ ๖๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ และ กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ (รายละเอียดและความเหมาะสมต่อการเกษตรเหมือนคำอธิบายกลุ่มชุดดินด้านบน) สำหรับกลุ่มชุดดินที่ ๔๘ มีลักษณะทั่วไป คือ เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดขนาดใหญ่ เป็นหินกลมมน ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นดินเกินกว่า ๕๐ ซม. ดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง สีแดงปนเหลือง พบบริเวณพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๕% เป็นดินตื้นมาก มีความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติต่ำ ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ตลอดปี pH ๕.๐-๗.๐ ได้แก่ ชุดดินท่ายาง แม่ริม นาเฉลียง พะเยา น้ำขุ่น ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้โตเร็ว ด้านปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินคือ ดินตื้นมีก้อนกรวดมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย ที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา สำหรับความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยทั่วไปแล้ว กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสม และไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ยืนต้น เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมากและมีก้อนหิน หรือเศษหินที่หน้าผิวดินไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่อยู่ แต่มีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์และปลูกไม้โตเร็วบางชนิด

กลุ่มชุดดินที่ ๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ น้ำตาลปนเทา ดินล่างมีสีเทาอ่อนหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่และน้ำตาลปนเหลือง ตลอดชั้นดินมักพบก้อนสารเคมี เหล็ก และแมงกานีสปะปนอยู่ในพื้นที่ปลูกของไม้ผลแต่ละชนิด ชั้นดินลึก ดินกลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำนํ้าและเป็นดินลึก มีการระบายน้ำเร็ว พบในพื้นที่ราบเรียบตามลานตะพักลำนํ้าค่อนข้างใหม่ และลานตะพักลำนํ้าระดับต่ำ น้ำแช่ขังลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๓ - ๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๕ - ๖.๕ แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนในดินชั้นล่าง ดินชั้นนี้

จะมีปฏิกิริยาเป็นต่างอ่อน pH ๗.๕ - ๘.๐ ได้แก่ ชุดดินหางตง และพาน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง ข้าวที่ปลูกโดยมากให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ในฤดูฝนน้ำแช่ขังนาน ๓ - ๕ เดือน ดินมีการระบายน้ำเลว

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีความเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินที่ ๕ ยังสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้งหรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว และปฏิบัติกันมากในภาคเหนือของประเทศไทย

กลุ่มชุดดินที่ ๑๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพูพบจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส กลุ่มชุดดินนี้เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ปฏิบัติการเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ pH ๖.๐-๗.๕ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนาในฤดูแล้ง บริเวณใกล้แหล่งน้ำใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่าง ๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีระบบชลประทานใช้ทำนาได้ ๒ ครั้ง ในรอบปี ตัวอย่าง ชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินแม่สาย ชุดดินน่าน ชุดดินหล่มสัก ชุดดินแม่ทะ ชุดดินเฉลียงลับชุดดินลับแล

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : โดยทั่วไปไม่มี แม้บางแห่งดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำแต่พอปรับปรุงได้ไม่ยาก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและเกษตรกรได้ปฏิบัติกันอยู่แล้วในบางพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือก

กลุ่มชุดดินที่ ๑๖ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง สีดินมีสีน้ำตาลอ่อนหรือสีน้ำตาลปนเทา และมีจุดประสีน้ำตาลเข้ม สีเหลือง หรือสีแดง ในดินชั้นล่างอาจพบพวกเหล็กและแมงกานีสปะปน กลุ่มดินนี้เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบตามลานตะพักลำนํ้าระดับต่ำ มีน้ำแช่ขังลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๔ - ๕ เดือนเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำเลว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ pH ๕.๐ - ๖.๐ ได้แก่ ชุดดินหินกอง ศรีเทพ และพานทอง ลำปาง เกาะใหญ่ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : หน้าดินแน่นทึบทำให้ข้าวแตกกอได้ยาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔ - ๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก เนื่องจากพบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลาง มีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดิน ๓ - ๔ เดือน อย่างไรก็ตามในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักได้ ถ้ามีน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติช่วยเสริม ในบางพื้นที่เกษตรกรได้ปฏิบัติอยู่แล้ว

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สีเทาปนน้ำตาลอ่อน สีน้ำตาลปนแดงอ่อน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีเทาปนน้ำตาล สีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลแก่ สีแดงปนเหลืองปะปน เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบตามลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแช่ขังลึก ๓๐ ซม. นานประมาณ ๔ เดือน เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ดินชั้นบน pH ๖.๐ - ๗.๐ ส่วนดินชั้นล่าง pH ประมาณ ๕.๕ - ๖.๕ ได้แก่ ชุดดินเขาย้อย ชลบุรี และโคกสำโรง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกอ้อย หรือปลูกพืชล้มลุกในฤดูแล้ง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินเป็นดินทรายหยาบ พืชมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ พืชผักและไม้ผล ยกเว้นถ้าได้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาน้ำขังและการระบายน้ำของดินอย่างไรก็ตามในสภาพปัจจุบันสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักอายุสั้นได้ในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติเสริม

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ ลักษณะโดยทั่วไป : เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วนสีพื้นเป็นสีเทาหรือน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีเหลืองปนน้ำตาลอ่อน และอาจพบศิลาแลงอ่อนในดินชั้นล่าง มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ บริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ในฤดูฝนใช้ปลูกข้าว บางแห่งยังคงสภาพเป็นป่าอยู่ หรือใช้ปลูก ไม้ยืนต้น แต่ถ้ามีปัญหาเรื่องการแช่ขังของน้ำในช่วงฤดูฝน ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินน้ำกระจาย ชุดดินสีทน ชุดดินสนทราย และชุดดินชัยภูมิ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินค่อนข้างเป็นทราย มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : ศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบมีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เช่น ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ กระเทียม มะเขือเทศ ฯลฯ ก่อนและหลังการปลูกข้าวถ้ามีน้ำชลประทาน หรือมีแหล่งน้ำธรรมชาติในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงใต้ปลูกยางพาราและไม้ผล

กลุ่มชุดดินที่ ๒๔ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวจัดในชั้นดินล่างลึก ๆ อาจพบชั้นปูนมาร์ล สีดินเป็นสีดำ เทาเข้มหรือสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงปนน้ำตาล แต่พบเป็นปริมาณน้อยในช่วงดินชั้นบน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชันประมาณ ๐.๒% บริเวณเทือกเขาหินปูน หรือพวกหินภูเขาไฟ เป็นดินลึก การระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง pH ประมาณ ๗.๐ - ๘.๐ ได้แก่ ชุดดินชัยบาดาล ลพบุรี บุรีรัมย์-สูง และวังชมพู ดงลาน น้ำเลน สมอทอด ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วต่าง ๆ ฝ้าย และไม้ผลบางชนิด

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินเหนียวจัดยากต่อการไถพรวน ชั้นดินล่างมีเศษหินผุ น้ำซึมผ่านได้ช้า มีการอุ้มน้ำสูง ในฤดูฝนดินแฉะ พืชอาจได้รับความเสียหาย ฤดูแล้งดินแตกระแหงเป็นร่องลึก ถ้าฝนทิ้งช่วงพืชจะขาดน้ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลมากกว่าที่จะนำมาปลูกข้าวหรือทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน ยกในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ปลูกข้าว อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้ที่ดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินมีสีน้ำตาล เหลืองแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินหลายชนิด พบบริเวณพื้นที่ดินที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน ประมาณ ๓ - ๒๐% เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตร ในฤดูฝนมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง pH ๕.๕ - ๖.๕ ได้แก่ชุดดินเลย วังไฮ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ไม้ผลต่าง ๆ มีส่วนน้อยที่ยังคงสภาพป่าธรรมชาติ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : น้ำซึมผ่านชั้นดินปานกลางถึงช้า ดินอุ้มน้ำปานกลางถึงสูงมีการพังทลายของดินในบริเวณที่มีความลาดชันน้อยกว่า ๒๐% ระดับน้ำใต้ดินตื้นมาก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลหลายชนิด แต่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขายกในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ปลูกข้าว

กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง ดินมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทาและน้ำตาล อาจมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบนสันดินริมน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๑๒% เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ดินชั้นบนมี pH ประมาณ ๖.๕ - ๗.๕ ได้แก่ ชุดดินดงยางเอน ชุดดินกำแพงแสน ชุดดินกำแพงเพชร และชุดดินลำสนธิ ชาติพนม

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ในบางปี

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิด ทั้งพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และทำนาข้าว ซึ่งได้ใช้ประโยชน์ดังกล่าวนี้อยู่ในภาคต่าง ๆ ที่พบดินกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพ

กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือเกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ดินที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๐% และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ - ๓๕% เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑.๕๐ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ ชุดดินดอนไร่ โคราซ สะตึก วาริน ยโสธร และด่านซ้าย มาบบอน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย ปอ งา และถั่ว บางแห่งใช้ปลูกไม้ผลและไม่ไยต้นบางชนิด

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง น้ำใต้ดินลึก มีการกัดกร่อนของดินปานกลางถึงรุนแรง บริเวณที่มีความลาดชันสูงเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น ตลอดทั้ง พัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์มากกว่าที่จะนำมาใช้ทำนา หรือปลูกข้าวที่ต้องการน้ำขัง

เนื่องจากเป็นที่ดอนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชันเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทราย การระบายน้ำดี เนื้อดินมีความพรุนมาก เก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐% และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ - ๓๕% เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า pH ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ ชุดดินสันป่าตอง เขาพลอง หุบกระพง และชุดดินยางตลาด ชุมพาง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะ หรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินเป็นทรายจัด น้ำซึมผ่านชั้นดินได้เร็วมาก ดินอุ้มน้ำต่ำ ระดับน้ำใต้ดินต่ำมาก ดินมีการกัดกร่อนในบริเวณที่มีความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ และไม้ผลค่อนข้างไม่เหมาะสมที่จะนำมาปลูกพืชผัก และไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและสภาพพื้นที่ไม่อำนวย แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้โตเร็วและปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี

กลุ่มชุดดินที่ ๔๖ ลักษณะโดยทั่วไป : ส่วนใหญ่เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวปนกรวดหรือปนลูกรัง ดินสีน้ำตาลหรือสีเหลืองหรือแดง พบบริเวณที่ดินมีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชันมีความลาดชันประมาณ ๕ - ๒๐% เป็นดินตื้นมาก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๕ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า pH ๔.๕ - ๗.๐ ได้แก่ ชุดดินเชียงคาน ภูสะนา กบินทร์บุรี สุรินทร์ โป่งตอง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย และปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ และป่าละเมาะ หรือมีการปลูกป่าทดแทน

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีลูกรังตลอด และชั้นหินพื้นอยู่ตื้นมาก การซาบซึมของน้ำปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว ดินมีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ มีการกัดกร่อนของดินที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก เนื้อดินมีกรวดลูกรังปนไม่ต่ำกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ โดยปริมาตรไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่ อย่างไรก็ตามมีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ ถ้าในกรณีที่จะใช้ปลูกพืชไร่ ควรเลือกพืชไร่ที่มีรากตื้นและหน้าดินควรจะหนาไม่ต่ำกว่า ๑๕ ซม.

กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมาก และพบชั้นหิน พื้นลึก ๕๐ - ๘๐ ซม. ดินมีสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐% เป็นดินตื้นมีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๐ - ๗.๕ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง บางแห่งทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน ได้แก่ ชุดดินลี่ มวกเหล็ก นครสวรรค์ ท่าลี่ สบปราบ และไพสาลี หินซ้อน โคกปรัด โป่งน้ำร้อนนางว ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นมากมีชั้นหินผุ และหินพื้น น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว มีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ ดินถูกกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา ระดับน้ำใต้ดินลึก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก และสภาพพื้นที่มีความลาดเทสูงเป็นส่วนใหญ่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๔ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดขนาดใหญ่เป็นหินกลมมน ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. ดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง สีแดงปนเหลือง พบบริเวณพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๕% เป็นดินตื้นมาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตรตลอดปี pH ๕.๐ - ๗.๐ ได้แก่ ชุดดินท่ายาง แมริม นาเลียงพะเยา น้ำขุน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละมะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้โตเร็ว

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นมีก้อนกรวดมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการกัดกร่อนของดินได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ยืนต้น เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมากและมีก้อนหิน หรือเศษหินที่หน้าผิวดินไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่อยู่ แต่มีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์และปลูกไม้โตเร็วบางชนิด

กลุ่มชุดดินที่ ๕๒ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มากตั้งแต่ ๓๐ ซม. จากผิวดิน ดินสีดำ สีน้ำตาล หรือแดง พบบริเวณเชิงเขา หินปูนลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๔% เป็นดินตื้นถึงตื้นมาก ระดับน้ำใต้ดินลึกกว่า ๒ เมตร มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง pH ๗.๐ - ๘.๕ ได้แก่ชุด ดินตาคลี และ บึงชะนัง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ฝ้าย ข้าวโพด ถั่ว และไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง มะพร้าว และน้อยหน่า ถ้าในกรณีที่พบชั้นปูนมาร์ลในระดับความลึกกว่า ๒๕ ซม. บ้างนำมาใช้ปลูกพืชไร่

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เป็นดินตื้น มีชั้นดินหรือก้อนกรวด การไถพรวนยากดินเป็นด่างปานกลางถึงด่างแก่ ถ้าพบชั้นปูนมาร์ลในระดับความลึกกว่า ๒๕ ซม. ชั้นปูนอยู่ตื้น จะมีปัญหาการไถพรวน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และพืชผักหลายชนิด ถึงแม้จะเป็นดินตื้น แต่มักจะมีหน้าดินหนากว่า ๑๕ ซม. เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง และลักษณะทางกายภาพดีเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น และไม่เหมาะสมในการทำนา เพราะพบในบริเวณที่ดอนและสภาพพื้นที่ค่อนข้างสูง จึงเก็บกักน้ำที่ผิวดินไม่ค่อยอยู่ มีความเหมาะสมอย่างมากในการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

กลุ่มชุดดินที่ ๕๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือแดงในดินชั้นล่างระดับความลึกต่ำ ๕๐ ซม. ลงไปจะพบหินผุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหินตะกอนเนื้อละเอียด บางแห่ง มีก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีแดงเกิดจากวัสดุต้นกำเนิด ดินพวกหินตะกอนเนื้อละเอียดที่มีปูนปน ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดเท ๑ - ๒% มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ค่าความเป็นกรดประมาณ ๖.๐ - ๗.๕ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ได้แก่

ชุดดินวังสะพุง ทับทิม และจักรัส ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง บางแห่งเป็นป่าละเมาะ หญ้าเพ็ก และไผ่

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินลิกปานกลาง มีชั้นที่มีก้อนปูนหรือเศษหิน ปะปนดินดานและชั้นหินพื้นอยู่ลึก ๑ เมตร น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลางถึงค่อนข้างช้า การอุ้มน้ำของดิน ปานกลางมีการกักต่อนของดินที่ความลาดชันสูง

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่ค่อนข้างเหมาะสมถึงไม่เหมาะสมในการที่จะใช้ทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่อำนวยคือ สูงเกินไป และบางส่วนมีความลาดเทสูงสำหรับนาข้าว จึงเก็บกักน้ำไม่อยู่

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินร่วน หรือดิน ร่วนปนทราย ส่วนดินล่าง เป็นดินปนเศษหิน ดินสีน้ำตาลเหลืองหรือแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดิน พกหินตะกอน เนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ พบบนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชัน ประมาณ ๖ - ๓๕% เป็นดินลิกปานกลาง มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า pH ๕.๐ - ๖.๐ ได้แก่ ชุดดินลาดหญ้าและโปงงาม, ภูสะนา ปัจจุบันดินนี้ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว จะมีปัญหาเรื่องดิน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมาก ๆ โดยได้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินให้น้ำซึมผ่านค่อนข้างเร็วถึงปานกลาง มีการอุ้มน้ำต่ำระดับน้ำใต้ดินลึกมาก ดินมีการกักต่อน้ำได้ง่าย ที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมถึงเหมาะสม ในการปลูกพืชไร่ ขึ้นอยู่กับสภาพและความลาดเทของพื้นที่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกพืชผักต่างๆ และไม้ผล เนื่องจาก ขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก และในดินชั้นล่างจะพบชั้นเศษหินที่เป็นวัตถุต้นกำเนิดดิน จึงไม่ค่อยเหมาะสม สำหรับไม้ผล

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ ลักษณะโดยทั่วไป : ดินมีการผสมของดินหลายชนิด ซึ่งเกิดจากตะกอน ลำน้ำพัดพามาทับถมกัน พบบริเวณที่ราบลุ่ม หรือบริเวณพื้นที่ล่างของหุบเขา มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ มีความลาดชัน ประมาณ ๐ - ๒% ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ถึงเร็ว มีลักษณะและ คุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดิน ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุต้นกำเนิดดินในบริเวณนั้น ๆ ส่วนมากมีก้อนกรวดและเศษหินปะปน อยู่ในเนื้อดิน ได้แก่ ชุดดินตะกอนสีน้ำ การระบายน้ำเร็ว (AL-P) ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำนิยมใช้ปลูกพืชผักหรือพืชไร่อายุสั้น

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีการระบายน้ำเร็ว มีน้ำแช่ขังในฤดูฝน และ ดินแฉะเกินไปสำหรับพืช

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการทำนาในช่วง ฤดูฝน และเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากดินมีความชื้นพอที่จะปลูกพืชไร่ได้หลายชนิด หลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว และพื้นที่บางส่วนของกลุ่มดินนี้อยู่ภายใต้ระบบชลประทาน โดยเฉพาะในภาคเหนือ ส่วนการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้นนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีน้ำท่วมขังในฤดูฝนและดินมีสภาพการระบายน้ำ ค่อนข้างเร็วถึงเร็ว

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ ลักษณะโดยทั่วไป : ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕% ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้ว แต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหินก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่กระจายจัดกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินจนบางแห่งเหลือแต่หินพื้นโผล่ ได้แก่ ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่า ๓๕% มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย

ความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช : ดินกลุ่มที่ ๖๒ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินตื้น มีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มีความลาดเทเฉลี่ยเกิน ๓๕% ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร สำหรับ ML เป็นพื้นที่เบ็ดเตล็ดทั่วไป ได้แก่ เหมืองแร่ และ W เป็นพื้นที่แหล่งน้ำ

ตารางที่ ๑ อธิบายลักษณะกลุ่มชุดดินของจังหวัดลำปาง

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะเนื้อดิน	การระบายน้ำ	ความเหมาะสมต่อการปลูกพืช	ความอุดมสมบูรณ์
๕	ดินเหนียว	เลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง
๑๕	ดินร่วนเหนียว ร่วนเหนียวปนทรายแป้ง	ค่อนข้างเลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง
๑๖	ดินร่วนปนทรายแป้ง	เลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ต่ำถึงค่อนข้างต่ำ
๑๘	ดินร่วนปนทราย	ค่อนข้างเลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ค่อนข้างต่ำ
๒๒	ดินร่วนปนทราย หรือทรายปนดินร่วน	ค่อนข้างเลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ต่ำ
๒๘	ดินเหนียวจัดในชั้นล่างลึก	ดี	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ปานกลางถึงสูง
๓๑	ดินเหนียว	ดีปานกลางถึงดี	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ปานกลาง
๓๓	ดินร่วนแป้งปนทราย	ดีถึงดีปานกลาง	พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล	ปานกลาง

กลุ่ม ชุดดิน	ลักษณะเนื้อดิน	การระบายน้ำ	ความเหมาะสม ต่อการปลูกพืช	ความอุดม สมบูรณ์
๓๕	ดินร่วนปนทราย	ดี	พืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น	ต่ำ
๔๐	ดินร่วนปนทราย	ดี	พืชไร่ ไม้ผล	ต่ำ
๔๖	ดินเหนียวปนกรวด หรือปนลูกรัง ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะสมต่อไม้ผล เพราะ เป็นดินตื้น	ต่ำ
๔๗	ดินเหนียวหรือร่วนปน เศษหินมาก ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืช ทั่วไป ดินตื้น	ต่ำ
๔๘	ดินร่วนปนทรายปน ก้อนกรวด ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ยืนต้น	ต่ำ
๕๒	ดินเหนียวหรือร่วน เหนียวมีก้อนปูน ดินตื้นมาก	ดี	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ พืชผัก	ปานกลางถึง สูง
๕๕	ดินเหนียวน้ำตาลหรือ แดง มีปูนผสม	ดีถึง ดีปานกลาง	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น	ปานกลาง
๕๖	ดินร่วน ร่วนปนทราย ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะต่อการปลูกพืชไร่	ต่ำ
๕๙	ดินผสมหลายชนิด ตะกอนลำน้ำพัดพา	ค่อนข้างเลวถึงเลว	เหมาะต่อการทำนา ในช่วงฤดูฝน	ไม่แน่นอน
๖๒	ดินภูเขา บนพื้นที่ ลาดชัน	-	ไม่เหมาะต่อการปลูกพืช ควรรักษาให้เป็นป่า	-
ML	พื้นที่เบ็ดเตล็ด ได้แก่ เหมืองแร่	-	-	-
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	-	-	-

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา)

ฤดูกาลของจังหวัดลำปาง พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศ แบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือน ตุลาคม ถึงกลางเดือน กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือเดือนมกราคม

๒) ปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๒ ปริมาณน้ำฝน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ถึง ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เดือน	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
มกราคม	๐.๐
กุมภาพันธ์	๔.๕
มีนาคม	๑๐.๘
เมษายน	๓.๒
พฤษภาคม	๒๑๑.๗
มิถุนายน	๘๗.๕
กรกฎาคม	๑๐๖.๔
สิงหาคม	๕๑.๙
กันยายน	๔๘๗.๒
ตุลาคม	๒๕๓.๕
พฤศจิกายน	๒๔.๓
ธันวาคม	๐.๑
รวม	๑๒๔๑.๑

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางที่ ๓ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๑	๔๐.๓	๑๒.๙	๒๖.๘๕	๑๐๐	๑๘	๗๕.๒๙
๒๕๖๒	๔๓.๑	๘.๕	๒๗.๗๑	๙๙	๑๒	๖๙.๐๐
๒๕๖๓	๔๓.๓	๘.๕	๒๗.๘๗	๙๙	๑๐	๖๘.๓๕
๒๕๖๔	๔๑.๓	๘๐.๐	๒๗.๒๖	๙๘	๑๔	๗๑.๗๓
๒๕๖๕	๔๐.๕	๑๓.๑	๒๗.๑๗	๑๐๐	๑๖	๗๔.๙๓
๒๕๖๖	๔๒.๙	๑๒.๗	๒๗.๘๐	๑๐๐	๑๓	๗๓.๒๒

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดลำปาง มีแม่น้ำวังไหลผ่าน อำเภอวังเหนือ อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเมืองลำปาง อำเภอกะคา อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก นอกจากนี้ยังมีห้วย ลำธาร คลอง บึง ซึ่งสามารถนำน้ำไปใช้เพื่อการเกษตรได้ในฤดูแล้งเป็นจำนวนมาก รายละเอียดดังตารางข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ

อำเภอ	แม่น้ำ ห้วย ลำธาร คลอง (สาย)		หนอง บึง (แห่ง)		
	รวม	ใช้ได้ในฤดูแล้ง	รวม	พื้นที่เก็บน้ำ (ไร่)	ใช้ได้ในฤดูแล้ง
เมืองลำปาง	๗๐	๓๔	๒๓	๒๒๖.๖๗	๘
แม่เมาะ	๑๗	๙	๖	๑๒.๐๐	๖
กะคา	๒๙	๕	๑๗	๑๕๗.๑๙	๒
เสริมงาม	๕๒	๒๑	๖	๗.๐๐	๓
งาว	๕๔	๒๙	-	-	-
แจ้ห่ม	๓๙	๑๗	๑๑	๑๕๔.๐๐	๘
วังเหนือ	๒๓	๔	-	-	-
เถิน	๒๕	๖	-	-	-
แม่พริก	๔๒	๑๓	๓๓	๑,๒๓๑.๐๐	๑๗
แม่ทะ	๘	๔	-	-	-
สบปราบ	๑๔	๗	-	-	-
ห้างฉัตร	๒๖	๙	๑๐	๗๘.๐๐	๖
เมืองปาน	๖๐	๒๑	๒	๓๕.๐๐	๑
รวม	๔๕๙	๑๗๙	๑๐๘	๑,๙๐๐.๘๙	๕๑

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑ ลำปาง

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดลำปาง มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรแร่ธาตุ **ทรัพยากรป่าไม้** จังหวัดลำปางมีเนื้อที่ป่าไม้ ๕,๔๖๑,๙๐๓.๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๗๐ ของพื้นที่จังหวัด มีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๓๓ ป่า อุทยานแห่งชาติ ๗ แห่ง วนอุทยานแห่งชาติ ๑ แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๑ แห่ง ตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๕ ป่าสงวนแห่งชาติ

ลำดับ	ชื่อ	อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)	กฎกระทรวง ฉบับที่/พ.ศ.
๑	ป่าแม่ปาย	แจ้ห่ม	๒๖,๘๗๕.๐๐	๒๖/๒๕๐๑
๒	ป่าแม่ต๋ัง	แม่พริก	๕๖.๒๕	๙๔/๒๕๐๕
๓	ป่าแม่จาง	เมือง - แม่ทะ	๑๐๖,๙๖๘.๗๕	๑๐๒/๒๕๐๕
๔	ป่าแม่สะเลียม	เกาะคา - สบปราบ	๔๐,๖๒๕.๐๐	๑๐๔/๒๕๐๕
๕	ป่าแม่เลิม - ป่าแม่ปะ	เถิน	๑๔๒,๖๒๕.๐๐	๒๐๙/๒๕๐๗
๖	ป่าแม่ทรายคำ	แจ้ห่ม - เมือง	๑๔๐,๖๒๕.๐๐	๗๙/๒๕๐๘
๗	ป่าแม่เมาะ	แม่เมาะ - เมือง	๑๘๑,๙๑๓.๐๐	๒ พ.ย.๒๕๕๐
๘	ป่าดอยขุนตาล	ห้างฉัตร - เมือง	๑๒๐,๓๕๐.๐๐	๓๕๙/๒๕๑๑
๙	ป่าแม่พริก	แม่พริก	๒๐๓,๑๓๐.๐๐	๔๖๖/๒๕๑๕
๑๐	ป่าแม่จาง (ตอนขุน)	แม่เมาะ	๒๑๕,๐๐๐.๐๐	๔๙๙/๒๕๑๕
๑๑	ป่าแม่จาวฝั่งซ้าย	จาว	๒๙๔,๐๐๐.๐๐	๕๑๘/๒๕๑๕
๑๒	ป่าแม่แจ้ฟ้า	แจ้ห่ม	๑๖๘,๕๒๑.๐๐	๕๕๒/๒๕๑๖
๑๓	ป่าแม่สุก-ป่าแม่สอย	แจ้ห่ม- เมืองปาน	๓๙๕,๐๐๐.๐๐	๕๖๐/๒๕๑๖
๑๔	ป่าแม่จางใต้ฝั่งซ้าย	เกาะคา - แม่ทะ	๑๒๒,๔๐๐.๐๐	๖๑๐/๒๕๑๖
๑๕	ป่าแม่ไฮ	เกาะคา - แม่ทะ - สบปราบ	๕๓,๑๒๕.๐๐	๖๒๐/๒๕๑๖
๑๖	ป่าแม่ยาง - ป่าแม่อาจ	เมือง	๒๖๒,๕๐๐.๐๐	๖๙๒/๒๕๑๗
๑๗	ป่าแม่จาวฝั่งขวา	จาว - แม่เมาะ	๑๐๔,๑๘๗.๐๐	๗๒๒/๒๕๑๘
๑๘	ป่าแม่เรียง	เสริมงาม - เกาะคา	๒๓๕,๔๙๔.๐๐	๗๓๔/๒๕๑๘
๑๙	ป่าแม่จางฝั่งซ้าย	แม่ทะ	๖๗,๓๑๒.๐๐	๗๔๗/๒๕๑๘
๒๐	ป่าแม่ตำ - ป่าแม่มาย	เมือง - แจ้ห่ม	๒๔๒,๐๐๐.๐๐	๗๖๗/๒๕๑๘
๒๑	ป่าแม่เสริม	เสริมงาม - เกาะคา	๒๑๓,๒๕๐.๐๐	๗๗๒/๒๕๑๘
๒๒	ป่าแม่วะ	แม่พริก - เถิน	๙๖,๘๗๕.๐๐	๗๙๙/๒๕๒๑
๒๓	ป่าแม่โป่ง	จาว	๒๕๐,๓๐๖.๐๐	๘๖๖/๒๕๒๒
๒๔	ป่าขุนวังแปลงที่ ๑	วังเหนือ - แจ้ห่ม	๑๖๔,๒๓๔.๐๐	๙๓๕/๒๕๒๔
๒๕	ป่าแม่ต๋อยฝั่งขวา	เมือง - เมืองปาน	๗๖,๐๐๐.๐๐	๙๕๔/๒๕๒๔
๒๖	ป่าแม่ยาว	ห้างฉัตร - เกาะคา	๘๔,๘๑๒.๐๐	๙๗๓/๒๕๒๕
๒๗	ป่าแม่ปราบ	สบปราบ - เถิน	๘๔,๘๔๓.๐๐	๑,๐๕๓/๒๕๒๗
๒๘	ป่าแม่อาบ	เถิน	๑๖๘,๗๕๐.๐๐	๑,๐๖๖/๒๕๒๗
๒๙	ป่าขุนวังแปลงที่ ๒	วังเหนือ	๑๙๑,๕๓๘.๐๐	๑,๐๗๘/๒๕๒๗
๓๐	ป่าแม่ทาน	สบปราบ - เกาะคา - แม่ทะ	๑๐๘,๑๒๕.๐๐	๑,๐๘๐/๒๕๒๗
๓๑	ป่าแม่มอก	เถิน	๔๘๖,๐๙๔.๐๐	๑,๑๐๔/๒๕๒๘
๓๒	ป่าขุนวังแปลงที่ ๓	วังเหนือ	๑๗๙,๓๙๕.๐๐	๑,๑๑๐/๒๕๒๘
๓๓	ป่าแม่ต๋อยฝั่งซ้าย	เมือง - เมืองปาน - แจ้ห่ม	๗๕,๕๖๐.๐๐	๑,๑๘๙/๒๕๒๙
รวม			๕,๓๐๒,๔๗๔.๐๐	

ตารางที่ ๖ อุทยานแห่งชาติ

ที่	อุทยานแห่งชาติ	ที่ตั้ง	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่อยู่ใน จ.ลำปาง (ไร่)
๑	แจ้ซ้อน	อ.เมืองปาน จ.ลำปาง	๔๘๐,๐๐๐.๐๐	๔๘๐,๐๐๐
๒	ขุนตาล	อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง - จ.ลำพูน	๑๕๙,๕๕๖.๒๕	๑๒๐,๓๕๐
๓	เวียงโกศัย	จ.แพร่, อ.เถิน - สบปราบ - แม่ทะ	๒๕๖,๒๕๐.๐๐	๑๖๗,๙๑๒
๔	แม่ยม	จ.แพร่, อ.งาว	๒๘๔,๒๑๘.๗๕	๗,๖๗๕
๕	ดอยหลวง	จ.เชียงราย, อ.วังเหนือ	๗๓๑,๒๕๐.๐๐	๑๘๗,๒๗๘
๖	แม่วะ	จ.ตาก, อ.เถิน - แม่พริก	๓๖๔,๑๗๓.๐๐	๒๖๔,๑๗๓
๗	ถ้ำผาไท	อ.งาว - แจ้ห่ม - แม่เมาะ	๗๕๘,๗๕๐.๐๐	๗๕๘,๗๕๐
รวม			๓,๐๓๔,๑๙๘	๑,๙๘๖,๑๓๘

ตารางที่ ๗ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ที่	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	ที่ตั้ง	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่อยู่ใน จ.ลำปาง (ไร่)
๑	ดอยผาเมือง	จ.ลำพูน - อ.ห้างฉัตร	๓๖๔,๔๔๙	๘๖,๙๘๔

ตารางที่ ๘ วนอุทยานแห่งชาติ

ที่	วนอุทยานแห่งชาติ	ที่ตั้ง	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่อยู่ใน จ.ลำปาง (ไร่)
๑	ม่อนพระยาแช่	ท้องที่ ต.พิชัย อ.เมืองลำปาง	๑๘,๕๗๙ - ๐ - ๐๐	๑๘,๕๗๙-๐-๐๐

ที่มา : สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ ลำปางและสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ (สาขาลำปาง)

๒) ทรัพยากรแร่ธาตุ

ข้อมูลจำนวนประทานบัตรและปริมาณการผลิตแร่ ในปี ๒๕๖๖ จังหวัดลำปาง มีประทานบัตร จำนวน ๑๑๗ แปลง เปิดการทำเหมืองแร่ในพื้นที่ จำนวน ๑๐๒ แปลง และมีโรงโม่บดหรือย่อยหินที่ได้รับอนุญาต จำนวน ๗ โรงงาน และเปิดทำการ จำนวน ๗ โรงงาน

ปริมาณแร่ที่ผลิตได้ทั้งหมดในปี ๒๕๖๖ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖) จำนวน ๑๒,๓๙๗,๑๙๕.๑๑ เมตริกตัน โดยชนิดแร่ที่ผลิตได้มากที่สุด ได้แก่ ถ่านหิน ผลิตได้ ๗,๘๙๓,๘๙๑.๘๖ เมตริกตัน รองลงมาเป็นหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ ผลิตได้ ๑,๙๘๐,๐๐๐ เมตริกตัน และหินปูนเพื่ออุตสาหกรรม-ก่อสร้าง ผลิตได้ ๑,๑๔๕,๒๐๐.๘๐ เมตริกตัน ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ ปริมาณการผลิตแร่

ลำดับ	ชนิดแร่	ปริมาณการผลิต (เมตริกตัน)	
		พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕
๑	ดินขาว แต่งแล้วเกรดเซรามิก	๑๒,๑๕๑.๔๐	๑๔,๗๐๖.๐๐
๒	บอลเคลย์	๔๖๕,๔๘๐.๔๒	๓๒๕,๕๘๗.๑๐
๓	ถ่านหิน	๑๔,๑๖๖,๓๑๒.๓๖	๑๔,๑๒๔,๕๖๔.๕๔
๔	ดินขาวที่ยังไม่ได้แต่งเกรดเซรามิก	๓๒๑,๒๑๒.๐๐	๓๒๗,๕๖๒.๐๑
๕	หินอุตสาหกรรม (หินปูน+เคมี)	๙๖๐,๐๐๐.๐๐	๑,๐๔๔,๙๕๐.๐๐
๖	หินอุตสาหกรรม (หินปูน+ซีเมนต์)	๒,๘๙๐,๐๐๐.๐๐	๓,๐๗๐,๐๐๐.๐๐
๗	หินอุตสาหกรรม (หินปูน+ก่อสร้าง)	๑,๘๔๕,๗๗๗.๘๐	๒,๐๑๕,๓๐๖.๒๑
๘	หินอุตสาหกรรม (หินดินดาน+ซีเมนต์)	๕,๐๐๐.๐๐	๑๐๗,๐๐๐.๐๐
๙	หินอุตสาหกรรมชนิดดินซีเมนต์	๒๒๙,๕๐๐.๐๘	๒๓๒,๐๐๐.๐๐
รวม		๒๐,๘๙๕,๔๖๓.๙๘	๒๑,๒๖๑,๖๗๕.๘๖

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๑๐ สถานภาพปริมาณสำรองแร่

ลำดับ	ชนิดแร่	ยอดผลิต ปี ๒๕๖๕ (เมตริกตัน)	ปริมาณสำรองแร่ ในพื้นที่ประทานบัตร ปี ๒๕๖๖ (เมตริกตัน)	ระยะเวลา (ปี)
๑	บอลเคลย์	๓๒๕,๕๘๗.๑๐	๔,๕๖๑,๔๙๐.๕๘	แร่ครอบครอง ไม่มีการผลิต
๒	ถ่านหิน	๑๔,๑๒๔,๕๖๔.๕๔	๔๘๒,๕๙๘,๖๔๖.๑๑	๒๗
๓	ดินขาว	๓๒๗,๕๖๒.๐๑	๔,๑๙๘,๐๓๐.๕๑	๑๘
๔	หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมเคมี	๑,๐๔๔,๙๕๐.๐๐	๓๗,๐๔๕,๐๕๐.๐๐	๒๐
๕	หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์	๓,๐๗๐,๐๐๐.๐๐	๗๗,๓๖๔,๐๐๐.๐๐	๒๐
๖	หินปูนเพื่ออุตสาหกรรม ก่อสร้าง	๒,๐๑๕,๓๐๖.๒๑	๔๘๖,๓๔๘.๙๙	๖
๗	หินดินดานเพื่ออุตสาหกรรม ซีเมนต์	๑๐๗,๐๐๐.๐๐	๒,๘๗๙,๕๐๐.๐๐	๒๐
๘	พลวง	-	๙๐,๐๐๐.๐๐	๘
๙	หินอ่อน	-	๕๐,๐๐๐.๐๐	๒๓
๑๐	หินอุตสาหกรรมชนิดดิน ซีเมนต์	๒๓๒,๐๐๐.๐๐	๒,๓๐๖,๐๐๐.๐๐	๑๑
๑๑	ดินเบา	-	๑๖๒,๓๐๐	๑๐
รวม		๒๑,๒๔๖,๙๖๙.๘๖	๖๑๑,๗๔๑,๓๖๖.๑๙	

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดลำปางแบ่งออกเป็น ๑๓ อำเภอ ๑๐๐ ตำบล ๙๔๐ หมู่บ้าน ๑๕๐ ชุมชน (เฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลนครลำปาง ๘๕ ชุมชน และเทศบาลเมืองเขลางค์นคร ๖๕ ชุมชน) ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ เทศบาลนคร ๓ เทศบาลเมือง ๓๙ เทศบาลตำบล และ ๕๙ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๑๑ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดลำปาง

ที่	จังหวัด/ อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	อบจ.	เทศบาล นคร	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.
๑	เมือง ลำปาง	๑๙	๑๔๖	๑๕๐	-	๑	๒	๒	๑๐
๒	แม่เมาะ	๕	๔๕	-	-	-	-	๑	๔
๓	เกาะคา	๙	๗๘	-	-	-	-	๘	๒
๔	เสริมงาม	๔	๔๓	-	-	-	-	๓	๒
๕	งาว	๑๐	๘๕	-	-	-	-	๒	๘
๖	แจ้ห่ม	๗	๖๖	-	-	-	-	๓	๕
๗	วังเหนือ	๘	๘๐	-	-	-	-	๒	๗
๘	เถิน	๘	๙๕	-	-	-	๑	๓	๔
๙	แม่พริก	๔	๓๐	-	-	-	-	๓	๑
๑๐	แม่ทะ	๑๐	๙๕	-	-	-	-	๕	๕
๑๑	สบปราบ	๔	๔๖	-	-	-	-	๑	๔
๑๒	ห้างฉัตร	๗	๗๓	-	-	-	-	๕	๓
๑๓	เมืองปาน	๕	๕๘	-	-	-	-	๑	๔
รวม		๑๐๐	๙๔๐	๑๕๐	๑	๑	๓	๓๙	๕๙

หมายเหตุ: * ตำบลในพื้นที่อำเภอเมืองลำปาง แบ่งเป็นตำบลในเขตอำเภอเมืองลำปาง ๑๙ ตำบล ตำบลที่อยู่ในเขตเทศบาลนครลำปาง ๔ ตำบล (ตำบลสวนดอก หัวเวียง เวียงเหนือ และสบตุ๋ย) และตำบลที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์ ๔ ตำบล (ตำบลกล้วยแพะ ปงแสนทอง ชมพู และพระบาท)

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

จังหวัดลำปางมีประชากรทั้งสิ้น ๗๒๒,๕๗๙ คน จำแนกเป็น เพศชาย ๓๕๑,๗๓๓ คน และเพศหญิง ๓๗๐,๘๔๖ คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองลำปาง รองลงมา คือ อำเภอเกาะคา อำเภอเถิน และอำเภอแม่ทะ จำนวนครัวเรือน ๒๙๙,๙๘๗ ครัวเรือน

ตารางที่ ๑๒ จำนวนประชากรของจังหวัดลำปาง

ข้อมูลประชากรจังหวัดลำปางมีประชากร จำนวน ๗๐๙,๕๕๘ คน เป็นชาย ๓๔๔,๔๗๘ คน หญิง ๓๖๕,๐๘๐ คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง รองลงไป คือ อำเภอเกาะคา อำเภอเถิน และอำเภอแม่ทะ

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
๑.เมืองลำปาง	๑๐๓,๗๒๖	๑๑๕,๔๘๖	๒๑๙,๒๑๒	๑๐๘,๐๙๕
๒.แม่เมาะ	๑๙,๒๐๔	๑๙,๔๗๘	๓๘,๖๘๒	๑๘,๒๗๓
๓.เกาะคา	๒๗,๔๙๘	๒๙,๗๙๒	๕๗,๒๙๐	๒๒,๖๔๓
๔.เสริมงาม	๑๔,๘๕๔	๑๔,๙๒๙	๒๙,๗๘๓	๑๐,๙๔๕
๕.งาว	๒๕,๕๗๖	๒๖,๐๑๒	๕๑,๕๘๘	๒๐,๙๕๒
๖.แจ้ห่ม	๑๘,๒๓๐	๑๘,๙๗๔	๓๗,๒๐๔	๑๕,๑๐๖
๗.วังเหนือ	๒๑,๒๕๘	๒๑,๑๘๓	๔๒,๔๔๑	๑๖,๕๙๖
๘.เถิน	๒๗,๓๕๗	๒๘,๙๙๒	๕๖,๓๔๙	๒๒,๖๑๑
๙.แม่พริก	๗,๓๖๒	๗,๘๕๕	๑๕,๒๑๗	๕,๘๐๐
๑๐.แม่ทะ	๒๗,๐๔๖	๒๗,๙๓๐	๕๔,๙๗๖	๒๒,๒๗๔
๑๑.สบปราบ	๑๒,๖๙๔	๑๓,๓๕๙	๒๖,๐๕๓	๘,๘๘๖
๑๒.ห้างฉัตร	๒๓,๗๑๖	๒๕,๐๕๒	๔๘,๗๖๘	๒๑,๒๔๗
๑๓.เมืองปาน	๑๕,๙๕๗	๑๖,๐๓๘	๓๑,๙๙๕	๑๒,๕๓๖
รวม	๓๔๔,๔๗๘	๓๖๕,๐๘๐	๗๐๙,๕๕๘	๓๐๕,๙๖๔

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ ด้านการศึกษา

จังหวัดลำปางมีสถานศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวนทั้งสิ้น ๗๑๔ แห่ง ห้องเรียน ๕,๑๓๖ ห้อง นักเรียน/นักศึกษา ๑๑๓,๐๘๑ คน ครูและบุคลากร ๘,๕๗๕ คน

ตารางที่ ๑๓ จำนวนสถานศึกษาแยกตามสังกัดในจังหวัดลำปาง

ลำดับที่	สถานศึกษาแยกตามสังกัด	จำนวน (แห่ง)
กระทรวงศึกษาธิการ		
๑	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
	๑.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ (ลำปาง ลำพูน)	๐
	๑.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน (ลำปาง)	๓๐
	๑.๓ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	๒
	๑.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑	๑๑๕
	๑.๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒	๑๐๙

ลำดับที่	สถานศึกษาแยกตามสังกัด	จำนวน (แห่ง)
	๑.๖ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๓	๙๓
	๑.๗ การศึกษาโดยครอบครัว (Home School)	๔
	รวมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๓๕๓
๒	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
	๒.๑ โรงเรียนเอกชนในระบบ	๒๗
	๒.๒ โรงเรียนเอกชนนอกระบบ	๔๕
	๒.๓ โรงเรียนนานาชาติ	๓
	รวมสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	๗๕
๓	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	
	๓.๑ กศน. อำเภอเมืองลำปาง	๑
	๓.๒ กศน. อำเภอแม่เมาะ	๑
	๓.๓ กศน. อำเภอเกาะคา	๑
	๓.๔ กศน. อำเภอเสริมงาม	๑
	๓.๕ กศน. อำเภองาว	๑
	๓.๖ กศน. อำเภอแจ้ห่ม	๑
	๓.๗ กศน. อำเภอวังเหนือ	๑
	๓.๘ กศน. อำเภอเถิน	๑
	๓.๙ กศน. อำเภอแม่พริก	๑
	๓.๑๐ กศน. อำเภอแม่ทะ	๑
	๓.๑๑ กศน. อำเภอสบปราบ	๑
	๓.๑๒ กศน. อำเภอห้างฉัตร	๑
	๓.๑๓ กศน. อำเภอเมืองปาน	๑
	รวมสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	๑๓
๔	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	
	๔.๑ อาชีวศึกษาภาครัฐ อำเภอเมืองลำปาง	๓
	๔.๒ อาชีวศึกษาภาครัฐ อำเภอแม่เมาะ	๑
	๔.๓ อาชีวศึกษาภาครัฐ อำเภอเกาะคา	๑
	๔.๔ อาชีวศึกษาภาครัฐ อำเภอแจ้ห่ม	๑
	๔.๕ อาชีวศึกษาภาครัฐ อำเภอเถิน	๑
	๔.๖ อาชีวศึกษาเอกชน	๒
	รวมสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๙

ลำดับที่	สถานศึกษาแยกตามสังกัด	จำนวน (แห่ง)
กระทรวงมหาดไทย		
๕	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	
	๕.๑ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑
	๕.๒ โรงเรียน สังกัดเทศบาล	๑๕
	๕.๓ โรงเรียน สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๕
	๕.๔ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล	๗๙
	๕.๕ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๑๘
	รวมกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๒๑๘
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์		
๖	กรมกิจการเด็กและเยาวชน	
	๖.๑ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน	๒๕
	รวมกรมกิจการเด็กและเยาวชน	๒๕
กระทรวงสาธารณสุข		
๗	สถาบันพระบรมราชชนก	
	๗.๑ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี	๑
	รวมสถาบันพระบรมราชชนก	๑
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา		
๘	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	
	๘.๑ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง	๑
	๘.๒ โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง	๑
	รวมมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	๒
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		
๙	กองพุทธศาสนศึกษา	
	๙.๑ อำเภอเมืองลำปาง	๒
	๙.๒ อำเภอเกาะคา	๑
	๙.๓ อำเภองาว	๑
	๙.๔ อำเภอแจ้ห่ม	๑
	๙.๕ อำเภอวังเหนือ	๑
	๙.๖ อำเภอแม่ทะ	๒
	๙.๗ อำเภอห้างฉัตร	๑
	รวมกองพุทธศาสนศึกษา	๙

ลำดับที่	สถานศึกษาแยกตามสังกัด	จำนวน (แห่ง)
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม		
๑๐	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	
	๑๐.๑ โรงเรียนประถมและมัธยมในกำกับของมหาวิทยาลัย	๒
	๑๐.๒ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	๑
	๑๐.๓ มหาวิทยาลัยในสังกัดของรัฐ	๓
	๑๐.๔ วิทยาลัยสงฆ์	๑
	๑๐.๕ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน (มหาวิทยาลัยเอกชน)	๑
	๑๐.๖ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน (วิทยาลัยเอกชน)	๑
	รวมสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	๙
รวมทั้งสิ้น		๗๑๔

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง

๑.๓.๒ ด้านศาสนา

ตารางที่ ๑๔ จำนวนวัดและพระภิกษุ สามเณร จังหวัดลำปาง

อำเภอ	จำนวนวัด			จำนวนพระภิกษุ-สามเณร						รวมทั้ง ๒ นิกาย
	มหานิกาย	ธรรมยุต	รวม	มหานิกาย			ธรรมยุต			
				พระ	เณร	รวม	พระ	เณร	รวม	
เมืองลำปาง	๑๘๙	๗	๑๙๖	๕๘๖	๑๙๖	๗๘๒	๓๓	-	๓๓	๘๑๕
เกาะคา	๖๖	๖	๗๒	๑๔๙	๑๖	๑๖๕	๓๖	๖	๔๒	๒๐๗
งาว	๔๔	-	๔๔	๑๑๕	๑๑๘	๒๓๓	-	-	-	๒๓๓
แจ้ห่ม	๓๗	๑	๓๘	๙๘	๔๘	๑๔๖	๗	-	๗	๑๕๓
เถิน	๗๔	๕	๗๙	๑๗๙	๒๔	๒๐๓	๖	-	๖	๒๐๙
แม่ทะ	๗๑	๓	๗๔	๑๗๑	๑๘๙	๓๖๐	๑๑	-	๑๑	๓๗๑
แม่พริก	๒๒	-	๒๒	๕๓	๒๕	๗๘	-	-	-	๗๘
เมืองปาน	๔๒	๑	๔๓	๘๒	๒๖	๑๐๘	-	-	-	๑๐๘
แม่เมะ	๒๔	๔	๒๘	๗๕	๑๔	๘๙	๑๕	-	๑๕	๑๐๔
วังเหนือ	๕๕	๓	๕๘	๑๑๕	๑๒๓	๒๓๘	๗	-	๗	๒๔๕
สบปราบ	๒๕	๑	๒๖	๖๐	๑๓	๗๓	๔	๑	๕	๗๘
เสริมงาม	๒๙	-	๒๙	๖๗	๕๖	๑๒๓	-	-	-	๑๒๓
ห้างฉัตร	๖๓	๘	๗๑	๑๑๒	๑๑๕	๒๒๗	๑๓	๗	๒๐	๒๔๗
รวม	๗๔๑	๓๙	๗๘๐	๑,๘๖๒	๙๖๓	๒,๘๒๕	๑๓๒	๑๔	๑๔๖	๒,๙๗๑

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง

๑.๓.๓ ด้านสาธารณสุข

ตารางที่ ๑๕ จำนวนสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดลำปาง

สถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดลำปาง	จำนวน (แห่ง)	จำนวนเตียง
สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ		
๑.โรงพยาบาลศูนย์	๑	๗๔๓
๒.โรงพยาบาลชุมชน ๑๒๐ เตียง	๑	๑๒๐
๓.โรงพยาบาลชุมชน ๖๐ เตียง	๑	๖๐
๔.โรงพยาบาลชุมชน ๓๐ เตียง	๑๐	๓๐๐
๕.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	๑๔๑	-
๖.ศูนย์บริการสาธารณสุขสังกัดเทศบาลตำบล	๑	-
๗.สถานบริการสาธารณสุขชุมชน	๒	-
๘.โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง	๑	๒๐๐
๙.โรงพยาบาลเวชชารักษ์	๑	๖๐
๑๐.โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม	๑	๑๕๐
๑๑.สถานพยาบาลกองการแพทย์และอนามัย กฟผ. อำเภอมะเมาะ	๑	-
สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน		
๑.โรงพยาบาล	๑	๑๐๓
๒.สถานพยาบาลเอกชน	๑	๒๙
๓.คลินิกเอกชน	๒๖๔	-
๔.สถานที่ขายยา	๑๕๖	-

ตารางที่ ๑๖ จำนวนและอัตราส่วนบุคลากรต่อประชากร จังหวัดลำปาง

ประเภท	อัตราส่วน ๑ : ประชากร	
	จังหวัดลำปาง	ประเทศ
- แพทย์	๑ : ๒,๒๖๕	๑ : ๓,๒๖๐
- ทันตแพทย์	๑ : ๘,๘๖๘	๑ : ๑๑,๒๘๓
- เภสัชกร	๑ : ๕,๓๓๔	๑ : ๖,๖๑๙
- พยาบาลวิชาชีพ	๑ : ๔๑๔	๑ : ๕๘๓
- นักวิชาการสาธารณสุข	๑ : ๑,๙๔๗	
- เจ้าพนักงานสาธารณสุข	๑ : ๕,๑๒๓	
- เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	๑ : ๗,๖๕๙	

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง

๑.๓.๔ ด้านวัฒนธรรมประเพณี

ตารางที่ ๑๗ งานวัฒนธรรม/ประเพณี/เทศกาลของจังหวัดลำปาง

งานวัฒนธรรม/ประเพณี/ เทศกาล	ช่วงเวลายกหนดจัดงาน	สถานที่จัดงาน
งานแห่สรงหลวงและสงกรานต์	๑๒-๑๔ เมษายน ของทุกปี	รอบเมืองลำปาง
งานหลวงเวียงละกอน	ก่อนลอยกระทงของทุกปี	วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม และวัดพระธาตุลำปางหลวง
งานขันโตกช้าง	ทุกวันศุกร์ – เสาร์แรกของ เดือนกุมภาพันธ์	ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้างฉัตร
งานเชรามิกแฟร์	ทุกวันศุกร์แรกของ เดือนธันวาคม (๑๐ วัน)	บริเวณตัวเมือง จังหวัดลำปาง
งานพิธีบวงสรวงเสาหลักเมืองและ สืบชะตาเมือง	เดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี	หน้าศาลากลาง จังหวัดเดิม
งานวันรถไฟธรมมาลำปาง	ต้นเดือนเมษายนของทุกปี	บริเวณสถานีรถไฟนครลำปาง
งานเดิน-วิ่งมินิมาร์ธมาราธอน แม่เมาะ	เดือนสิงหาคม	เหมืองลิคไนต์ อำเภอแม่เมาะ
งานประเพณีล่องสะเปา จาวเวียงละกอน	เดือนพฤศจิกายน	วัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอเกาะคา
งานฤดูหนาวและของดี นครลำปาง	เดือนธันวาคม	สวนสาธารณะหนองกระทิง อำเภอเมืองลำปาง
งานวันดอกไม้บาน	เดือนธันวาคม	สวนป่าทุ่งเกวียน อำเภอห้างฉัตร

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง

๑.๓.๕ ด้านแรงงาน

กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน

สำนักงานแรงงานจังหวัดลำปาง ได้รวบรวมข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัดลำปาง และหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย สำนักงานจัดหางานจังหวัดลำปาง สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๐ ลำปาง สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำปาง สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง ศูนย์บริหารชาวสารถลาดแรงงานภาคเหนือและศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานเขต ๕ เพื่อวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลในการติดตามสถานการณ์ด้านแรงงานของจังหวัดลำปาง และได้จัดทำรายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดลำปาง ประจำปี ๒๕๖๖ สรุปดังนี้

โครงสร้างประชากร

สำนักงานสถิติจังหวัดลำปางดำเนินการสำรวจสถานะการทำงานของประชากร โดยในปี ๒๕๖๖ สรุปรายละเอียดได้ดังนี้ จังหวัดลำปางมีประชากรเฉลี่ยทั้งสิ้น ๖๘๕,๕๕๕ คน โดยสัดส่วนของประชากรเพศชาย มีน้อยกว่าเพศหญิง กล่าวคือ เพศชายมีจำนวน ๓๒๘,๔๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙๑

ขณะที่เพศหญิงมีจำนวน ๓๕๗,๑๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐๙ โดยประชากรทั้งหมด พบว่า เป็นผู้อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ ๑๕ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๕๘๔,๕๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๒๖ ขณะที่ผู้ที่ไม่อยู่ในวัยทำงาน (มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี) มีจำนวน ๑๐๑,๐๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๓

ในกลุ่มผู้อยู่ในวัยทำงาน (ผู้มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป) จำนวน ๕๘๔,๕๕๒ คน พบว่า เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ๓๗๐,๖๓๓ คน โดยจำแนกเป็นผู้มีงานทำ ๓๖๒,๖๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๘๖ ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ขณะที่เป็นผู้ว่างงาน ๗,๙๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๘ เมื่อเปรียบเทียบกับภารกิจงานระหว่างเพศ ในปี ๒๕๖๖ นี้ พบว่าเพศหญิงมีอัตราส่วนการทำงานหรืออัตราการจ้างงานน้อยกว่าเพศชาย (คำนวณจากผู้มีงานทำจำแนกตามเพศต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานจำแนกเพศ) กล่าวคือ เพศชายมีอัตราร้อยละ ๕๔.๕๘ ขณะที่เพศหญิงมีร้อยละ ๔๕.๔๒ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าอัตราการมีงานทำซึ่งคำนวณจากสัดส่วนผู้มีงานทำต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ ๙๗.๘๖ นั้นหมายความว่าผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ๑๐๐ คน จะมีงานทำประมาณ ๙๗ คน

ส่วนอัตราการว่างงานซึ่งคำนวณจากผู้ว่างงานต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ ๒.๐๘ โดยเพศชายจะมีอัตราการว่างงานมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือ เพศชายร้อยละ ๕๔.๒๒ ขณะที่เพศหญิงร้อยละ ๔๕.๗๘ ทั้งนี้ อัตราการว่างงานในปี ๒๕๖๖ ลดลงจากปี ๒๕๖๕ (๒.๒๙) ร้อยละ -๐.๒๑ สำหรับตัวเลขในกลุ่มของผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานซึ่งมีจำนวน ๒๑๓,๙๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๐ ของผู้อยู่ในวัยทำงาน พบว่า เป็นผู้ทำงานบ้าน จำนวน ๕๑,๕๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๐๙ เรียนหนังสือจำนวน ๔๖,๖๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๐ เด็ก/ชรา/ป่วย/พิการ จนไม่สามารถทำงานได้ จำนวน ๙๖,๔๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๐๘ และอื่น ๆ จำนวน ๑๙,๓๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๐๓ ที่ไม่สามารถทำงานได้ของผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน

การมีงานทำ

หากพิจารณาถึงระดับการศึกษาของผู้มีงานทำ พบว่า ผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑๔๔,๒๕๐ คน (ร้อยละ ๒๔.๖๔) รองลงมาเป็นผู้มีการศึกษาดำรงระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๔๑,๔๕๐ คน (ร้อยละ ๒๔.๑๗) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๙๔,๓๒๕ คน (ร้อยละ ๑๖.๑๑) ระดับประถมศึกษา จำนวน ๙๐,๔๘๕ คน (ร้อยละ ๑๕.๔๖) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๘๗,๔๙๒ คน (ร้อยละ ๑๔.๙๕) และไม่มีการศึกษา จำนวน ๒๗,๓๓๙ คน (ร้อยละ ๔.๖๗) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ ปี ๒๕๖๖ พบว่า อาชีพที่มีผู้มีงานทำมากที่สุด ๕ อันดับแรก คือ

- (๑) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง ๑๒๕,๑๖๕ คน ร้อยละ ๓๔.๕๑
- (๒) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด ๖๕,๙๓๐ คน ร้อยละ ๑๘.๑๘
- (๓) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง ๕๕,๖๕๙ คน ร้อยละ ๑๕.๓๕
- (๔) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ ๒๙,๒๕๐ คน ร้อยละ ๘.๐๖
- (๕) ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ ๒๒,๕๐๖ คน ร้อยละ ๖.๒๑

ในด้านสถานภาพการทำงานของผู้มีงานทำ พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานส่วนตัว จำนวน ๑๓๙,๐๖๗ คน (ร้อยละ ๓๘.๓๔) รองลงมา คือ ลูกจ้างเอกชน จำนวน ๙๕,๔๖๔ คน (ร้อยละ ๒๖.๓๒) ช่วยธุรกิจครอบครัว จำนวน ๖๙,๗๕๙ คน (ร้อยละ ๑๙.๒๓) ลูกจ้างรัฐบาล จำนวน ๕๓,๘๕๗ คน (ร้อยละ ๑๔.๘๕) นายจ้าง จำนวน ๔,๕๔๒ คน (ร้อยละ ๑.๒๕)

การส่งเสริมการมีงานทำ

การจัดหางานในประเทศ

ภารกิจการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำเป็นภารกิจหลักของกระทรวงแรงงาน ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานจัดหางานจังหวัดลำปาง การส่งเสริมการมีงานทำในรูปแบบการจัดหางาน มีทั้งการหางานในประเทศ และต่างประเทศ โดยการจัดหางานในจังหวัดลำปางซึ่งในปี ๒๕๖๖ มีตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านสำนักงานจัดหางานจังหวัดลำปาง จำนวน ๖,๓๒๕ อัตรา ซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๙๕ จากปี ๒๕๖๕ ที่มีจำนวน ๖,๒๐๔ อัตรา ในส่วนของผู้ลงทะเบียนสมัครงาน ปี ๒๕๖๖ พบว่า มีจำนวน ๓,๔๙๔ คน มีสัดส่วนที่ลดลงร้อยละ - ๒๘.๔๙ จากปี ๒๕๖๕ ที่มีจำนวน ๔,๘๘๖ คน และผู้ได้รับการบรรจุงานปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒,๕๐๕ คน ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๖๕ ที่มีจำนวน ๓,๙๘๐ คน ร้อยละ ๓๗.๐๖

สำหรับตำแหน่งงานว่าง ปี ๒๕๖๖ มีจำนวนทั้งสิ้น ๖,๓๒๕ อัตรา พบว่าเป็นเพศชาย ๑,๗๔๔ อัตรา (ร้อยละ ๒๗.๕๗) ขณะที่เป็หญิงมี ๓๙๔ อัตรา (ร้อยละ ๖.๒๓) และไม่ระบุเพศ ๔,๑๘๗ อัตรา (ร้อยละ ๖๖.๒๐) การที่ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุเพศแสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการหรือนายจ้าง พิจารณาเห็นว่างานโดยทั่วไปไม่ว่าชายหรือหญิงก็สามารถทำได้เช่นกันหรือไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศในอีกประการหนึ่งนายจ้างพิจารณาเห็นว่าการไม่ระบุเพศมีผลดีในด้านโอกาสการคัดเลือกมากกว่าการระบุเพศ

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนผู้มาลงทะเบียนสมัครงานในปี ๒๕๖๖ พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น ๓,๔๙๔ คน เป็นชาย ๑,๘๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๒ เพศหญิง ๑,๖๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘๘ และมีผู้ได้รับการบรรจุให้ทำงานทั้งสิ้น ๒,๕๐๕ คน โดยสัดส่วนของเพศชายจะได้รับการบรรจุงานมากกว่าเพศหญิง ผู้บรรจุงานที่เป็นเพศชาย จำนวน ๑,๓๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๑ ขณะที่เพศหญิงมีจำนวน ๑,๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๑๙

ช่วงอายุที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุ ๑๘ - ๒๔ ปี นายจ้าง/สถานประกอบการต้องการมากที่สุด จำนวน ๑,๔๐๖ อัตรา (ร้อยละ ๒๒.๒๓) รองลงมา คือ อายุ ๒๕ - ๒๙ ปี จำนวน ๑,๔๐๐ อัตรา (ร้อยละ ๒๒.๑๓) และอายุ ๓๐ - ๓๙ ปี จำนวน ๑,๒๙๔ อัตรา (ร้อยละ ๒๐.๔๖) ขณะเดียวกันผู้สมัครงานส่วนใหญ่จะมีอายุ ๓๐ - ๓๙ ปี จำนวน ๑,๑๗๐ คน (ร้อยละ ๓๓.๔๘) รองลงมา เป็นผู้สมัครงานที่มีอายุ ๔๐ - ๔๙ ปี จำนวน ๗๙๗ คน (ร้อยละ ๒๒.๘๑) และ อายุ ๒๕ - ๒๙ ปี จำนวน ๖๘๘ คน (ร้อยละ ๑๙.๗๐) ขณะที่ผู้มีอายุ ๓๐ - ๓๙ ปี ได้รับการบรรจุงานมากที่สุด จำนวน ๘๖๓ คน (ร้อยละ ๓๔.๔๙) รองลงมา คือ อายุ ๔๐ - ๔๙ ปี จำนวน ๖๘๕ คน (ร้อยละ ๒๗.๒๘) และอายุ ๒๕ - ๒๙ ปี จำนวน ๓๗๗ คน (ร้อยละ ๑๕.๐๗)

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

การเดินทางสู่จังหวัดลำปาง สามารถเดินทางได้ทั้งรถยนต์ รถโดยสารประจำทาง รถไฟ และทางเครื่องบิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ทางรถยนต์ เดินทางจากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ ถึงกิโลเมตรที่ ๕๒ แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒ ผ่านจังหวัดสิงห์บุรี ชัยนาท เข้าจังหวัดนครสวรรค์ แล้วแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๑ ผ่านจังหวัดกำแพงเพชร ตาก ตรงเข้าสู่จังหวัดลำปาง รวมระยะทางทั้งสิ้น ๕๙๙ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๗ ชั่วโมง หรือใช้เส้นทางสายใหม่จากจังหวัดพิษณุโลก เข้าอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แล้วเดินทางเข้าสู่จังหวัดลำปาง

๒) การเดินทางรถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด จัดบริการรถโดยสารธรรมดา และปรับอากาศ

๓) การเดินทางโดยรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทย บริการรถด่วน รถเร็ว และ รถธรรมดา จากสถานีรถไฟหัวลำโพง สิ้นสุดที่สถานีรถไฟนครเชียงใหม่ ซึ่งผ่านสถานีรถไฟนครลำปางทุกวัน

๔) การเดินทางโดยเครื่องบิน ปัจจุบันจังหวัดลำปาง มีบริการเดินทางโดยเครื่องบิน จำนวน ๑ บริษัท คือ บริษัทบางกอกแอร์เวย์ (Bangkok Airway)

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง

๑.๔.๒ ไฟฟ้า

ไฟฟ้า จังหวัดลำปาง มีพลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ จำนวน ๑,๐๗๐,๗๙๗,๗๗๙.๓๕ ล้านกิโลวัตต์ – ชั่วโมง พื้นที่ที่มีการใช้ไฟฟ้ามากที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง คิดเป็นประมาณ ร้อยละ ๖๒ ของพลังงานไฟฟ้าที่จำหน่าย และใช้ทั้งหมดในจังหวัดลำปาง รองลงมาได้แก่ อำเภอกะเคา และ อำเภอห้างฉัตร ตามลำดับ และพื้นที่ที่มีการใช้ไฟฟ้าน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ อำเภอแม่พริก (ประมาณร้อยละ ๐.๐๐๙) รองลงมา ได้แก่ อำเภอเมืองปาน และอำเภอเสริมงาม ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลประเภทการใช้ไฟฟ้าจังหวัดลำปาง

ประเภทผู้ใช้ไฟฟ้า	พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้	
	กิโลวัตต์-ชั่วโมง	ร้อยละ
บ้านอยู่อาศัย	๓๙๓,๐๑๖,๗๙๖.๖๔	๓๖.๗๐
กิจการขนาดเล็ก	๑๗๔,๘๒๑,๙๙๓.๔๕	๑๖.๓๓
กิจการขนาดกลาง	๑๘๗,๘๗๘,๙๘๘.๔๐	๑๗.๕๕
กิจการขนาดใหญ่	๒๙๒,๕๓๐,๗๓๕.๔๙	๒๗.๓๒
ประเภทโรงแรมรีสอร์ต	๙,๔๓๕,๖๓๘.๒๐	๐.๘๘
องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร	๒๖๕,๒๒๗.๗๓	๐.๐๒
สูบน้ำเพื่อการเกษตร	๕,๗๙๑,๓๓๖.๐๕	๐.๕๔
ไฟชั่วคราว	๗,๐๕๗,๐๖๓.๓๙	๐.๖๖
รวมทั้งสิ้น	๑,๐๗๐,๗๙๗,๗๗๙.๓๕	๑๐๐.๐๐

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดลำปาง

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด (โปรดทำเครื่องหมาย ☒)

- มีด่าน ☐ ศุลกากร ที่ตั้ง ประเภท.(ด่านชายแดน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน คนเดินเท้า อื่นๆ)
- ☐ ตรวจพืช ที่ตั้ง มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☐ มี
- ที่ตั้งสถานกักกันพืช ☐ ไม่มี ☐ มี
- ☐ ตรวจประมง ที่ตั้ง มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☒ ไม่มี ☐ มี
- ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ☐ ไม่มี ☐ มี
- ☒ ปศุสัตว์ ที่ตั้ง มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มี
- ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ที่ตั้งด่านกักกันสัตว์

☐ ไม่มี ☒ มี

- ด่านกักกันสัตว์ลำปาง หมู่ ๖ ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
- จุดตรวจสัตว์แม่พริก ทางหลวงหมายเลข ๑ หมู่ ๕ ตำบลพระบาทวังตวง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การประปา จังหวัดลำปางมีการใช้น้ำประปา ซึ่งมีพื้นที่ให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาลำปาง จำนวน ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง อำเภอแม่เมะ อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอเมืองปาน ส่วนใหญ่เป็นการใช้น้ำประปาที่อยู่อาศัย และการประกอบธุรกิจขนาดเล็ก ตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลการผลิตและการจำหน่ายน้ำของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาลำปาง

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ การประปาส่วนภูมิภาค สาขาลำปาง มีจำนวนผู้ใช้ในน้ำ ๔๘,๔๔๐ ราย ปริมาณน้ำผลิต ๑๔,๔๕๘,๒๗๕ ลูกบาศก์เมตร และปริมาณน้ำจำหน่าย ๑๐,๔๕๓,๙๖๖ ลูกบาศก์เมตร

ปี	จำนวนผู้ใช้ในน้ำ (ราย)	ปริมาณน้ำผลิต (ลบ.ม)	ปริมาณน้ำจำหน่าย (ลบ.ม)
๒๕๖๓	๔๔,๒๐๒	๑๔,๙๐๘,๔๗๓	๙,๙๖๔,๗๐๒
๒๕๖๔	๔๕,๑๙๘	๑๔,๓๑๐,๘๐๖	๙,๙๓๗,๑๔๖
๒๕๖๕	๔๖,๗๗๕	๑๔,๐๒๐,๙๙๖	๙,๙๖๔,๘๒๑
๒๕๖๖	๔๘,๔๔๐	๑๔,๔๕๘,๒๗๕	๑๐,๔๕๓,๙๖๖

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค สาขาลำปาง

โทรคมนาคมจังหวัดลำปาง มีบริการโทรศัพท์ในพื้นที่ ดังนี้

ตารางที่ ๒๐ รายละเอียดการให้บริการ (ผู้เช่า)

ปี	รายละเอียดการให้บริการ (ผู้เช่า)					
	ภาค ราชการ	บ้านพัก อาศัย	ภาคธุรกิจ	ทศท.	บริการ สาธารณะ	รวม
๒๕๖๓	๑,๖๒๐	๑๙,๙๔๕	๒,๕๔๕	๒๖๕	๕๙๕	๒๔,๙๗๐
๒๕๖๔	๓,๓๑๖	๒๒,๘๒๙	๔,๐๖๕	๓๑๔	๖๘๙	๓๑,๒๑๓
๒๕๖๕	๓,๖๘๕	๒๓,๒๐๙	๓,๙๕๒	๔๘๘	๑๒๙	๓๑,๔๖๓
๒๕๖๖	๑,๗๐๓	๕,๒๑๗	๑,๖๗๙	๒๖๖	๑๐๑	๘,๙๖๖

ที่มา : โทรคมนาคมจังหวัดลำปาง

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด)

เศรษฐกิจจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๗

“เศรษฐกิจจังหวัดลำปางปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๙ ผลจากแรงขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจด้านการผลิตและการใช้จ่าย ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๒.๗ ในปีก่อน”

สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจและผู้ประกอบการธุรกิจที่สำคัญของจังหวัดตามเครื่องชี้เศรษฐกิจจังหวัดในแต่ละด้านและประมวลผลสรุปดัชนีเศรษฐกิจจังหวัดลำปางปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๙ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๔ ถึง ๓.๔ ต่อปี) เนื่องจากคาดว่า

ด้านอุปทาน

ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๒ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๗ ถึง ๓.๗ ต่อปี) ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๐ ในปีก่อน จาก **ภาคอุตสาหกรรม** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๓ (โดยมีช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๒.๘ ถึง ๓.๘ ต่อปี) ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๒ ในปีก่อนสะท้อนจากปริมาณความต้องการใช้หินปูนก่อสร้างและหินปูนซีเมนต์ยังคงเพิ่มขึ้น จากปัจจัยหนุนของภาคการก่อสร้างภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศ สอดคล้องกับพื้นที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างรวมที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาคการก่อสร้างยังมีความเสี่ยงจากต้นทุนที่ปรับสูงขึ้น ทั้งค่าขนส่ง ค่าจ้างแรงงาน และราคาวัสดุก่อสร้าง สำหรับภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดอุตสาหกรรมขยายตัว โดยได้รับปัจจัยจากการผลิตภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดที่เริ่มฟื้นตัวและการท่องเที่ยวที่ขยายตัว **ภาคเกษตรกรรม** คาดว่าจะขยายตัวชะลอลง ร้อยละ ๓.๖ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๓.๑ ถึง ๔.๑ ต่อปี) ปรับตัวลดลงจากที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๗ ในปีก่อน ตามปริมาณข้าวเหนียวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และสับปะรดที่ลดลงเนื่องจากผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ส่งผลให้ปริมาณฝนลดลงในช่วงต้นฤดูการผลิต ทำให้ขาดแคลนน้ำในด้านการเกษตร ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้ ราคาปัจจัยการผลิตที่สำคัญหลายชนิดยังอยู่ในระดับสูงทั้งปุ๋ยเคมี และวัตถุดิบอาหารสัตว์ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนชะลอการผลิต และลดปริมาณการผลิตลง สำหรับราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญอยู่ในเกณฑ์ดี ตามความต้องการเพิ่มขึ้นจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้านปศุสัตว์เพิ่มขึ้นจากจำนวนไก่และสุกร เป็นผลจากการบริหารจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐานและการควบคุมเฝ้าระวังโรคระบาดอย่างต่อเนื่อง และความต้องการบริโภคสินค้าปศุสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง **ภาคบริการ** คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๓.๐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๕ ถึง ๓.๕ ต่อปี) ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๒.๘ ในปีก่อน ตามยอดภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดขายส่งขายปลีก ยอดขายสินค้าของห้างสรรพสินค้าในจังหวัด และสินเชื่อรวมที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น จากการฟื้นตัวต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยวและสถานการณ์เงินเฟ้อที่คลี่คลายลง ประกอบกับจังหวัดลำปางมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองซึ่งเป็นอีกปัจจัยที่ช่วยดึงดูดเม็ดเงินและกระตุ้นการใช้จ่ายในจังหวัดลำปาง ส่งผลให้รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้น

ด้านอุปสงค์

ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๔ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑.๙ ถึง ๒.๙ ต่อปี) ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๒.๓ ในปีก่อน พิจารณาจาก **การบริโภคภาคเอกชน** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๒ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๗ ถึง ๓.๗ ต่อปี) ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๐ ในปีก่อน สะท้อนจากยอดขายรถของบริษัทขายรถ และภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ที่เพิ่มสูงขึ้น โดยมีปัจจัยสนับสนุน

จากการปรับขึ้นของอัตราค่าจ้างค่าแรงขั้นต่ำและฐานรายได้ที่สูงขึ้น รวมถึงการฟื้นตัวจากภาคการท่องเที่ยวและอุปสงค์ภายในประเทศที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง รวมทั้งภาครัฐได้มีนโยบายในการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องทั้งการอุดหนุนราคาพลังงานและการลดหย่อนภาษี ประกอบกับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้น **การลงทุนภาคเอกชน** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๒ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑.๗ ถึง ๒.๗ ต่อปี) ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๒.๑ ในปีก่อน สะท้อนจากยอดจำหน่ายยอดขายวัสดุและอุปกรณ์การก่อสร้าง และพื้นที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างรวมที่เพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยบวกจากการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ อย่างต่อเนื่องของภาครัฐ ประกอบกับการฟื้นตัวการท่องเที่ยวจากการเปิดประเทศมีส่วนช่วยให้สถานการณ์เศรษฐกิจในประเทศเริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติได้ดียิ่งขึ้น สำหรับสินเชื่อเพื่อการลงทุนที่ปรับตัวลดลง โดยสถาบันการเงินยังคงมีความระมัดระวังและมาตรฐานการให้สินเชื่อที่เข้มงวด **การใช้จ่ายภาครัฐ** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๑.๗ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑.๒ ถึง ๒.๒ ต่อปี) ปรับตัวลดลงจากที่ขยายตัวร้อยละ ๑.๙ ในปีก่อนเป็นผลจากการเบิกจ่ายงบลงทุนส่วนราชการลดลง

เนื่องจากการจัด พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๗ ที่ล่าช้า ส่งผลให้การใช้จ่ายภาครัฐปรับลดลงจากคาดการณ์เดิม

ด้านรายได้เกษตรกรในปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๑๑.๕ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑๑.๐ ถึง ๑๒.๐ ต่อปี) ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๑๐.๘ ตามความต้องการสินค้าทางการเกษตรที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้ปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยลง ทำให้ราคาผลผลิตทางการเกษตรขยายตัวต่อเนื่อง ส่งผลให้รายได้สุทธิของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ ๐.๗ ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๐.๒ ถึง ๑.๒ ต่อปี) ปรับตัวลดลงจากที่ขยายตัวร้อยละ ๑.๒ ในปีก่อน โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากมาตรการลดค่าครองชีพด้านพลังงาน ทั้งการตรึงราคาค่ากระแสไฟฟ้าและราคาน้ำมันดีเซลไม่ให้เกิน ๓๐ บาทต่อลิตร รวมทั้งการลดลงของราคาหมวดอาหารสด ทั้งเนื้อสัตว์ และผักสดที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น รวมถึงสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพอีกหลายรายการ ซึ่งส่งผลต่ออัตราเงินเฟ้ออย่างมีนัยสำคัญ **การจ้างงาน** คาดว่าจะขยายตัว ร้อยละ ๒.๙ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๔ ถึง ๓.๔ ต่อปี) ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๑.๓ ในปีก่อน ตามการขยายตัวภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเป็นหลัก จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศและการเดินทางเข้ามาอย่างต่อเนื่องของนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ ขณะที่ภาคเกษตรกรรมการจ้างงานหดตัวลงเล็กน้อยจากปัญหาย้ายแปลง

ปัจจัยสนับสนุนทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ของจังหวัดลำปาง

๑. ภาคการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัว ช่วยให้ภาคบริการขยายตัวเพิ่มขึ้น
๒. สถานการณ์เงินเฟ้อที่ลดลง ส่งผลบวกต่อการจับจ่ายใช้สอยภายในประเทศ
๓. มาตรการภาครัฐในการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง อาทิ นโยบายช่วยเหลือค่าครองชีพให้แก่ประชาชน ทั้งมาตรการลดค่าไฟฟ้า ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าโดยสารรถไฟ และสินค้าอุปโภค - บริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร มาตรการด้านการเงิน มาตรการลดหย่อนภาษี มาตรการเสริมสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการ รวมทั้งมาตรการส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศ เช่น โครงการเที่ยวเมืองรอง

ปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ของจังหวัดลำปาง

๑. ผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ส่งผลให้เกิดสถานการณ์ภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง รวมทั้งการเข้าสู่ฤดูร้อนซึ่งจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนและปริมาณผลผลิตทางการเกษตร

๒. ภาระหนี้สินครัวเรือนและธุรกิจที่ยังอยู่ในระดับสูงจะเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัว และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

๓. ผู้ประกอบการขาดความเชื่อมั่นและกังวลต่อสถานการณ์เศรษฐกิจในประเทศและเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว

๔. ราคาพลังงานยังคงอยู่ในระดับสูงจากสถานการณ์สงครามระหว่างรัสเซีย - ยูเครน
ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดลำปางมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม ได้แก่

ตารางที่ ๒๑ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม
๑. อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน เช่น น้ำตกแจ้ซ้อน เส้นทางศึกษาธรรมชาติ น้ำตกแม่เปียง น้ำตกแม่นอน น้ำตกแม่ขุน บ่อน้ำพุร้อน ห้องอาบแร่ ลานดอกเสี้ยว(บ้านป่าเหมี้ยง โฮมสเตย์) จุดชมวิวดอยล้าน	๑. วัดพระธาตุลำปางหลวง ๒. ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ ประตูลา ๓. วัดพระแก้วดอนเต้า สุชาดาราม ๔. วัดเจดีย์ขาวหลัง ๕. วัดพระธาตุเสด็จ ๖. วัดปางยางคก	๑. ถนนคนเดินกาตองต้า ๒. ถนนวัฒนธรรม ๓. บ้านป่องนัง ๔. กาตองแก้ว ๕. หมู่บ้านแกะสลัก (บ้านหลุก) ๖. หมู่บ้านปั้นหม้อดิน บ้านม่อนเขาแก้ว
๒. อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล เช่น อุโมงค์ขุนตาล เส้นทางศึกษาธรรมชาติพิชิต ย.๑-ย.๔ น้ำตกแม่ลอง น้ำตกตาดเหมย	๗. วัดหม่อนพระยาแช่ ๘. วัดศรีรองเมือง ๙. วัดศรีชุม ๑๐. วัดพระธาตุจอมปิง ๑๑. วัดเสลารัตนปีพพทาราม ๑๒. วัดอักษะชัยคีรี	๗. ศูนย์ศิลปาชีพแม่ต้า ๘. สมาคมรมม้าจังหวัดลำปาง ๙. กาดนัดสะพานโยง ๑๐. ศูนย์อนุรักษ์ภาพยนตร์ย้อนยุค
๓. อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท เช่น ถ้ำผาไท หล่มภูเขียวถ้ำโจ ถ้ำราชคฤห์ น้ำตกแม่แก้ว	๑๓. ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองจังหวัดลำปาง ๑๔. ศาลเจ้าพ่อประตูผา ๑๕. วัดป่าฝาง ๑๖. วัดจองคา ๑๗. วัดจองคำ	๑๑. กะลาดีไซน์ ๑๒. หมู่บ้านท่องเที่ยวโอท็อป บ้านขามแดง ๑๓. หมู่บ้านกระดาศา (บ้านท่าล้อ)
๔. อุทยานแห่งชาติดอยจาง เช่น น้ำตกตาดปูหล้า น้ำตกธารมะไฟ น้ำตกแม่แฮด น้ำตกขุนแม่ย่อง น้ำตกแม่ลอง ผาหยอง ถ้ำเขาขัน ถ้ำแดง จุดชมวิวยอดดอยจาง	๑๘. วัดม่อนจำศีล ๑๙. วัดม่อนบุญรักษ์	๑๔. กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากกระดาศา บ้านฮ้องกอก

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	แหล่งท่องเที่ยว ทางประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	แหล่งท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม
๕. อุทยานแห่งชาติแม่วะ เช่น น้ำตกแม่วะ ถ้ำหีบ ถ้ำพระเจดีย์ ถ้ำน้ำผาผางาม ๖. วนอุทยานม่อนพระยาแช่ เช่น วัดม่อนพระยาแช่ จุดชมวิวเมืองลำปาง ๗. เชื่อนกวิถลม ๘. เชื่อนกวิคอกหมา ๙. อ่างเก็บน้ำวังเฮือ ๑๐. ภูเขาไฟผาลาด ๑๑. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ สวนพฤษชาติ ภูเขาไฟจำป่าแดด ๑๒. น้ำตกวังแก้ว ๑๓. น้ำตกธารทอง ๑๔. น้ำตกพระเสด็จ ๑๕. น้ำตกแม่แก้ว อ.งาว ๑๖. สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ ฯ ๑๗. สวนป่าทุ่งเกวียน ๑๘. อ่างเก็บน้ำแม่มอก อำเภอเถิน ๑๙. น้ำตกแม่ตัง อำเภอแม่พริก ๒๐. ทุ่งดอกบัวตองแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ	๒๐. วัดบงสนุก ๒๑. อนุสาวรีย์พญาสุลวะธาไชย สงคราม (พ่อเจ้าทิพย์ช้าง) ๒๒. วัดถ้ำพระสบาย ๒๓. วัดถ้ำสุขเกษมสวรรค์ ๒๔. สำนักปฏิบัติธรรมหลวงพ่อกษม เขมโก ๒๕. วัดบงสนุกเหนือ-ใต้ ๒๖. อนุสาวรีย์เจ้าพ่อพญาคำลือ ๒๗. วัดพุทธบาทวังตวง ๒๘. วัดอุมลอง ๒๙. วัดเวียง ๓๐. วัดพระธาตุจอมก้อย (พระพุทธรูปเจ้าตอกสาน) ๓๑. วัดช่วงกอม ๓๒. ภูเขาสุตา ๓๓. วัดพระบาทสุทธาวาส ๓๔. วัดดงนั้งชัยคีรี ๓๕. โบราณสถาน/โบราณวัตถุ พระพุทธรูปไม้แก่นจันทร์ ๓๖. วัดสันตถยน้อย ๓๗. วัดป่าเพิ่มพูนสามัคคี ๓๘. ตามรอยพรพรบุรุษมนุษย์ โฮโมอีเรคตัส (มนุษย์เกะคา) ๓๙. วัดประตูป้อง ๔๐. หออะม็อก ๔๑. กำแพงเมืองลำปาง (ประตูม้า) ๔๒. วัดเชียงราย ๔๓. วัดท่ามะโอ ๔๔. วัดพระเจ้าทันใจ ๔๕. วัดกู่คำ ๔๖. วัดศรีหลวงแจ้ซ้อน ๔๗. ชุมประตูโขงวัดล้อมแรด ๔๘. วัดบ้านก่อ อำเภอวังเหนือ ๔๙. สะพานโยง อำเภองาว ๕๐. สะพานรัษฎาภิเศก	๑๕. หมู่บ้านทอผ้าพื้นเมือง ฝ่าน้ำมอญ (บ้านศรีหลวง แจ้ซ้อน) ๑๖. กาดต้นเงิน ๑๗. พิพิธภัณฑ์ธนบดี ๑๘. โครงการศูนย์ศิลปาชีพ รอยต่อบ้านทุ่งจี้ ๑๙. หมู่บ้านชาวเขา อำเภองาว ๒๐. สะพานบุญวัดพระธาตุ- สันดอน อำเภอแม่ทะ ๒๑. โฮมสเตย์บ้านแม่แจ่ม ๒๒. โฮมสเตย์บ้านสามขา ๒๓. โฮมสเตย์บ้านแม่หลวง ๒๔. โฮมสเตย์บ้านวอแก้ว ๒๕. โฮมสเตย์บ้านท่าช้าง

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม
	๕๑. วัดพระธาตุดอยม่วงคำ อ.แม่ทะ ๕๒. วัดไหล่หินหลวง อําเภอกะคา ๕๓. วัดพระธาตุดอยพระฌาน ๕๔. วัดเฉลิมพระเกียรติพระจอมเกล้าราชานุสรณ์ (วัดพระบาทปู่ผาแดง) ๕๕. สถานีรถไฟนครลำปาง	

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานลำปาง

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครั้วเรือนเกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตร

จังหวัดลำปางมีพื้นที่ทั้งหมด ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม จำนวน ๑,๐๓๖,๕๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๓ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมมีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพการเกษตร จำนวน ๑๐๒,๘๙๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๙๑ ของครัวเรือนทั้งหมดของจังหวัดลำปาง ที่มีจำนวน ๓๐๓,๔๑๐ ครัวเรือน

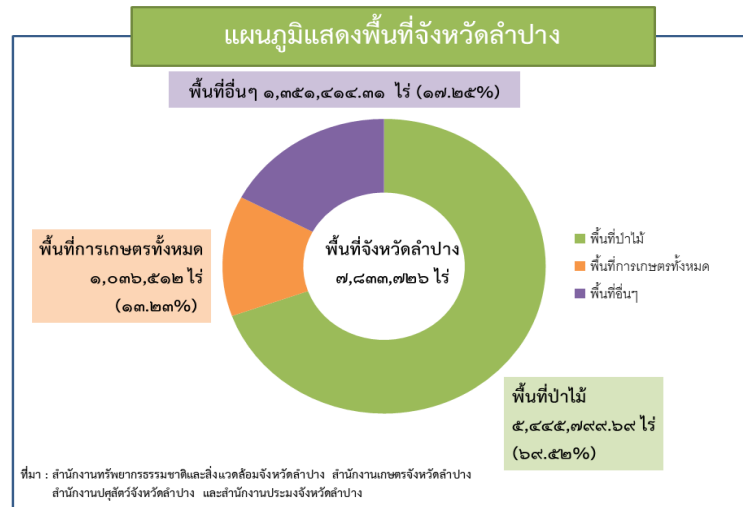
ตารางที่ ๒๒ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรรมและพื้นที่การเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕/๒๕๖๖

อำเภอ	จำนวน		
	ครัวเรือน	ครัวเรือนเกษตรกรรม	พื้นที่การเกษตร ด้านพืช (ไร่)
เมืองลำปาง	๑๐๖,๙๘๑	๑๔,๗๓๒	๑๘๖,๖๑๕
แม่เมาะ	๑๘,๑๑๖	๔,๙๘๗	๕๙,๕๙๓
เกาะคา	๒๒,๔๘๘	๘,๒๖๔	๕๖,๘๔๐
เสริมงาม	๑๐,๘๔๔	๖,๘๔๓	๔๐,๑๕๒
งาว	๒๐,๗๙๗	๙,๐๗๗	๑๒๖,๐๒๕
แจ้ห่ม	๑๕,๐๓๕	๗,๒๓๐	๕๕,๗๖๑
วังเหนือ	๑๖,๔๗๙	๘,๗๗๑	๑๔๗,๐๑๙
เถิน	๒๒,๔๕๔	๙,๗๑๒	๘๑,๖๒๓
แม่พริก	๕,๗๖๘	๓,๔๐๑	๒๘,๐๘๘
แม่ทะ	๒๒,๑๐๕	๑๐,๙๐๓	๘๗,๔๑๓
สบปราบ	๘,๘๔๐	๕,๕๐๒	๔๘,๖๙๐
ห้างฉัตร	๒๑,๐๙๕	๖,๗๕๙	๔๙,๗๐๔
เมืองปาน	๑๒,๔๐๘	๖,๗๑๖	๕๙,๙๖๖
รวม	๓๐๓,๔๑๐	๑๐๒,๘๙๗	๑,๐๒๗,๔๘๘

หมายเหตุ พื้นที่เกษตร หมายถึง พื้นที่ประกอบการเกษตรแต่ละประเภท ที่เกษตรกรใช้ในการเพาะปลูก โดยไม่คำนึงถึงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

จังหวัดลำปางมีพื้นที่ทั้งหมด ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ จำแนกเป็นพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ๑,๐๓๖,๕๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๓ พื้นที่ป่าไม้ ๕,๔๔๕,๗๙๙.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๕๒ และพื้นที่อื่นๆ ๑,๓๕๑,๔๑๔.๓๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๕

แผนภาพที่ ๑ พื้นที่จังหวัดลำปาง

ในจำนวนพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ๑,๐๓๖,๕๑๒ ไร่ จำแนกเป็นพื้นที่เพาะปลูก จำนวน ๑,๐๒๗,๔๘๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๑๓ พื้นที่ส่งเสริมปลูกพืชอาหารสัตว์ จำนวน ๒,๗๐๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๖ และพื้นที่ประมงจำนวน ๖,๓๒๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๑ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทานจำนวน ๗๐๘,๔๓๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๓๕ และพื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทาน จำนวน ๓๒๘,๐๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖๕

แผนภาพที่ ๒ พื้นที่การเกษตรจังหวัดลำปาง

พื้นที่การเกษตรในเขตและนอกเขตชลประทานจังหวัดลำปาง

□ พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด

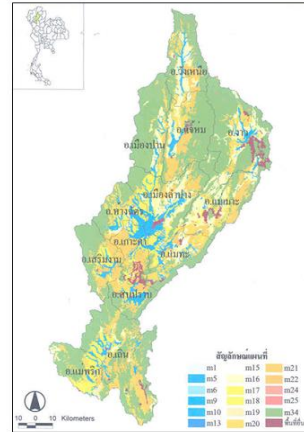
๑,๐๓๖,๕๑๒ ไร่

□ พื้นที่ในเขตชลประทาน

๗๐๘,๔๓๖ ไร่ (๖๘.๓๕%)

□ พื้นที่นอกเขตชลประทาน

๓๒๘,๐๗๖ ไร่ (๓๑.๖๕%)

ที่มา : โครงการชลประทานลำปาง

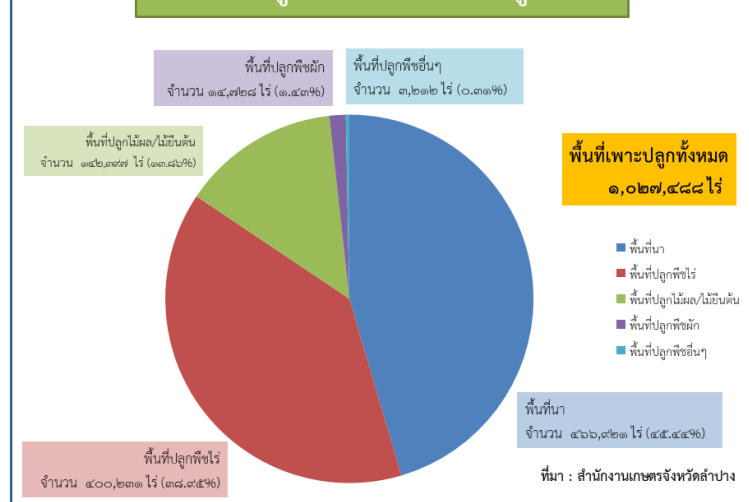
แผนภาพที่ ๓ พื้นที่การเกษตรในเขตและนอกเขตชลประทานจังหวัดลำปาง

ด้านการเพาะปลูก

จังหวัดลำปางมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด จำนวน ๑,๐๒๗,๔๘๘ ไร่ จำแนกเป็น

๑) พื้นที่นา	จำนวน ๔๖๖,๙๒๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๔๔
๒) พื้นที่ปลูกพืชไร่	จำนวน ๔๐๐,๒๓๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๙๕
๓) พื้นที่ปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	จำนวน ๑๔๒,๓๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๖
๔) พื้นที่ปลูกพืชผัก	จำนวน ๑๔,๗๒๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๓
๕) พื้นที่ปลูกพืชอื่นๆ	จำนวน ๓,๒๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๑

แผนภูมิแสดงพื้นที่เพาะปลูก

แผนภาพที่ ๔ พื้นที่เพาะปลูก

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๒๓ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดลำปาง

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร									รวมพื้นที่ทำการเกษตร
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	
เมืองลำปาง	๗๓๒,๖๑๙	๗๖,๕๗๓	๔๘.๒๑	๑๑,๓๔๗	๗.๑๘	๗๐,๘๔๐	๔๔.๖๐	๑๓	๐.๐๑	๑๕๘,๘๖๒	๒๑.๖๘
แม่เมาะ	๕๙๙,๔๖๙	๑๔,๕๘๘	๒๕.๒๕	๔,๗๐๗	๘.๑๕	๓๕,๓๓๙	๖๑.๑๖	๓,๑๔๗	๕.๔๕	๕๗,๗๘๑	๙.๖๔
เกาะคา	๓๔๔,๔๖๙	๔๐,๘๙๒	๗๑.๓๘	๘,๙๐๙	๑๕.๕๕	๗,๔๘๘	๑๓.๐๗	-	๐.๐๐	๕๗,๒๘๙	๑๖.๖๓
เสริมงาม	๓๙๔,๘๓๑	๒๘,๘๒๖	๗๐.๖๔	๔,๘๑๑	๑๑.๗๙	๗,๑๓๕	๑๗.๔๙	๓๒	๐.๐๘	๔๐,๘๐๔	๑๐.๓๓
งาว	๑,๑๓๔,๕๖๙	๓๐,๙๓๖	๒๗.๒๓	๑๘,๐๘๑	๑๕.๙๑	๖๔,๕๕๗	๕๖.๘๒	๕๐	๐.๐๔	๑๑๓,๖๒๔	๑๐.๐๑
แจ้ห่ม	๘๔๓,๒๕๖	๓๐,๓๒๘	๓๘.๒๙	๑๒,๑๖๐	๑๕.๓๕	๓๖,๗๑๕	๔๖.๓๖	๐	๐.๐๐	๗๙,๒๐๓	๙.๓๙
วังเหนือ	๖๔๖,๔๕๐	๒๕,๘๘๗	๒๒.๖๔	๒๐,๗๕๐	๑๘.๑๕	๖๗,๖๗๐	๕๙.๑๙	๒๖	๐.๐๒	๑๔,๓๓๓	๑๗.๖๙
เถิน	๑,๐๑๔,๗๘๘	๔๓,๐๑๖	๔๘.๖๕	๓๙,๑๓๙	๔๔.๒๗	๖,๑๙๙	๗.๐๑	๕๘	๐.๐๗	๘๘,๔๑๒	๘.๗๑
แม่พริก	๔๐๔,๐๔๔	๑๔,๐๕๕	๕๖.๓๐	๑,๓๘๖	๕.๕๕	๙,๓๗๕	๓๗.๕๕	๑๔๘	๐.๕๙	๒๔,๙๖๔	๖.๑๘
แม่ทะ	๕๐๗,๒๖๓	๔๕,๑๖๙	๕๔.๐๒	๑,๗๘๖	๒.๑๔	๓๖,๖๒๗	๔๓.๘๐	๓๓	๐.๐๔	๘๓,๖๑๕	๑๖.๔๘
สบปราบ	๓๑๔,๐๓๘	๒๙,๔๕๙	๗๑.๒๔	๓,๔๓๓	๘.๓๐	๘,๔๒๐	๒๐.๓๖	๓๙	๐.๐๙	๔๑,๓๕๑	๑๓.๑๗
ห้างฉัตร	๔๒๗,๙๗๕	๓๒,๑๗๙	๗๘.๒๗	๔,๕๕๖	๑๑.๑๘	๔,๒๘๙	๑๐.๔๓	๔๙	๐.๑๒	๔๑,๑๑๒	๙.๖๑
เมืองปาน	๕๔๐,๖๘๘	๒๖,๘๘๕	๔๒.๑๙	๑๔,๐๐๕	๒๑.๙๘	๒๒,๘๓๒	๓๕.๘๓	-	๐.๐๐	๖๓,๗๒๒	๑๑.๗๙
รวม	๗,๙๐๔,๔๕๙	๔๓๘,๗๙๓	๔๕.๕๗	๑๔๕,๑๕๘	๑๕.๐๔	๓๗๗,๕๘๖	๓๙.๑๒	๓,๕๙๕	๐.๓๗	๙๖๕,๐๓๒	๑๒.๒๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

โครงการชลประทานลำปาง มีขอบเขตความรับผิดชอบครอบคลุมพื้นที่ในเขตจังหวัดลำปาง ทั้งหมดรวม ๑๓ อำเภอ ซึ่งมีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๒,๕๓๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๘๓๓,๗๖๐ ไร่ แต่มีพื้นที่เหมาะสมสำหรับใช้ทำการเกษตร ได้ประมาณ ๑,๖๙๐,๙๕๓ ไร่ พื้นที่ในเขตชลประทาน จำนวน ๗๐๘,๔๓๖ ไร่ และอยู่ในเขตโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ๒ โครงการ คือ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากว๊ม-ก๊วคหมา และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง จำนวน ๑๖๙,๘๓๙ ไร่ อยู่ในเขตโครงการชลประทานลำปาง ประกอบด้วยโครงการชลประทานประเภทต่างๆ เช่น โครงการชลประทานขนาดกลาง โครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการชลประทานขนาดเล็กที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า รวมพื้นที่ ๕๓๘,๕๙๗ ไร่ สำหรับพื้นที่ ที่เหลืออีกจำนวน ๙๘๒,๕๑๗ ไร่ เป็นพื้นที่ชลประทานที่ดำเนินการโดยหน่วยงานอื่นๆ จำนวน ๖๕,๗๘๕ ไร่ และบางส่วนเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานจำนวน ๙๑๖,๗๓๒ ไร่ ซึ่งยังต้องพึ่งพาน้ำฝนที่จะต้องพัฒนาแหล่งน้ำอีกต่อไป

จังหวัดลำปางมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวมทั้งหมด ๑๓๗ แห่ง มีความจุระดับเก็บกักรวม ๕๐๗,๘๖๗,๕๗๘ ล้านลูกบาศก์เมตร แบ่งเป็น อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๒ แห่ง คือ เขื่อนก๊วม และเขื่อนก๊วคหมา มีความจุระดับเก็บกักรวม ๒๗๖,๕๐๘,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ๓๑ แห่ง มีความจุระดับเก็บกักรวม ๑๗๒,๕๔๓,๖๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กพระราชดำริ ๕๔ แห่ง มีความจุระดับเก็บกักรวม ๓๓,๗๒๔,๕๒๘ ล้านลูกบาศก์เมตร และ อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕๐ แห่ง มีความจุระดับเก็บกักรวม ๒๕,๐๙๑,๔๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร รวมพื้นที่ชลประทาน ๗๐๘,๔๓๖ ไร่ โดยมีแหล่งน้ำที่สำคัญดังนี้

ตารางที่ ๒๔ พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดลำปาง

ที่	แหล่งน้ำ	ความจุสูงสุด	ความจุกักเก็บ
โครงการชลประทานขนาดใหญ่ จำนวน ๒ แห่ง			
๑	เขื่อนกิ่วลม	๑๑๐.๐๐๐	๑๐๖.๒๒๐
๒	เขื่อนกิ่วคอหมา	๒๐๖.๖๐๐	๑๗๐.๒๘๘
โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๓๑ แห่ง			
๑	อ่างเก็บน้ำแม่ทะ	๒.๙๗๕	๒.๕๔๐
๒	อ่างเก็บน้ำแม่ทรายคำ	๑.๕๖๑	๑.๒๔๘
๓	อ่างเก็บน้ำห้วยหลวงวังวัว	๑.๙๐๐	๑.๖๑๖
๔	อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ค่อม	๑.๕๖๐	๑.๓๕๖
๕	อ่างเก็บน้ำแม่ต๋ำน้อย	๑.๒๕๐	๑.๐๙๐
๖	อ่างเก็บน้ำแม่เฟือง	๑.๓๙๖	๑.๑๓๒
๗	อ่างเก็บน้ำแม่ไฮ	๑.๕๐๐	๑.๒๒๕
๘	อ่างเก็บน้ำแม่ธิ	๑.๙๓๕	๑.๕๙๐
๙	อ่างเก็บน้ำแม่เลียงพัฒนา	๘.๔๕๐	๖.๙๐๐
๑๐	อ่างเก็บน้ำแม่ตำตองล่าง	๓.๔๐๐	๒.๕๔๐
๑๑	อ่างเก็บน้ำแม่กืต	๑.๕๖๙	๑.๓๐๐
๑๒	อ่างเก็บน้ำแม่ทาน	๑๖.๕๖๐	๑๓.๖๐๐
๑๓	อ่างเก็บน้ำห้วยสมัย	๑.๕๓๐	๑.๒๐๐
๑๔	อ่างเก็บน้ำแม่ทก	๑.๓๓๗	๑.๑๑๓
๑๕	อ่างเก็บน้ำแม่เรียง	๑.๓๕๘	๑.๑๒๐
๑๖	อ่างเก็บน้ำห้วยหลวง	๑.๔๙๐	๑.๒๖๐
๑๗	อ่างเก็บน้ำแม่อาบ	๘.๗๘๐	๗.๕๖๐
๑๘	อ่างเก็บน้ำแม่พริก	๕.๔๕๘	๔.๒๐๐
๑๙	อ่างเก็บน้ำแม่ลือหัก	๑.๖๔๘	๑.๓๓๖
๒๐	อ่างเก็บน้ำแม่วะ	๘.๕๐๐	๕.๙๐๐

ที่	แหล่งน้ำ	ความจุสูงสุด	ความจุกักเก็บ
๒๑	อ่างเก็บน้ำห้วยแม่งอน	๑.๕๔๐	๑.๒๘๐
๒๒	อ่างเก็บน้ำห้วยเกี๋ยง	๑๓.๓๒๐	๑๑.๖๐๐
๒๓	อ่างเก็บน้ำแม่ปอน	๒.๑๕๓	๑.๘๑๓
๒๔	อ่างเก็บน้ำแม่ยาว	๔.๒๒๐	๓.๔๘๐
๒๕	อ่างเก็บน้ำแม่ไพร	๓.๕๒๐	๓.๒๐๐
๒๖	อ่างเก็บน้ำแม่สัน	๔.๑๒๕	๓.๕๒๕
๒๗	อ่างเก็บน้ำแม่ฟ้า	๒๒.๖๐๐	๑๙.๙๒๐
๒๘	อ่างเก็บน้ำแม่พริกผาวังซู้	๔๔.๒๗๐	๓๖.๔๘๐
๒๙	อ่างเก็บน้ำแม่อ้อน ๒	๒๐.๐๐๐	๑๙.๑๐๐
๓๐	อ่างเก็บน้ำแม่เนิง	๙.๘๒๒	๙.๑๙๗
๓๑	อ่างเก็บน้ำแม่อาจ	๓.๕๐๔	๓.๑๒๑

ที่มา : โครงการชลประทานลำปาง

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด

ตารางที่ ๒๕ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต ที่เก็บเกี่ยวได้ (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคา ที่เกษตรกรขาย ได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
๑. ข้าวนาปี	๗๕,๐๖๓	๔๒๒,๔๙๙	๒๒๐,๙๖๗	๕๒๓	๙.๗๒
๒. ข้าวนาปรัง (ธ.ค.๖๖ – มิ.ย.๖๗)	๑๐,๙๓๕	๖๑,๕๔๙	๓๑,๘๘๒	๕๑๘	๙.๖๗
๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑๘,๘๘๐	๒๓๕,๐๗๙	๑๗๐,๔๓๒	๗๒๕	๖.๓๗
๔. มันสำปะหลัง (พ.ค.๖๖ – เม.ย.๖๗)	๖,๓๔๗	๖๗,๓๐๙	๒๑๑,๘๒๑	๓,๑๔๗	๒.๔๓
๕. สับปะรด	๑,๔๙๑	๑๗,๙๑๑	๔๒,๗๑๗	๒,๓๘๕	๑๑.๖๑
๖. ยางพารา	๒,๓๕๑	๒๒,๙๓๘.๔๕	๓,๔๗๙.๗๖	๑๘๐	๓๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปางและการยางแห่งประเทศไทย สาขาลำปาง

๒.๔.๒ ด้านการปลูกสัตว์ของจังหวัด

ตารางที่ ๒๖ ด้านการปลูกสัตว์ของจังหวัดลำปาง

ลำดับ	ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	ผลผลิต	หน่วย (ตัว/ฟอง/กก)
๑	ไก่พื้นเมือง	๔๑,๔๕๘	๑,๔๙๗,๖๔๒	๒,๙๙๕,๒๘๔	ตัว
๒	ไก่ไข่	๑,๔๖๒	๑,๐๖๓,๑๐๘	๓๑๐,๔๒๗,๕๓๖	ฟอง
๓	ไก่เนื้อ	๒๑๗	๒,๑๔๔,๙๑๖	๑๐,๗๒๔,๕๘๐	ตัว
๔	สุกร	๒,๕๗๘	๑๔๙,๘๘๑	๒๒๕,๐๔๗	ตัว
๕	โคเนื้อ	๑๕,๐๖๘	๑๕๔,๒๗๒	๔๓,๔๗๐	ตัว
๖	โคนม (น้ำนมดิบ)	๒๓	๑,๕๔๗	๒๒๖,๒๖๕.๖๐	กก./เดือน
๗	กระบือ	๑,๖๗๗	๑๖,๖๔๘	๒,๑๔๒	ตัว

ตารางที่ ๒๗ สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ลำดับ	สินค้าเกษตร	เกษตรกร (ครัวเรือน)	คาดการณ์ผลผลิต ออกสู่ตลาด (เดือน)	คาดว่าจะผลผลิตออก สู่ตลาด จำนวน (ตัว)	ราคา (บาท)
๑	ไก่พื้นเมือง	๔๑,๘๖๖	มกราคม – ธันวาคม	๒,๙๙๕,๒๘๔	๘๐ บาท/กก.
๒	ไก่ไข่	๑,๓๙๔	มกราคม – ธันวาคม	๓๑๐,๔๒๗,๕๓๖	๔ บาท/ฟอง
๓	ไก่เนื้อ	๒๐๒	มกราคม – ธันวาคม	๑๐,๗๒๔,๕๘๐	๔๓ บาท/กก.
๔	สุกร	๒,๕๙๖	มกราคม – ธันวาคม	๒๒๕,๐๔๗	๗๖.๕ บาท/กก.
๕	โคเนื้อ	๑๕,๐๕๑	มกราคม – ธันวาคม	๔๓,๔๗๐	๗๖.๗๔๙ บาท/กก.
๖	โคนม (น้ำนมดิบ)	๒๓	มกราคม – ธันวาคม	๒๒๖,๒๖๖	๒๑.๐๓ บาท/กก
๗	กระบือ	๑,๖๔๓	มกราคม – ธันวาคม	๒,๑๔๒	๘๘ บาท/กก.

สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑. ไก่พื้นเมือง จำหน่ายในตลาดชุมชนในจังหวัด ร้อยละ ๙๐ และจำหน่ายภายนอกพื้นที่จังหวัดผ่านพ่อค้าคนกลางจากจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย ร้อยละ ๑๐

๒. ไก่ไข่ การเลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มใหญ่ โดยบริษัทต่างๆ เข้ามาเป็นผู้ส่งเสริมการผลิตและรับซื้อ จำหน่ายภายในจังหวัด ร้อยละ ๒๐ จำหน่ายภายในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ๑๖ จังหวัด ร้อยละ ๘๐

๓. ไก่เนื้อ การเลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มใหญ่โดยบริษัทต่าง ๆ เป็นผู้ส่งเสริมการผลิตและรับซื้อ จำหน่ายภายในจังหวัด ร้อยละ ๒๐ จำหน่ายภายนอกจังหวัด ร้อยละ ๘๐

๔. สุกร การเลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มใหญ่โดยบริษัทต่างๆ เป็นผู้ส่งเสริมการผลิตและรับซื้อ จำหน่ายภายในจังหวัด ร้อยละ ๓๐ จำหน่ายภายนอกจังหวัด ร้อยละ ๗๐

๕. โคเนื้อ การเลี้ยงลักษณะรายย่อย เพื่อผลิตจำหน่าย มีพ่อค้าคนกลางในชุมชนและต่างจังหวัด มีตลาดนัดซื้อขายหมูเวียน ซื้อขายภาคเหนือ ภาคกลาง อีสาน จำหน่ายภายในจังหวัด ร้อยละ ๔๐ ภายนอกจังหวัด ๖๐

๖. กระบือ จำหน่าย ตลาดนัดโค - กระบือ ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคาทุกวันจันทร์ โดยจำหน่ายภายในจังหวัด ร้อยละ ๖๐ และจำหน่ายภายนอกจังหวัด ได้แก่ ภาคเหนือภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ ๔๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด

ตารางที่ ๒๘ สถานการณ์ด้านการประมงของจังหวัดลำปาง

ชนิดสัตว์น้ำ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ (ไร่)
๑.ปลานิล	๘,๒๐๐	๓,๙๕๒.๕๗
- บ่อดิน	๘,๑๙๔	๓,๙๕๑.๕๕
- กระชัง	๖	๑.๐๒
๒.ปลาตูก (บ่อ)	๒,๙๔๐	๑,๑๓๔.๗๔

ปลานิล

สถานการณ์การผลิต

การเลี้ยงปลานิลของเกษตรกรจังหวัดลำปางในปัจจุบัน มีพื้นที่บ่อเลี้ยงปลานิลประมาณ ๓,๙๕๒.๕๗ ไร่ มีทั้งการเลี้ยงในลักษณะเชิงพาณิชย์ โดยอาศัยระบบชลประทาน เช่น ในเขตอำเภอเมืองลำปาง มีผลผลิตประมาณ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ กก./ไร่ และการเลี้ยงเชิงยังชีพ ซึ่งมีการเลี้ยงในทุกอำเภอ อาศัยปริมาณน้ำฝนและน้ำบาดาลในการเลี้ยงปลา ทำให้ผลผลิตต่ำประมาณ ๑๘๐ - ๒๕๐ กก./ไร่ ทั้งนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงปลานิลเพื่อการยังชีพบริโภคในครัวเรือน ที่เหลือจึงนำออกขายบ้างในระดับท้องถิ่น

สถานการณ์การตลาด

การเลี้ยงปลานิลเชิงพาณิชย์โดยเฉพาะกลุ่มแปลงใหญ่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองลำปาง จำหน่ายในพื้นที่จังหวัดลำปางและมีการนำเข้าจากต่างจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดเชียงรายและพะเยา วันละ ๕,๐๐๐ กิโลกรัม ประชาชนในทุกอำเภอ นิยมบริโภคปลานิล เพราะราคาถูก รสชาติอร่อย เป็นอาหารโปรตีนที่มีผลดีต่อสุขภาพ ในการบริโภคประชาชนนิยมซื้อปลานิลสดไปปรุงอาหารเองที่บ้าน หรือซื้อแบบปรุงสำเร็จแล้วในรูปแบบปลานิลเผาเกลือ ปลานิลนึ่ง หรือไปรับประทานตามร้านอาหารต่าง ๆ ที่มีปลานิลปรุงจำหน่าย และฟาร์มเลี้ยงปลาบางแห่งปรับเปลี่ยนเป็นบ่อดกปลาสร้างรายได้จากการขายบัตรตกปลาและการขายปลาที่ตกได้จากบ่อ ราคา ๔๕ - ๖๐ บาท/กิโลกรัม

ปลาตูก (บ่อ)

สถานการณ์การผลิต

การเลี้ยงปลาตูกของเกษตรกรจังหวัดลำปางในปัจจุบัน มีพื้นที่บ่อเลี้ยงปลาตูกประมาณ ๑,๑๓๔.๗๔ ไร่ ส่วนใหญ่เลี้ยงในลักษณะเชิงพาณิชย์ และการเลี้ยงแบบเกษตรพันธสัญญา โดยเลี้ยงในบ่อดิน เนื่องจากต้นทุนค่าอาหารสูงมากจำเป็นต้องใช้เงินทุนในการเลี้ยงสูง และการเลี้ยงเชิงยังชีพแบบเลี้ยงในบ่อบุน หรือบ่อพลาสติก พื้นที่ที่มีศักยภาพในการเลี้ยงปลาตูกของจังหวัดลำปาง คือ พื้นที่ซึ่งมีระบบชลประทานและปริมาณน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเพียงพอ ได้แก่ พื้นที่ของอำเภอเมืองลำปาง เกาะคา แม่ทะ เสริมงาม และแจ้ห่ม

สถานการณ์การตลาด

การเลี้ยงปลาตูกเชิงพาณิชย์ในระบบเกษตรพันธสัญญาที่มีจำนวนลดลงเนื่องจากเกษตรกรไม่สามารถแบกรับต้นทุนค่าอาหารที่แพงขึ้นแต่สัญญาการรับซื้อผลผลิตไม่ปรับราคาปากบ่อ ในส่วนการเลี้ยงเชิงยังชีพส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ถ้าเหลือจึงนำออกจำหน่ายบ้างในตลาดท้องถิ่น ปริมาณการบริโภคปลาตูกของจังหวัดลำปาง ประมาณ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ กก./วัน มีการนำเข้าปลาตูกจากจังหวัดสุพรรณบุรีและเชียงราย วันละประมาณ ๒,๐๐๐ กก. ประชาชนในทุกอำเภอ นิยมบริโภคปลาตูก เพราะราคาถูก รสชาติอร่อย เป็นอาหารโปรตีนที่มีผลดีต่อสุขภาพ ในการบริโภคประชาชนนิยมซื้อแบบพร้อมบริโภคที่ปรุงเรียบร้อยแล้ว ในรูปปลาตูกย่างหรือไปรับประทานตามร้านอาหารต่าง ๆ ที่มีปลาตูกปรุงจำหน่าย

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ข้าวแต่น ลำปาง หนึ่งในสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ประเทศไทย ข้าวแต่น เป็นข้าวเหนียว หอมกรอบ รวดด้วยน้ำอ้อย ขนบโบราณของคนเมือง ข้าวแต่นเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นการถนอมอาหารของคนล้านนา ข้าวแต่นลำปางจะมีรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ คือ หวาน หอม กรอบ

จังหวัดลำปางมีผู้ผลิตและผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ข้าวแต่นลำปาง จำนวน ๑๒ ราย ดังนี้

๑. หสม. ข้าวแต่นธานี ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง
๒. หจก. ทวีพรรณ โปรดัคส์ ต.นาแก้ว อ.เกาะคา
๓. บจก. ทองอำไพ ควอลิตี้ฟู้ด ต.บ้านเป้า อ.เกาะคา
๔. ไทยนิเวศพันธ์ฟู้ดส์ (ลำปาง) ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง
๕. ข้าวแต่นบุญทวี ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง
๖. ข้าวแต่นน้ำแดงโมแม่บัวจันทร์ ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง
๗. ข้าวแต่นแม่อำไพ ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง
๘. บจก. ข้าวแต่นอำพัน ๙๙๙ ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง
๙. หจก. ข้าวแต่นเสปียง ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง
๑๐. จิรวัดน์ข้าวแต่น ต.เกาะคา อ.เกาะคา
๑๑. ข้าวแต่นกำไรทอง ต.เกาะคา อ.เกาะคา
๑๒. ข้าวแต่นล้านนาไทย ต.เกาะคา อ.เกาะคา

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๙ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัดลำปาง

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	จำนวน	จำนวนปริมาณผลผลิต
<u>GAP</u>		
๑. พืช		
๑.๑ ตรวจแปลง GAP	๒,๐๐๐ แปลง	๑,๐๔๖ แปลง
- ตรวจติดตาม	๓๐๐ แปลง	๔๒ แปลง
- ตรวจต่ออายุ	๑,๒๐๐ แปลง	๕๙๙ แปลง
- ตรวจแปลงยังไม่ได้ Q	๖๐๐ แปลง	๔๐๕ แปลง

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	จำนวน	จำนวนปริมาณผลผลิต
๑.๒ สุ่มตัวอย่าง	๖๕ ตัวอย่าง	๑๙ ตัวอย่าง
- เพื่อการรับรอง Non-GAP	๒๐ ตัวอย่าง	๑๕ ตัวอย่าง
- สุ่มตัวอย่างพืชกลุ่มเสี่ยง non gap	๑๐ ตัวอย่าง	๘ ตัวอย่าง
- สุ่มตัวอย่างพืชปกติ non gap	๑๐ ตัวอย่าง	๗ ตัวอย่าง
- monitor/ต่ออายุ	๔๕ ตัวอย่าง	๔ ตัวอย่าง
- สุ่มตัวอย่างพืชกลุ่มเสี่ยง	๑๕ ตัวอย่าง	อยู่ระหว่างดำเนินการ
- สุ่มตัวอย่างพืชปกติ	๓๐ ตัวอย่าง	๔ ตัวอย่าง
๒. ข้าว		
- GAP รายเดี่ยว	๒๑ ราย	๙๙.๗๕ ไร่
- GAP Seed	๑๔ กลุ่ม / ๒๘๖ ราย	๓,๘๙๘ ไร่
- GAP Grain	๕ กลุ่ม / ๗๓ ราย	๔๔๒.๗๕ ไร่
๓. ประมง	๙๕	๔,๗๕๐ กก.
- ประมง Safety level		
๔. ปศุสัตว์ (ฟาร์ม)	๓๑๒	-
- ไก่ไข่	๓๙	-
- ไก่เนื้อ	๘๔	-
- ไก่ไข่เลี้ยงปล่อยอิสระ	๑	-
- สุกร	๑๕๖	-
- โคเนื้อ	๒๒	-
- ฝูง	๑๐	-
เกษตรอินทรีย์		
๑. พืช		
ตรวจแหล่งผลิตพืชอินทรีย์	๒๕ ราย	๑๗ ราย
- ปรับเปลี่ยน	๑๐ ราย	๑๑ ราย
- รายใหม่	๖ ราย	๒ ราย
- ตรวจต่ออายุ	๕ ราย	๔ ราย
- ตรวจติดตาม	๔ ราย	อยู่ระหว่างดำเนินการ
- สุ่มตัวอย่างจากแปลง	๓ ตัวอย่าง	อยู่ระหว่างดำเนินการ
- โรงคัดบรรจุ	๑ โรง	อยู่ระหว่างดำเนินการ
๒. ข้าว		
- Organic Thailand รายเดี่ยว	๒๑ ราย	๑๕๘.๒๕ ไร่
- Organic Thailand แบบกลุ่ม	๓๘ กลุ่ม / ๙๔๗ ราย	๔,๓๘๒.๕๐ ไร่
๓. ประมง	๔๐	๘๐ กก.

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
และสำนักงานประมงจังหวัดลำปาง

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่ ๓๐ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
๑. กาแฟคั่วคู่วัวญ	ไร่ปางมะโอ ตำบลวังเงิน อำเภอแม่ทะ	เกษตรกรผลิตเอง	
๒. ข้าวไรซ์เบอร์รี่แจ้ซ้อน	กลุ่มข้าวทิพย์ร่มโพธิ์ ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน	กลุ่มเกษตรกรผลิตเอง	- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ลำปาง ได้ตรวจรับรอง มาตรฐานข้าวอินทรีย์ - สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัดลำปาง สนับสนุนบรรจุภัณฑ์
๓. กาแฟอาราบิก้า คั่วเมล็ด	สุวรรณการ์เด็น ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน	เกษตรกรผลิตเอง	สำนักงานเกษตรจังหวัด ลำปาง สนับสนุนเครื่อง กะเทาะเปลือกกาแฟ
๔. ใส่อ้วปลาสมุนไพร แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	ใส่อ้วสมุนไพรสุภัทรา ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง	ร้านขายส่งปลาเนื้อที่ซูด สำเร็จแล้วเพื่อมาทำใส่อ้ว เครื่องสมุนไพรซื้อจาก เกษตรกรในพื้นที่และตลาด ในชุมชน	
๕. ลูกชิ้นหมูตรา อรรณวัฒน์	ลูกชิ้น - หมูยอ อรรณวัฒน์ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง	ฟาร์มในพื้นที่อำเภอเมือง	
๖. น้ำพริกกรอบสมุนไพร	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านเมะหลวง ตำบลแม่เมะ อำเภอแม่เมะ	กลุ่มสหกรณ์การเกษตร แม่เมะพัฒนาจำกัด	
๗. น้ำพริกตาแดง (ตำรับล้านนา)	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สันป่าสัก (น้ำพริกตาแดง) ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา	ตลาดในพื้นที่ อำเภอเกาะคา ตลาดชุมชน และตลาดในจังหวัด	
๘. ข้าวแต่น้ำแดงโม หน้าอ้อย-งา	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ลำปางหลวง ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา	ซื้อข้าว จากโรงสี ในพื้นที่อำเภอเกาะคา	

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
๙.ไข่เค็มเสริมไอโอดีน	กลุ่มแม่บ้านบ้านมั่ว ตำบลทุ่งงาม อำเภอเสริมงาม	ตลาดชุมชน ในพื้นที่ และ ตลาดในจังหวัด	
๑๐.ขมิ้นชันแคปซูล ผู้ประกอบการ/กลุ่ม	สหกรณ์การเกษตร สมุนไพรรตำบลแม่เมือก จำกัด ตำบลแม่เมือก อำเภอเถิน	สหกรณ์ฯ ผลิตเอง	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ลำปางกำกับติดตาม กระบวนการผลิตสมุนไพรร

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตร
จังหวัดลำปาง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง

๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเกี่ยวเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๓๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเกี่ยวเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

หน่วย : ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๔												ปี ๒๕๖๕											
	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	ตค	พย	ธค
พืชไร่																								
๑.ข้าวนาปี																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)																								
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)																								
มันสำปะหลังโรงงาน																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)																								
สับปะรดโรงงาน																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)																								

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๓๒ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวน (สหกรณ์)	สมาชิก (ราย)
๑. สหกรณ์ภาคการเกษตร		
๑.๑ สหกรณ์การเกษตร	๓๘	๑๐๗,๙๓๒
๑.๒ สหกรณ์นิคม	๑	๒,๑๒๒
๒. สหกรณ์นอกภาคการเกษตร		
๒.๑ สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๐	๒๒,๐๒๙
๒.๒ สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๒๒	๑๒,๒๑๙
๒.๓ สหกรณ์บริการ	๑๑	๑,๔๗๑
๒.๔ สหกรณ์ร้านค้า	๒	๓,๑๒๙
๒.๕ สหกรณ์ประมง	-	-
รวม	๘๔	๑๔๘,๙๐๒

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๓๓ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดลำปาง

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เมืองลำปาง	๑๒	๘๑๑	๒๕	๑๐	๕	๒๕	๑๖๔	๒,๕๙๑
แม่เมาะ	๓	๑๓๖	๒๐	๐	๖	๑๐๓	๒๓๓	๒,๓๘๘
เกาะคา	๕	๒๙๙	๑๒	๒๐	๒	๐	๙๗	๑,๔๖๒
เสริมงาม	๒	๑๕๖	๔๒	๐	๕	๙๖	๔๐	๕๙๕
งาว	๑	๗๗	๘	๘๙	๕	๓๓	๒๐๕	๒,๐๓๒
แจ้ห่ม	๖	๔๑๓	๑๐	๖๓	๕	๕๗	๑๕๐	๒,๕๙๕
วังเหนือ	๕	๔๙๓	๑๒	๒๙	๗	๑๐	๑๘๕	๒,๕๖๖
เถิน	๐	๐	๙	๑๑๗	๓	๕๘	๙๒	๑,๕๔๒
แม่พริก	๕	๔๙๓	๑๒	๑๐	๖	๐	๔๙	๙๔๗
แม่ทะ	๓	๒๔๘	๑๔	๑๘๗	๒	๒๐	๒๑๒	๒,๘๕๗
สบปราบ	๕	๖๔๕	๑๔	๑๔๖	๒	๔๐	๖๕	๙๑๑
ห้างฉัตร	๔	๑๙๗	๑๕	๑๖๑	๓	๔๖	๑๓๘	๒,๑๙๒
เมืองปาน	๑๑	๑,๒๙๓	๑๓	๑๖๒	๑	๒๒	๑๐๗	๑,๔๓๘
รวม	๖๐	๕,๓๔๓	๒๐๖	๙๙๔	๕๒	๕๑๐	๑,๗๓๗	๒๔,๑๑๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด
ตารางที่ ๓๔ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดลำปาง

อำเภอ	ครู บัญชี	หมอดิน อาสา	ประมง อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตร อาสา	ครูยาง	อาสาสมัคร ปฎิรูปที่ดิน เพื่อ เกษตรกรรม	อาสา ปศุสัตว์	อาสา ฝน หลวง	อาสา สมัคร สหกรณ์	อาสา สมัคร ชลประทาน	ชาวนา อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สารวัตร เกษตร อาสา	ไหม อาสา	Q อาสา
เมืองลำปาง	๑๖	๑๖๕	๘	๑	๑	๑๐	๓๙	๑๘	๑๐	๓	๖๗๘	๑๗๗	๐	๐	๒
ห้างฉัตร	๙	๗๕	๒	๑	๒	๔	๑๘	๑๐	๘	๗	๑๕๕	๗๓	๐	๐	๒
เกาะคา	๖	๗๘	๑๐	๒	๑	๘	๓๙	๒๒	๙	๐	๒๓๖	๗๘	๐	๐	๑
เสริมงาม	๑	๔๒	๓	๑	๐	๑๑	๕๕	๙	๒	๓	๑๓๘	๔๒	๔๕	๑	๑
สบปราบ	๓	๕๒	๑๒	๒	๐	๙	๔๕	๖	๔๗	๖	๑๔๐	๔๖	๑๕	๓	๑
เถิน	๔	๙๙	๑๒	๑	๐	๑๓	๓๘	๕	๓	๒	๓๐๒	๙๕	๐	๑	๐
แม่อริก	๔	๓๔	๑	๑	๐	๗	๒๒	๑๑	๖	๑	๑๐๔	๓๐	๐	๐	๑
แม่เม่า	๔	๔๓	๙	๑	๐	๑๐	๔๐	๖	๖	๐	๘๔	๔๔	๐	๒	๐
แม่ทะ	๙	๙๙	๗	๑	๐	๑๔	๒๐	๓	๓	๑	๒๘๗	๙๕	๓๐	๐	๑
เมืองปาน	๓	๕๖	๙	๑	๔	๑๑	๖๕	๓	๓	๐	๑๗๒	๕๘	๐	๐	๑
แจ้ห่ม	๗	๗๐	๖	๑	๐	๘	๒๙	๖	๘	๐	๑๙๒	๖๖	๐	๐	๐
วังเหนือ	๓	๘๗	๖	๑	๕	๑๖	๒๓	๕	๕	๐	๒๗๘	๘๐	๓๐	๐	๐
งาว	๒	๑๐๐	๕	๐	๑	๑๑	๓๑	๔	๒	๑	๒๕๕	๘๕	๓๐	๐	๐
รวม	๗๑	๑,๐๐๐	๙๐	๑๔	๑๔	๑๓๒	๔๖๕	๑๐๘	๑๑๒	๒๔	๓,๐๒๑	๙๖๙	๑๕๐	๗	๑๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่
โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๓๕ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านแยกรายอำเภอ

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวน(ราย)
๑	แจ้ห่ม	๑
๒	งาว	๑
๓	แม่เม่า	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer, แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

ตารางที่ ๓๖ ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer จังหวัดลำปาง

อำเภอ	Smart Farmer (ราย)	Young Smart Farmer (ราย)
เมืองลำปาง	๖๑๑	๔๗
เกาะคา	๔๙๑	๑๔
แจ้ห่ม	๕๔๐	๑๓
ห้างฉัตร	๕๐๗	๑๕
สบปราบ	๕๙๕	๒๐

อำเภอ	Smart Farmer (ราย)	Young Smart Farmer (ราย)
เสริมงาม	๔๔๗	๒๐
แม่พริก	๕๙๐	๑๑
แม่เม่า	๔๔๑	๑๔
แม่ทะ	๕๖๕	๒๔
วังเหนือ	๖๑๐	๒๔
เถิน	๗๗๖	๙
งาว	๓๙๔	๒๑
เมืองปาน	๔๐๒	๓๑
รวม	๖,๙๖๙	๒๖๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตารางที่ ๓๗ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (S)

ลำดับที่	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (S)
๑	ที่ตั้งของจังหวัด อยู่กึ่งกลางของภาคเหนือเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง สามารถเชื่อมโยงระบบการขนส่งในรูปแบบต่างๆ และมีแนวโน้มเป็น Logistics Hub และพัฒนาระบบรางให้เกิด Container Yard และเหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบ Farm to table
๒	หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และปราชญ์เกษตร ในจังหวัดลำปาง มีการบูรณาการประสานความร่วมมือในการพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Smart Farmer และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)
๓	มีแหล่งน้ำต้นทุนด้านการเกษตรที่ดีและมีการพัฒนาแหล่งน้ำอย่างต่อเนื่อง
๔	มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก ระดับอำเภอ จำนวน ๑๓ อำเภอ และศูนย์ ศพก.เครือข่าย ในท้องที่ตำบล จำนวน ๒๔๒ ศูนย์ และเชื่อมโยงประสานงานกับศูนย์ AIC จังหวัดลำปาง
๕	มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สามารถเป็นแหล่งความรู้และพัฒนานวัตกรรมสร้างสรรค์ด้านการเกษตร ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลล้านนา ลำปาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ลำปาง

จุดแข็ง ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา ได้แก่

ที่ตั้งของจังหวัด อยู่กึ่งกลางของภาคเหนือเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลาง ในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง สามารถเชื่อมโยงระบบการขนส่งในรูปแบบต่างๆ และมีแนวโน้มเป็น Logistics Hub และพัฒนาระบบรางให้เกิด Container Yard และเหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบ Farm to table ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปยังเมือง จังหวัดภูมิภาคอื่น ซึ่งมีความสำคัญในแง่การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด อาทิ ด้านการท่องเที่ยว การประกอบธุรกิจบริการ การค้าการลงทุน และการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางอากาศ เป็นประโยชน์ต่อการเดินทางของประชาชนและการเชื่อมต่อธุรกิจการค้า การขนส่งกระจายสินค้าของผู้ประกอบการต่าง ๆ และขณะเดียวกัน มีจุดเด่นหรือจุดแข็งของลักษณะภูมิศาสตร์ภายในพื้นที่ คือ การมีแม่น้ำสายใหญ่ (แม่น้ำวัง) ไหลทอดผ่านในกลางเมืองลำปาง ซึ่งนับว่าเป็นลักษณะภูมิประเทศที่มีศักยภาพสูง เอื้อต่อการสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ ในเชิงพัฒนา เช่น ด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

ด้านศักยภาพของเกษตรกร ที่ได้รับการพัฒนาและรวมกลุ่มของเกษตรกรรุ่นใหม่ เรียกว่า กลุ่ม Young Smart Farmer ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีความรู้ความสามารถและมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการเกษตรของลำปาง ให้มีคุณค่า เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มได้ในตลาดความต้องการในปัจจุบันด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีที่ช่วยในการลดต้นทุน เพิ่มมูลค่า สร้างความปลอดภัยทั้งผู้บริโภครวมถึงระบบบริหารจัดการและการตลาดในเชิงธุรกิจ วิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ กลุ่มดังกล่าว ยังได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาและผลักดันแนวคิดทางด้านการเกษตรรูปแบบใหม่ องค์กรความรู้ใหม่ (Smart Farmer ครอบคลุม) ให้แก่หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการดำเนินงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคมต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตร ตามปัญหาความต้องการ และภาพความคาดหวังของทิศทางการพัฒนาในอนาคต รวมถึงในการบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการกระจายและส่งเสริมองค์ความรู้ที่เสนอย้อนคืนกลับไปยังเกษตรกรพื้นที่ต่าง ๆ ในวงกว้าง ทั้งถึงตามขอบเขตรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น ๆ

ตารางที่ ๓๘ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (W)

ลำดับที่	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (W)
๑	มีความเชื่อมโยงข้อมูลด้านการเกษตรระหว่างหน่วยงาน และต้องสร้างฐานข้อมูลหลัก (Big Data) ด้านเกษตรระดับจังหวัดที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์อย่างสะดวก รวดเร็ว
๒	เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว การทำเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ ยังไม่ได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ จึงได้รับความนิยมน้อย เกษตรกรจึงมีความเสี่ยงของรายได้จากการประกอบอาชีพ มีความรู้และความเข้าใจในการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างถูกต้องน้อย มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช การบริหารจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว เทคโนโลยีการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพ การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการตลาดน้อย ส่งผลให้ผลผลิตขาดคุณภาพ ปริมาณผลผลิตน้อย และราคาตกต่ำ
๓	เกิดการเชื่อมโยงผู้ประกอบการและเกษตรกร (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ) เพื่อวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับกำลังการผลิตน้อย ส่งผลให้การซื้อขายผลผลิตทางการเกษตรไม่เป็นธรรม
๔	ภาครัฐสนับสนุนให้เกิดโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่ได้มาตรฐานในชุมชนน้อย
๕	เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรน้อย
๖	เกษตรกรขาดความรู้และความเข้าใจในการทำเกษตรพันธสัญญาส่งผลให้เกษตรกรเสียเปรียบ
๗	ขาดระบบขนส่งสินค้าการเกษตรที่ดี (Logistic and Cold chain system) และขาดศูนย์รวบรวมผลผลิตทางการเกษตรที่มีขนาดใหญ่
๘	มีการพัฒนาถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการเกษตรน้อย รวมถึงการคัดเลือกพันธุ์พืชและสัตว์ที่ดีเหมาะสมกับพื้นที่และทนทานต่อโรค

จุดอ่อน ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา ได้แก่

โครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรที่เปลี่ยนแปลง สัดส่วนการผลิตเกษตรเชิงเดี่ยวมีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี ภาคเกษตรกรรมซึ่งรวมถึงปริมาณการใช้สารเคมีในภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น อีกทั้ง เกษตรมูลค่าสูง อัตราส่วนที่น้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นพืชไร่และปศุสัตว์และปศุสัตว์มูลค่าต่ำ รวมถึงเกษตรกรเองยังขาดการได้รับการส่งเสริมความทางเทคโนโลยี เพื่อช่วยในการบริหารจัดการภาคการผลิตทั้งระบบอย่างทั่วถึง

การก้าวสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ จังหวัดลำปางมีสัดส่วนประชากรที่มีอายุมากกว่าหกสิบปีมากกว่าร้อยละยี่สิบสี่ และมีอัตราการเกิดที่ลดลงทุกปี เป็นผลส่งให้จะก้าวสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในอนาคต ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาในหลายด้าน ทั้งด้านการเกษตร ด้านแรงงาน ศักยภาพทางเศรษฐกิจ ต้นทุนการบริหารจัดการ และปัญหาเชิงสังคมอื่น ๆ

การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC) ไม่สามารถพัฒนาสู่การเพิ่มศักยภาพเชิงบวกอย่างแท้จริงให้แก่ภาคเกษตร เนื่องจากไม่มีงบประมาณจัดสรรโดยตรงต่อการบริหารจัดการ ต้องอาศัยการบริหารจัดการภายใต้การดำเนินงานโครงการอื่น ๆ มาดำเนินการจึงขาดความต่อเนื่อง

ตารางที่ ๓๙ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (O)

ลำดับที่	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (O)
๑	หน่วยงานภาครัฐมีการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพผลิต และการตลาดออนไลน์มากขึ้น ช่วยเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกร เช่น วิสาหกิจชุมชน OTOP/SME/Start up/Food Safety/เกษตรอินทรีย์ และเว็บไซต์ Fisherman Shop
๒	นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ Food Safety/Organic Zoning/เกษตรแปลงใหญ่/Smart Farmer และเศรษฐกิจพอเพียง มีความชัดเจนและขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง
๓	นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญกับมาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาหาร มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานการผลิตที่ดี สอดคล้องกับมาตรฐานแห่งชาติและมาตรฐานสากล เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรให้เทียบเท่าระดับสากล
๔	New Mega Trends ทำให้ประชาชนนิยมบริโภคสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น กระแส Slow life เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงเกษตร Home Stay/Farm Stay ทำให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรผลิตสินค้าและบริการที่สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้มากขึ้น
๕	มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Smart Phone การเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตเข้ากับทุกสิ่ง (IoT) ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการเกษตร และการจำหน่ายสินค้าการเกษตรผ่านตลาดออนไลน์
๖	ภาคเอกชน SME ระดับประเทศเข้ามาสนับสนุน เช่น SCG และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
๗	เป็นจังหวัดนำร่องในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติภายใต้ BCG Model (สินค้าข้าวเหนียว ไผ่ ครึ่งและจามจุรี)
๘	มีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน โดยเน้นการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตพลังงาน เช่น ชังข้าวโพด มันสำปะหลัง เศษไม้ ฝางข้าว แกลบ และขี้เลื่อย

ลำดับที่	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (O)
๙	มีโอกาสในการเป็นศูนย์กลางขนส่งทางบกและจุดพักสินค้า Land Logistic Hub
๑๐	มีโอกาสในการสร้างพันธมิตรในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน AEC กลุ่มประเทศอนุภูมิภาค กลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และกลุ่มประเทศเอเชียใต้ (BIMSTEC) และการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษ (NEC) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Northern Economic Corridor : Creative LANNA
๑๑	เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและ สภาพพื้นที่ มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้สินค้า เกษตรที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค
๑๒	มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่หลากหลายผ่านช่องทางจากสถาบัน การเงิน ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน

โอกาส ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา ได้แก่

นโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐ เช่น นโยบายการท่องเที่ยวและการกีฬา นโยบายด้านการเกษตร
นโยบายด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังรวมถึงนโยบายในการสนับสนุนการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
งานวิจัย และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการสนับสนุนภาคการผลิต
ทั้งเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ รวมถึงภาคสังคมอย่างต่อเนื่อง

การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว
(Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ เห็นชอบให้
การขับเคลื่อนพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green
Economy : BCG Model) เป็นโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔
เป็นต้นไป กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการขับเคลื่อน BCG Model ด้านการเกษตร
ในระดับพื้นที่ และได้พิจารณาให้จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดนำร่องดำเนินการในระดับพื้นที่ภายใต้กรอบ
BCG Model จำนวน ๓ สินค้า ได้แก่ ข้าวเหนียว และไข่ และต่อมาได้เพิ่มสินค้าครั้งและจามจุรี ในการขับเคลื่อน
BCG Model ด้านการเกษตร จังหวัดลำปาง ภายใต้แนวคิดหลัก ๒ ประการ คือ ๑) ๓ สูง คือ ประสิทธิภาพสูง
มาตรฐานสูง และรายได้สูง ๒) ๒ Q : Quality & Quantity และใช้หลัก ๔P ในการขับเคลื่อน ได้แก่
สภาเกษตรกรจังหวัด หน่วยงานในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดที่เกี่ยวข้อง
ตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่ ต้นทาง กลางทาง จนถึงปลายทาง Professional สถาบันการศึกษา ได้แก่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ร่วมกับ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งชาติ (สวทช.) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และมหาวิทยาลัยในพื้นที่ Private ภาคเอกชน ได้แก่
หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด ผู้ประกอบการ ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ห้างสรรพสินค้า/
Modern Trade People ภาคประชาสังคม ได้แก่ เกษตรกร ปรชาญเกษตร ผู้นำชุมชน Smart Farmer
Young Smart Farmer

**การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (NEC) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Northern
Economic Corridor : Creative LANNA** ระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ คลอบคลุม ๔ จังหวัด ประกอบ
ไปด้วยเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และเชียงราย เพื่อกระจายความมั่นคงในพื้นที่ภาคเหนือ โดยจะเป็น

การพัฒนาวัฒนธรรม หัตถอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม รวมถึงเรื่องพลังงาน เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสสร้างอาชีพและรายได้ในถิ่นฐานอย่างหลากหลาย ยกย่องรายได้จากผลิตภัณฑ์ที่**เน้นในเชิงสร้างสรรค์**เข้าสู่ตลาดโลก ตลอดจนการมีสภาพแวดล้อมเมืองที่ดี สวยงาม ทันสมัย และยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์พื้นที่ที่เชื่อมโยงไปสู่ประเทศประชาคมอาเซียนและอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่เอื้อในฐานะที่จังหวัดลำปาง เป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนที่มีเส้นทางคมนาคมท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดต่าง ๆ พร้อมทั้งการขนส่งสินค้า เพื่อรองรับการประกอบอุตสาหกรรมและการบริการในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้ง การขนส่งสินค้า เพื่อรองรับการประกอบอุตสาหกรรมและการบริการในด้านต่าง ๆ ถือเป็นโอกาสสำคัญทางเศรษฐกิจที่จะขยายตลาดการค้าการลงทุน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของจังหวัดลำปาง เช่น สินค้าเซรามิก (Advance ceramic ทางการแพทย์) และสินค้าเกษตรปลอดภัย

ตารางที่ ๔๐ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (T)

ลำดับที่	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (T)
๑	การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate change) ส่งผลกระทบต่อการผลิตพืช ภัยแล้ง วาตภัย อุทกภัย โรคระบาดสัตว์ และโรคแมลงศัตรูพืชระบาด ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง และมีคุณภาพต่ำ
๒	ราคาผลผลิตทางการเกษตรมีความผันผวน เป็นไปตามกลไกตลาด ไม่สามารถควบคุมได้
๓	สถานการณ์ความไม่สงบในต่างประเทศ ระหว่างสหพันธรัฐรัฐเซีย สาธารณรัฐยูเครน และในส่วนภูมิภาคตะวันออกกลาง ผลกระทบด้านราคาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ปุ๋ยเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง และค่าแรงงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง
๔	เกษตรกรบางส่วนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และบางรายทำกินในที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงการพัฒนา สนับสนุน และแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานภาครัฐได้
๕	ผลงานวิจัย และองค์ความรู้ต่าง ๆ ยังขาดการส่งเสริมการนำไปใช้ประโยชน์ และการถ่ายทอดขยายผลสู่เกษตรกรให้แพร่หลาย
๖	มาตรฐานประเทศผู้นำเข้าสินค้าเกษตรมีความเข้มงวด และมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี ประกอบกับมีสินค้าเกษตรนำเข้าจากต่างประเทศที่มีจำนวนมากและราคาต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ในราคาที่เหมาะสม
๗	นโยบาย ระเบียบภาครัฐบางอย่างไม่สอดคล้องกับบริบทของงานและพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นโยบายการค้าเสรี นโยบายการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชตามนโยบาย Zoning และนโยบายการขอรับรองมาตรฐาน

อุปสรรค ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา ได้แก่

การเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกในการเข้าสู่สังคมเทคโนโลยีและสังคมดิจิทัล ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในทุกมิติ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางการเมืองโลก มีผลทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น ซึ่งแม้ว่าในภาพรวมจะเป็นผลดีต่อการพัฒนา แต่ในอีกแง่มุมหนึ่ง สามารถมองเป็นอุปสรรคที่ต้องมีการป้องกันอย่างระมัดระวัง เนื่องจากเทคโนโลยี

มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างเศรษฐกิจ รูปแบบการใช้ชีวิต ความสัมพันธ์ของมนุษย์ อาจเสื่อมถอยจากการเผยแพร่วัฒนธรรมและกระจายข่าวสารที่ไม่เหมาะสมอย่างรวดเร็ว

นโยบาย ระเบียบภาครัฐบางอย่างไม่สอดคล้องกับบริบทของงานและพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นโยบายการค้าเสรี นโยบายการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชตามนโยบาย Zoning และนโยบายการขอรับรองมาตรฐาน กฎหมายเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลสมัย ทำอย่างไรจึงจะทำให้กฎหมายมีความทันสมัยเสมอ ไม่สอดคล้องกับทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาในโลกยุคปัจจุบัน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๔๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดย McKinsey ๗-S Framework

๗-SMcKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๑. กลยุทธ์ (Strategy)	- จังหวัดมีแผนพัฒนาการเกษตรที่ชัดเจนครอบคลุมทุกด้าน - จังหวัดกำหนดกลยุทธ์ด้านการเกษตรชัดเจน	- การดำเนินงานพัฒนาสินค้าจากต้นทางถึงปลายทาง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานจำนวนมาก
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)	- โครงสร้างองค์กรด้านการเกษตรมีครบทุกด้าน - ภารกิจงานที่รับผิดชอบ มีความชัดเจนตามกฎหมาย	- มีหน่วยงานจำนวนมาก ทำให้มีความพร้อมในเวลาเดียวกันยาก - เกิดความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาเนื่องจากมีขั้นตอนการบังคับบัญชา
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)	- มี อ.พ.ก. , SCP และ SCD ในการกำกับดูแล บริหารจัดการงานด้านการเกษตร - มีการรายงานผล และการสื่อสารที่รวดเร็วผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่	- มีงานนอกเหนือภารกิจหลัก ส่งผลให้ปฏิบัติงานไม่ได้เป็นไปตามแผน - มีระบบการติดตามงานที่ซ้ำซ้อนและไม่เป็นเอกภาพ
๔. บุคลากร (Staff)	- บุคลากรของหน่วยงานมีความรู้ ความรับผิดชอบงานในหน้าที่ - บุคลากรมีความใกล้ชิดเกษตรกร รักเกษตรกรในพื้นที่	- มีการสับเปลี่ยนโยกย้ายบุคลากร จึงต้องมาเรียนรู้กระบวนการทำงานใหม่

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ

๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยมการบริโภคอุปโภค

๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

๖. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ

ตารางที่ ๔๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ด้านการเมือง : P - นโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนทั้งการผลิตและการตลาด เช่น วิสาหกิจชุมชน OTOP SME Start up - นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ BCG Model Food Safety Zoning เกษตรแปลงใหญ่ Smart Farmer และ Young Smart Farmer	- นโยบายอุดหนุนราคาสินค้าเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วน ไม่ปรับแนวทางการผลิตให้เหมาะสมกับนโยบาย เช่น Zoning
ด้านเศรษฐกิจ : E - การปรับตัวราคาสับปะรดเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากพื้นที่ให้ผลผลิตลดลง - การพักชำระหนี้ให้เกษตรกรรายย่อย เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรได้รับความเสียหาย เกิดภาวะฝนแล้งและฝนทิ้งช่วง	- ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ส่งผลต่อปริมาณความต้องการสินค้าเกษตรบางชนิดของจังหวัดลดลง เช่น ข้าวเปลือก และมันสำปะหลัง - สินค้าเกษตรที่มีคู่แข่งทั้งในและต่างประเทศ เกิดสภาวะการแข่งขันสูง ช่องทางการตลาดน้อย เช่น ยางพารา - ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น เช่น น้ำมัน เชื้อเพลิง พลังงานไฟฟ้า และค่าแรงงาน

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ด้านสังคม : S - New Mega Trends ทำให้ประชาชนนิยมบริโภคสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย เพิ่มมากขึ้น - กระแส Slow life เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงเกษตร Home Stay/Farm Stay/ Farm to table ทำให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรผลิตสินค้าและบริการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	- ค่านิยมการทำเกษตร ยังมีภาพลักษณ์ที่มีรายได้ต่ำ คนรุ่นใหม่จึงยังไม่สนใจปรับเปลี่ยนอาชีพ เพื่อทำเกษตรอย่างจริงจัง
ด้านเทคโนโลยี : T - มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Smart Phone การเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตเข้ากับทุกสิ่ง (IoT) ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และสามารถทำการตลาดออนไลน์ - มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Agri-map โดรน Smart Farm ทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตร	- เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรน้อย ทำให้เกิดผลผลิตไม่มากและมีคุณภาพต่ำ ส่งผลให้มีต้นทุนสูง และรายได้ต่ำ
ด้านสิ่งแวดล้อม : E - ความนิยมในการใช้พลังงานทดแทนมีเพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มาผลิตพลังงานทดแทนได้	- ภัยธรรมชาติ (ภัยแล้ง น้ำท่วม) และโรคแมลง ศัตรูพืชระบาด ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย - การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ Climate change ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานการเกษตร ไม่เป็นไปตามช่วงเวลาที่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณที่ลดลง - เกษตรกรใช้สารเคมีอันตรายในการกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น โดยเฉพาะในการทำเกษตรเชิงเดี่ยวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดสารเคมีอันตรายตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
ด้านกฎหมาย : L - มีคู่มือ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) และระบบเกษตรพันธสัญญา	- นโยบาย ระเบียบภาครัฐบางอย่างไม่สอดคล้องกับบริบทของงานและพื้นที่ และไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นโยบายการค้าเสรี นโยบายส่งเสริมการลดการใช้สารเคมี การปรับเปลี่ยนการปลูกพืชตามนโยบาย Zoning

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ
ตารางที่ ๔๓ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ

	S จุดแข็ง (ภายใน)	W จุดอ่อน (ภายใน)
ปัจจัยภายใน	S๑ ที่ตั้งของจังหวัด อยู่กึ่งกลางของภาคเหนือเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง สามารถเชื่อมโยงระบบการขนส่งในรูปแบบต่างๆ และมีแนวโน้มเป็น Logistics Hub และ พัฒนาระบบรางให้เกิด Container Yard และเหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบ Farm to table S๒ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาผู้เกษตร ในจังหวัดลำปาง มีการบูรณาการประสานความร่วมมือในการพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Smart Farmer และ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) S๓ มีแหล่งน้ำต้นทุนด้านการเกษตรที่ดี และมีการพัฒนาแหล่งน้ำอย่างต่อเนื่อง S๔ มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก ระดับอำเภอ จำนวน ๑๓ อำเภอ และศูนย์ ศพก. เครือข่ายในท้องที่ตำบล จำนวน ๒๔๒ ศูนย์ และเชื่อมโยงประสานงานกับศูนย์ AIC จังหวัดลำปาง S๕ มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สามารถเป็นแหล่งความรู้และพัฒนานวัตกรรมสร้างสรรค์ด้านการเกษตร ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลล้านนา ลำปาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ลำปาง	W๑ มีความเชื่อมโยงข้อมูลด้านการเกษตรระหว่างหน่วยงานน้อย และต้องสร้างฐานข้อมูลหลัก (Big Data) ด้านเกษตรระดับจังหวัดที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์อย่างสะดวกรวดเร็ว W๒ เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว การทำเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ ยังไม่ได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ จึงได้รับความนิยมน้อย เกษตรกรจึงมีความเสี่ยงของรายได้จากการประกอบอาชีพ มีความรู้และความเข้าใจในการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างถูกต้องน้อย มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช การบริหารจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว เทคโนโลยีการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพ การแปรรูปการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการตลาดน้อย ส่งผลให้ผลผลิตขาดคุณภาพ ปริมาณผลผลิตน้อย และราคาตกต่ำ W๓ เกิดการเชื่อมโยงผู้ประกอบการและเกษตรกร (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ) เพื่อวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับกำลังการผลิตน้อย ส่งผลให้การซื้อ ขายผลผลิตทางการเกษตรไม่เป็นธรรม W๔ ภาครัฐสนับสนุนให้เกิดโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่ได้มาตรฐานในชุมชนน้อย W๕ เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรน้อย W๖ เกษตรกรขาดความรู้และความเข้าใจในการทำเกษตรพันธสัญญาส่งผลให้
ปัจจัยภายนอก		

		เกษตรกรเสียเปรียบ W๗ ขาดระบบขนส่งสินค้าการเกษตรที่ดี (Logistic and Cold chain system) และขาดศูนย์รวบรวมผลผลิตทางการเกษตรที่มีขนาดใหญ่ W๘ มีการพัฒนาถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการเกษตรน้อย รวมถึงการคัดเลือกพันธุ์พืชและสัตว์ที่ดีเหมาะสมกับพื้นที่และทนทานต่อโรค
--	--	--

โอกาส (ภายนอก)	SO <u>ประเด็นการพัฒนาเชิงรุก</u>	WO <u>ประเด็นการพัฒนาเชิงแก้ไข</u>
O๑ หน่วยงานรัฐพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพผลิต และการตลาดออนไลน์มากขึ้น ช่วยเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกร เช่น วิสาหกิจชุมชน OTOP/SME/Start up/Food Safety/เกษตรอินทรีย์ และเว็บไซต์ Fisherman Shop O๒ นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ Food Safety/Organic Zoning/เกษตรแปลงใหญ่/Smart Farmer และเศรษฐกิจพอเพียง มีความชัดเจนและขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง O๓ นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญกับมาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาหาร มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานการผลิตที่ดี สอดคล้องกับมาตรฐานแห่งชาติและมาตรฐานสากล เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรให้เทียบเท่าระดับสากล O๔ New Mega Trends ทำให้ประชาชนนิยมบริโภคสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น กระแส	S๑ O๔ O๙ O๑๐ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานปลอดภัยของผู้บริโภคและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร Home Stay Farm Stay ทำให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรผลิตสินค้าและบริการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และเป็นศูนย์กลางขนส่งทางบกและจุดพักสินค้า Logistics Hub และ พัฒนาระบบรางให้เกิด Container Yard และเหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบ Farm to table เพื่อรองรับการพัฒนาของกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน AEC กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) และกลุ่มประเทศเอเชียใต้ (BIMSTEC) และการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (NEC) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Northern Economic Corridor :	W๑ W๓ W๕ W๖ W๗ W๘ O๓ O๕ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะองค์ความรู้/เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเชิงธุรกิจให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพื่อเข้าสู่มาตรฐานการผลิตที่ดี รวมถึงการจัดทำข้อมูลฐานข้อมูลหลัก (Big Data) ด้านการเกษตรที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย W๒ W๔ O๑ O๒ O๓ O๔ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรทำเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์/เกษตรแปลงใหญ่/Smart Farmer/เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรและพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเทคโนโลยีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสนับสนุนให้เกิดโรงงานแปรรูปผลผลิตที่ได้มาตรฐานระดับชุมชน และ

Slow life เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงเกษตร Home Stay/Farm Stay ทำให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรผลิตสินค้าและบริการที่สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้มากขึ้น ๐๕ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Smart Phone การเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตเข้ากับทุกสิ่ง (IoT) ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการเกษตร และการจำหน่ายสินค้าการเกษตรผ่านตลาดออนไลน์ ๐๖ ภาคเอกชน SME ระดับประเทศเข้ามาสนับสนุน เช่น SCG และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ๐๗ เป็นจังหวัดนำร่องในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติภายใต้ BCG Model (สินค้าข้าวเหนียว ไผ่ ครั่งและจามจุรี) ๐๘ มีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน โดยเน้นการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตพลังงาน เช่น ชังข้าวโพด มันสำปะหลัง เศษไม้ไผ่ ฟางข้าว แกลบ และซีลี้อย ๐๙ มีโอกาสในการเป็นศูนย์กลางขนส่งทางบกและจุดพักสินค้า Land Logistic Hub ๐๑๐ มีโอกาสในการสร้างพันธมิตรในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน AEC กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และกลุ่มประเทศเอเชียใต้ (BIMSTEC) และการขับเคลื่อน	Creative LANNA S๒ S๕ O๕ O๑๑ ส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน/ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ Smart Farmer/ Young Smart Farmer ให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และการจำหน่ายสินค้าผ่านตลาดออนไลน์ ตามความต้องการของผู้บริโภค S๓ S๕ O๑ O๒ O๑๑O๑๒ ส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ การนำงานวิจัยและนวัตกรรมจากสถาบันการศึกษามาขยายผลในพื้นที่ที่เหมาะสมและมีศักยภาพตลอดจนพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรและเชื่อมโยงแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำของสถาบันการเงินทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน S๒ S๔ O๖ O๗ O๘ สนับสนุนให้เกษตรกรและศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเข้าถึงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูป/การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่าเป็นเกษตรมูลค่าสูงภายใต้แนวทาง BCG Model และส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร โดยภาคเอกชน SME/SCG และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ให้การสนับสนุนแหล่งเงินทุน	ต่อยอดสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยมากขึ้น และเพิ่มช่องทางการตลาดออนไลน์
--	---	--

การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (NEC) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ภาคเหนือ Northern Economic Corridor : Creative LANNA ๐๑๑ เกษตรกรมีการ ปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้า เกษตรที่เหมาะสมกับสภาพภูมิ ประเทศ และสภาพพื้นที่ มีการ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มา ประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้า เกษตร เพื่อให้ได้สินค้าเกษตร ที่ตรงตามความต้องการของ ผู้บริโภค ๐๑๒ มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ในการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมที่หลากหลายผ่าน ช่องทางจากสถาบันการเงิน ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และ เอกชน		
<u>T</u> ภัยคุกคาม (ภายนอก) T๑ การเปลี่ยนแปลงของสภาพ ภูมิอากาศ (Climate change) ส่งผลกระทบต่อการผลิตพืช ทั้งภัยแล้ง วาตภัย อุทกภัย โรคระบาดสัตว์ และโรคแมลง ศัตรูพืชระบาด ทำให้ปริมาณ ผลผลิตลดลง และมีคุณภาพต่ำ T๒ ราคาผลผลิตทาง การเกษตรมีความผันผวน เป็นไปตามกลไกตลาด ไม่สามารถควบคุมได้ T๓ สถานการณ์ความไม่สงบ ในต่างประเทศ ระหว่าง สหพันธรัฐรัฐเซีย สาธารณรัฐ ยูเครน และในส่วนภูมิภาค ตะวันออกกลาง ผลกระทบ	<u>ST</u> <u>ประเด็นการพัฒนาเชิงป้องกัน</u> S๑ S๓ S๔ S๕ T๕ T๖ T๗ บริหารจัดการพื้นที่และ การผลิตในพื้นที่ที่มีศักยภาพ และเหมาะสม โดยเฉพาะการใช้ น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ องค์ความรู้/งานวิจัยและ นวัตกรรมจากสถาบันการศึกษา/ ภาครัฐ/เอกชน/เครือข่าย ภาคเกษตร/เกษตรกรรุ่นใหม่/ กลุ่มเกษตรกร/ศูนย์เรียนรู้ ด้านการเกษตรต่างๆ เพื่อให้ ผลงานวิจัยได้ผ่านการปฏิบัติ และขยายผลสู่เกษตรกร ในพื้นที่อย่างแท้จริงนำไปสู่ การบรรเทาปัญหาจาก นโยบายการค้าเสรี การกีดกัน	<u>WT</u> <u>ประเด็นการพัฒนาเชิงรับ</u> W๓ W๔ W๕ W๖ T๓ T๔ ส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้/ทักษะ ความชำนาญให้กับเกษตรกร/ ผู้ประกอบการด้วยเทคโนโลยี/ นวัตกรรมสมัยใหม่ รวมถึงการ ลงทุนการก่อสร้างโรงงานแปรรูป ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ ของจังหวัด เพื่อลดต้นทุน การผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต รวมถึงส่งเสริม การรวมกลุ่มในรูปแบบสถาบัน เกษตรกรให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น รวมถึงสนับสนุนให้เกษตรกรที่ไม่มี ที่ดินทำกิน เข้าถึงการจัดสรรที่ดิน เพื่อเกษตรกรในรูปแบบของ สปก ๔ – ๐๑ หรือ คทช. มากขึ้น

ด้านราคาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ปุ๋ยเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง และค่าแรงงาน เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง T๔ เกษตรกรบางส่วนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และบางรายทำกินในที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงการพัฒนา สนับสนุน และแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานภาครัฐได้ T๕ ผลงานวิจัย และองค์ความรู้ต่าง ๆ ยังขาดการส่งเสริมการนำไปใช้ประโยชน์ และการถ่ายทอดขยายผลสู่เกษตรกรให้แพร่หลาย T๖ มาตรฐานประเทศผู้นำเข้าสินค้าเกษตรมีความเข้มงวด และมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี ประกอบกับมีสินค้าเกษตรนำเข้าจากต่างประเทศที่มีจำนวนมาก และราคาต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ในราคาที่เหมาะสม T๗ นโยบาย ระเบียบภาครัฐบางอย่างไม่สอดคล้องกับบริบทของงานและพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นโยบายการค้าเสรี นโยบายการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชตามนโยบาย Zoning และนโยบายการขอรับรองมาตรฐาน	ทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี S๖ T๑ T๓ พัฒนาทักษะองค์ความรู้ Knowhow/นวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อใช้วางแผนบริหารจัดการผลผลิต ให้มีคุณภาพ และลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Chang) และภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง วาตภัย อุทกภัย โรคระบาด สัตว์ โรคแมลงศัตรูพืช สถานการณ์ความไม่สงบในต่างประเทศ ระหว่างสหพันธรัฐรัฐเซีย สาธารณรัฐยูเครน และใน ส่วนภูมิภาคตะวันออกกลาง ผลกระทบด้านราคาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ปุ๋ยเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง และค่าแรงงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง	W๔ T๕ ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยด้านการเกษตรให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติและขยายผลสู่เกษตรกร โดยอาศัยความร่วมมือบูรณาการร่วมกับเกษตรกรรุ่นใหม่ Smart Farmer/Young Smart Farmer)/ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาภาคเกษตรให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการคัดเลือกพันธุ์พืช และสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่และทนทานต่อโรค W๒ T๒ สนับสนุน ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เข้าสู่แรงงานภาคการเกษตรและส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยการจัดการที่ดิน Zoning by Ari-Map การใช้พลังงานทดแทนพลังงานจากแสงอาทิตย์ ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร สามารถแข่งขันด้านราคาและคุณภาพสินค้าเกษตร ลดการเผชิญความผันผวนของราคาผลผลิตทางการเกษตร
---	--	--

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“ลำปางเมืองเกษตรปลอดภัย มุ่งสู่เกษตรสมัยใหม่ ยกระดับรายได้เกษตรกร ทรัพยากรยั่งยืน”

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๒.๑ อัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น
ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ต่อปี
- ๒.๒ รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี
- ๒.๓ สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาแบบครบวงจรภายใต้ BCG Model
(ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) และได้รับการพัฒนาต่อยอดสร้างคุณค่าเป็นสินค้าเกษตร
มูลค่าสูง จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ ผลิตภัณฑ์
- ๒.๔ เพิ่มพื้นที่บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๔ ต่อปี

๓. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรด้วยเกษตรสมัยใหม่
โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้

เป้าหมาย

- ๑) เพื่อเพิ่มรายได้ในการประกอบอาชีพให้ครัวเรือนเกษตรกร โดยการยกระดับ
การผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย
- ๒) เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคงสามารถพัฒนาอาชีพเกษตรกร และสร้างรายได้
ในการประกอบอาชีพ
- ๓) เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ
เกษตรมีอาชีพ
- ๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานแบบบูรณาการทั้งด้านบุคลากรและ
กระบวนการทำงานให้เกิดความต่อเนื่องมีธรรมาภิบาล โปร่งใสและตรวจสอบได้

- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
- ๑) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น (Net Cash Family Income) (ร้อยละ)
 - ๒) จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย
(สหกรณ์/กลุ่ม)
 - ๓) จำนวนเกษตรกรมีอาชีพ (Smart Farmer/Young Smart Farmer)
อาสาสมัครเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม
ร่วมสมัย (ราย)
 - ๔) จำนวนศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีการเกษตร (แห่ง)
 - ๕) ฐานข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปางได้ปรับปรุง
ให้เป็นปัจจุบัน (ระบบ)
 - ๖) จำนวนโครงการที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน (โครงการ)

แนวทางการพัฒนา

- ๑) เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร
- ๒) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- ๓) สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ๔) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer/Young Smart Farmer/ Smart Group/อาสาสมัครเกษตร
- ๕) ส่งเสริม สนับสนุน เกษตรสมัยใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย ด้านการเกษตร ในทุกกลุ่มช่วงวัย
- ๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งทุน
- ๗) ส่งเสริมและพัฒนากำลังคนด้านการเกษตรโดยภาครัฐ โดยใช้กระบวนการทำงาน ในลักษณะบูรณาการด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร
- ๘) พัฒนาข้อมูลการเกษตรขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบเตือนภัย การติดตามเฝ้าระวัง เพื่อลดความเสี่ยงด้านการผลิตสินค้าเกษตร
- ๙) สนับสนุนเครื่องมือ/อุปกรณ์ เทคโนโลยีในการพัฒนาระบบการทำงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๑๐) สนับสนุนและส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลักและเครือข่ายทุกแห่ง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาระดับเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยเน้นการขับเคลื่อนภายใต้ BCG Model ตลอดโซ่การผลิต

เป้าหมาย

- ๑) การผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
- ๒) ยกระดับผลผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ๑) อัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ต่อปี

- ๒) สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาแบบครบวงจรภายใต้ BCG Model (ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) และได้รับการพัฒนาต่อยอด สร้างคุณค่าเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ ผลิตภัณฑ์

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และผลักดันให้เป็นสินค้า GI โดยใช้ทรัพยากรที่โดดเด่นในพื้นที่ เช่น ฮิวมัสล้านปี ข้าวสายน้ำแร่แจ้ซ้อน เพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน
- ๒) บริหารจัดการการผลิต การตลาดสินค้าเกษตรแบบเบ็ดเสร็จในระดับพื้นที่ โดยใช้แนวทางตลาดนำการผลิต และการแสวงหาตลาดส่งออกใหม่และตลาดในประเทศเพื่อลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด
- ๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่การเกษตรที่เหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและระบบโครงสร้างพื้นฐาน
- ๔) ส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากผลผลิตทางการเกษตรอย่างคุ้มค่า เน้นการนำผลผลิตทั้งหมดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ๕) ส่งเสริมการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่การผลิต เพื่อเชื่อมโยงตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด อย่างครบวงจร

๖) ส่งเสริมการแปรรูปสินค้า โดยสร้าง Value Added ให้กับสินค้าเกษตร
ทางเลือกเกษตรมูลค่าสูง

๗) การยกระดับ Farmer Market เป็นศูนย์กระจาย/การตลาดเชิงรุก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เป้าหมาย

- ๑) เพื่อเพิ่มพื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืน
- ๒) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ มีความปลอดภัย เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค และได้รับการรับรองมาตรฐาน
- ๓) เกษตรกรมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ๑) จำนวนแปลงฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐาน (แปลง/ฟาร์ม/กลุ่ม)

๒) เกษตรกรได้รับความรู้ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน (ราย)

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ขยายผลการทำการเกษตรและองค์ความรู้ปราชญ์เกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน โดยเน้นการพึ่งพาตนเองเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร
- ๓) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน/เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม
- ๔) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ๕) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตรแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ๖) ส่งเสริมความเข้าใจของผู้บริโภคต่อมาตรฐานเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย ตลอดจนสนับสนุนมาตรฐานเกษตรปลอดภัย/สินค้าเกษตร เพื่อสุขภาพผู้บริโภค
- ๗) สนับสนุนกระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตรไปสู่คุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย/PGS/เกษตรอินทรีย์/IFOAM/อย./ฮาลาล/GMP

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
เป้าหมาย

พัฒนาแหล่งน้ำภาคการเกษตร ในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง โดยการสนับสนุนช่วยเหลือพื้นที่รับประโยชน์ และพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ๑) สนับสนุนพื้นที่รับประโยชน์เดิม (ไร่)

๒) จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ไร่)

๓) จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือในงานชลประทาน (โครงการ)

๔) จำนวนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อ)

๕) พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมมีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบเกษตร (ไร่)

๖) จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมลดการเผา (ไร่)

๗) จำนวนฝายชะลอน้ำแบบชั่วคราวสำหรับเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน (แห่ง)

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน
- ๒) พัฒนา/ปรับปรุง/ซ่อมแซมแหล่งน้ำ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โครงการชลประทานขนาดกลาง โครงการชลประทานขนาดเล็ก
- ๓) จัดระบบบริหารจัดการน้ำ รวมทั้ง กำกับ ดูแล จัดระเบียบการใช้น้ำ
ให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

๔. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
กับแผน ๓ ระดับ

แผนระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า ประเด็นย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ			
↓				
แผนระดับ ๒	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทการผลิตภัณฑมวบรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น - แผนย่อยของแผนแม่บทาเกษตรปลอดภัย - เป้าหมายแผนย่อยสินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน	แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป เรื่องความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม ประเด็นการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - หมวดหมายที่ ๑ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง - เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น - แนวทางการพัฒนาการยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาตินโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ ๑๒แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติที่ ๑๒ ประเด็นหลักการรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยในด้านอาหารฯ

สาระสำคัญแผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา ด้านการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด “ลำปางเมืองเกษตรปลอดภัย มุ่งสู่เกษตรสมัยใหม่ ยกระดับรายได้เกษตรกร ทรัพยากรยั่งยืน”	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	
		- อัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ต่อปี - รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี - สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาแบบครบวงจรภายใต้ BCG Model (ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) และได้รับการพัฒนาต่อยอดสร้างคุณค่าเป็นเกษตรมูลค่าสูง จำนวน ๕ ผลิตภัณฑ์ - เพิ่มพื้นที่บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๔ ต่อปี	

แผนระดับ ๓	แผนพัฒนาจังหวัดลำปาง ลำปางเมืองแห่งความสุข ๒ มิติ” (Livable & Smart City)	แผนพัฒนา ภาคเหนือ พัฒนาพื้นที่บน พื้นฐานวัฒนธรรม สร้างสรรค์ สู่ เศรษฐกิจมูลค่าสูง อย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรเกษตรยั่งยืน	แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐ ต่อปี”	แผนปฏิบัติการด้านการ ขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศไทยด้วยโมเดล เศรษฐกิจ BCG “เศรษฐกิจเติบโตอย่างมี คุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษา และฟื้นฟูฐานทรัพยากร จากความหลากหลาย ทางชีวภาพให้มีคุณภาพ ที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม” การยกระดับการพัฒนา อุตสาหกรรมภายใต้ เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถ แข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนา ด้านการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑</u> สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและ สถาบันเกษตรกรด้วยเกษตรสมัยใหม่ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วม สมัยมาประยุกต์ใช้	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๒</u> เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาระดับเป็นสินค้า เกษตรมูลค่าสูง โดยเน้นการ ขับเคลื่อนภายใต้ BCG Model ตลอดโซ่การผลิต	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๓</u> ส่งเสริมและพัฒนาการทำ เกษตรกรรมยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๔</u> การบริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืน
โครงการสำคัญ	๑.โครงการยกระดับขีดความสามารถ เกษตรกรและผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นมืออาชีพ (Lampang Smart Agriculture) ๒.โครงการพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืดและการประมง ๓.ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตร ปลอดภัยมุ่งสู่เกษตรอินทรีย์จังหวัดลำปาง ๔.โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์ ในจังหวัดลำปาง เพื่อเฝ้าระวัง และ ส่งเสริมปศุสัตว์ปลอดภัย ๕.โครงการปรับระบบการเลี้ยงไก่ พื้นเมืองมืออาชีพเกษตรกรที่ยั่งยืน	๑.โครงการยกระดับขีดความสามารถ ของเกษตรกรและชุมชนในการ พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ๒.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้า เกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน จังหวัดลำปาง ๓.โครงการพัฒนาระบบการผลิต ปศุสัตว์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยี แก่เกษตรกร	๑.โครงการพัฒนาศักยภาพ เกษตรกรและเชื่อมโยงการตลาด สินค้าเกษตรสมัยใหม่ จังหวัดลำปาง ๒.โครงการการพัฒนาศักยภาพ การผลิตและยกระดับมาตรฐานสู่ เกษตรสร้างสรรค์และเกษตรกรรม ยั่งยืน	๑.โครงการลำปางสุขภาพดี เมื่อไม่มีหมอกควัน (Lampang Healthy Smog Free : A Wellness Lampang Project) กระบวนการขับเคลื่อนแก้ไข ปัญหาหมอกควันไฟป่า จังหวัดลำปางแบบบูรณาการ ๒.โครงการพัฒนาระบบ นิเวศการเกษตร เพื่อสนับสนุนให้เกิดการ พัฒนาเกษตรกรและภาค เกษตรทั้งระบบ

๕. สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖-พ.ศ. ๒๕๗๐)

ตารางที่ ๔๔ เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ.๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑</u> สร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร ด้วยเกษตร สมัยใหม่ โดยนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้	๑.รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น (Net Cash Family Income) (ร้อยละ)	๕	๕	๕	๕	๕	๕
	๒.จำนวนสถาบันเกษตรกร ที่ได้รับ การพัฒนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม ร่วมสมัย (สหกรณ์/กลุ่ม) <u>หมายเหตุ</u> : เป็นการพัฒนาเกษตรกรกลุ่มเดิมทุกปี	๑๔๕	๑๔๔	๑๔๔	๑๔๔	๑๔๔	๑๔๔
	๓. จำนวนเกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer/Young Smart Farmer) อาสาสมัครเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา/ถ่ายทอด เทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย (ราย)						๑,๔๑๐
	- YSF	๔๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๑๖๐
	- พี่ช	๑๘๐	๑๘๐	๑๘๐	๑๘๐	๑๘๐	๙๐๐
	- ปศุสัตว์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๒๐๐
	- ยางพารา	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๑๕๐

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันและ ยกระดับเป็นสินค้า เกษตรมูลค่าสูง โดยเน้นการขับเคลื่อน ภายใต้ BCG Model ตลอดโซ่การผลิต	๑. อัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ของจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ	๓	๓	๓	๓	๓	๓
	๒. สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการ พัฒนาแบบครบวงจรภายใต้ BCG Model (ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) และได้รับการพัฒนา ต่อยอดสร้างคุณค่าเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง จำนวนไม่น้อยกว่า (ผลิตภัณฑ์)	๕	๕	๕	๕	๕	๕
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการ ทำเกษตรกรรมยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	๑. จำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐาน (แปลง/ฟาร์ม/กลุ่ม) <u>มาตรฐาน GAP</u> - ข้าว (ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง) - GAP ข้าวทั่วไป (ราย/แปลง) - GAP ข้าวทั่วไป นาแปลงใหญ่ (กลุ่ม) - GAP ข้าวเมล็ดพันธุ์ (กลุ่ม)	๒๑/๒๑	๒๑/๒๑	๒๑/๒๑	๒๑/๒๑	๒๑/๒๑	๒๑ (ราย/แปลงเดิม) ๒๑ กลุ่ม (สะสม) ๑๒ (กลุ่มเดิม)
	- จัดทะเบียนตรวจสอบรับรองแหล่งผลิตพืช (GAP) (แปลง)	๒,๑๐๐	๓,๓๑๔	๓,๓๑๔	๓,๓๑๔	๓,๓๑๔	๑๕,๓๕๖
	- GAP กรมประมง/มกษ. (ฟาร์ม)	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๖๐

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ.๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
	มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ - ข้าว - ข้าวอินทรีย์ (ราย/แปลง)	๒๑/๒๕	๒๑/๒๕	๒๑/๒๕	๒๑/๒๕	๒๑/๒๕	๒๑/๒๕ (ราย/แปลงเดิม)
	- ข้าวอินทรีย์ (กลุ่ม/แปลง)	๓๙/๑,๓๕๐	๓๙/๑,๓๕๐	๓๙/๑,๓๕๐	๓๙/๑,๓๕๐	๓๙/๑,๓๕๐	๓๙/๑,๓๕๐ (กลุ่ม/แปลง)
	- PGS (พัฒนาที่ดิน/กลุ่ม)	๓	๓	๓	๓	๓	๑๕
	- ตรวจรับรองแหล่งพืชอินทรีย์ (ราย)	๑๓	๑๙	๑๙	๑๙	๑๙	๘๙
	- เตรียมเข้าสู่ปศุสัตว์อินทรีย์ (ราย)	๔	๔	๔	๔	๔	๔ (รายเดิม)
	๒.เกษตรกรได้รับความรู้ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน (ราย)	๔๑๐	๔๑๐	๔๑๐	๑,๓๑๐	๑,๒๐๐	๓,๗๔๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน	๑.สนับสนุนพื้นที่รับประโยชน์เดิม (ไร่)	๗,๓๘๒	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๓๙,๓๘๒
	๒.เพิ่มพื้นที่ชลประทาน (ไร่)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๕๐๐	๕,๗๐๐	๑,๐๐๐	๑๐,๒๐๐
	๓) จัดระบบบริหารจัดการน้ำ รวมทั้ง กำกับ ดูแล จัดระเบียบการใช้น้ำให้เพียงพอต่อ ความต้องการของประชาชน	๑๑	๑๐	๗	๕	๑๐	๔๓
	๔.จำนวนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อ)	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๐๐๐

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ.๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
	๕.พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมมีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบวนเกษตร (ไร่)	๑,๓๐๐	๕๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๒,๗๐๐
	๖.จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมลดการเผา (ไร่)	๓๐๐	๓๐๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑,๐๕๐
	๗.จำนวนฝายชะลอน้ำแบบชั่วคราวสำหรับเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน (แห่ง)	๑๗	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๕๗

ตารางที่ ๔๕ สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรด้วยเกษตรสมัยใหม่ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้								
<u>งบปกติ</u>								
๑.โครงการส่งเสริมการบริโภคและการใช้ วัตถุดิบสินค้า Q	๒	สนง.เกษตร และสหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๐๓๘๖	๐.๐๓๘๖	๐.๐๓๘๖	๐.๐๓๘๖	๐.๐๓๘๖	๐.๑๙๓
๒.โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๒๑๔๖๕	๐.๒๑๔๖๕	๐.๒๑๔๖๕	๐.๒๑๔๖๕	๐.๒๑๔๖๕	๑.๐๗๓๒๕
๓.โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการ ผลิตด้านการเกษตร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร,กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร,กลุ่มยุว เกษตรกร)	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๑๑๙	๐.๑๑๙	๐.๑๑๙	๐.๑๑๙	๐.๑๑๙	๐.๕๙๕
๔.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๑๗๕๕	๐.๑๗๕๕	๐.๑๗๕๕	๐.๑๗๕๕	๐.๑๗๕๕	๐.๘๗๗๕
๕.โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือน เกษตรสูงวัย	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๓๙๖	๐.๐๓๙๖	๐.๐๓๙๖	๐.๐๓๙๖	๐.๐๓๙๖	๐.๑๙๘
๖.ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๓๘๕	๐.๐๓๘๕	๐.๐๓๘๕	๐.๐๓๘๕	๐.๐๓๘๕	๐.๑๙๒๕
๗.โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๐๘๒	๐.๐๘๒	๐.๐๘๒	๐.๐๘๒	๐.๐๘๒	๐.๔๑๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๘.โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๑๒๘	๐.๑๒๘	๐.๑๒๘	๐.๑๒๘	๐.๑๒๘	๐.๖๔๐
๙.โครงการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๕๐
๑๐.โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ด้านการประมง	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๒๗๕	๐.๒๗๕	๐.๒๗๕	๐.๒๗๕	๐.๒๗๕	๑.๓๗๕
๑๑.โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐาน สินค้าเกษตร	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๐๐๔๖	๐.๐๐๒๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๒๑๖
๑๒.โครงการส่งเสริมอาชีพประมง	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๐๐๕๓	๐.๐๐๕๘	๐.๐๐๕๘	๐.๐๐๕๘	๐.๐๐๕๘	๐.๐๒๘๕
๑๓.โครงการตรวจสอบรับรองคุณภาพ สินค้าปศุสัตว์	๒	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	๐.๑๗๖๓	๐.๑๗๖๓	๐.๑๗๖๓	๐.๑๗๖๓	๐.๑๗๖๓	๐.๘๘๑๕
๑๔.โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ ปศุสัตว์/Young Smart Farmer	๒	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	๐.๐๒๒๕	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๑๐
๑๕.โครงการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์	๒	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	๐.๐๙๖๖	๐.๐๙๖๖	๐.๐๙๖๖	๐.๐๙๖๖	๐.๐๙๖๖	๐.๔๘๓
๑๖.โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	๐.๑๓๙๕	๐.๑๒๗๔	๐.๑๒๗๔	๐.๑๒๗๔	๐.๑๒๗๔	๐.๖๙๑

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๗.โครงการพัฒนาศักยภาพสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกรให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตร แปรรูป เพื่อสร้างมูลค่า	๒	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๑๗๘๗	๐.๓๗๖๙	๐.๓๗๖๙	๐.๓๗๖๙	๐.๓๗๖๙	๑.๖๘๖๔
๑๘.โครงการระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	-	๑.๘๐๖	๑.๕๐	๑.๓๐	-	๔.๖๐๖
๑๙.โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขต ปฏิรูปที่ดิน	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๑๗๕
๒๐.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง ในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer)	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	-	๐.๒๖๑	-	-	-	๐.๒๖๑
๒๑.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตร ชีวภาพ	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	-	๐.๕๑๓	๐.๐๙๒	๐.๐๙๒	๐.๐๙๒	๐.๗๘๙
๒๒.โครงการอบรมหมอดินอาสา	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๐.๓๓๗	๐.๓๓๗	๐.๓๓๗	๐.๓๓๗	๐.๓๓๗	๑.๖๘๕
๒๓.โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๒	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าวลำปาง	๐.๕๐๐	๐.๕๐๐	๐.๓๐๐	๐.๓๐๐	๐.๓๐๐	๑.๙๐๐
๒๔.โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว (เงินทุนหมุนเวียน)	๒	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าวลำปาง	๖๗.๓๐๐	๖๗.๓๐๐	๖๑.๐๐๐	๖๑.๐๐๐	๖๑.๐๐๐	๓๑๗.๖๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๒๕.โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าวลำปาง	๑.๙๒๐	๒.๐๐๐	๒.๐๐๐	๒.๐๐๐	๒.๐๐๐	๙.๙๒๐
๒๖.โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	๒	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าวลำปาง	๐.๔๕๐	๐.๔๕๐	๐.๕๐๐	๐.๕๐๐	๐.๕๐๐	๒.๔๐๐
๒๗.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๒	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าวลำปาง	๐.๐๑๕	๐.๐๑๕	๐.๐๓	๐.๐๓	๐.๐๓	๐.๑๒
๒๘.โครงการ Good Rice Seed Shop	๒	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าวลำปาง	๐.๐๒๑๙	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๑๐๑๙
๒๙.โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าวลำปาง	๗.๓๔๙๐๕	-	-	-	-	๗.๓๔๙๐๕
๓๐.โครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิต ด้านการเกษตร	๒	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าวลำปาง	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๒๐๐
๓๑.โครงการ ๑ อำเภอ ๑ แปลงเกษตรอัจฉริยะ	๒	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าวลำปาง	๐.๐๑๕	๐.๐๑๕	๐.๐๓๐	๐.๐๓๐	๐.๐๓๐	๐.๑๒๐
๓๒.โครงการเสริมสร้างการจัดการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน	๒	สนง.ตรวจบัญชี สหกรณ์ลำปาง	๐.๐๗	๐.๐๗	๐.๐๗	๐.๐๗	๐.๐๗	๐.๓๕
๓๓.โครงการระบบส่งเสริมการเกษตร ระบบแปลงใหญ่	๒	สนง.ตรวจบัญชี สหกรณ์ลำปาง	๐.๑๘	๐.๑๘	๐.๑๘	๐.๑๘	๐.๑๘	๐.๙๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๓๔.โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	๒	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๑๖
๓๕. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	๒	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง	๐.๐๓	๐.๐๓	๐.๐๓	๐.๐๓	๐.๐๓	๐.๑๕
๓๖.โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์หน่ววตัดดอก	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง	๐.๔๗๗	๐.๔๗๔	-	-	-	๐.๙๕๑
๓๗.โครงการวิจัยการพัฒนาพันธุ์มะเกี๋ยงเพื่อการแปรรูปเป็นน้ำผลไม้พร้อมดื่ม	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง	๐.๓๗๑	๐.๒๖๔	-	-	-	๐.๖๓๕
๓๘.โครงการวิจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มเกลี้ยงและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เฉพาะถิ่นจังหวัดลำปาง	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง	๐.๔๓๒	๐.๒๒๕	-	-	-	๐.๖๕๗
๓๙.โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตมันชันอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดลำปาง	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง	๐.๑๔๘	๐.๑๐๕	-	-	-	๐.๒๕๓

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๔๐.โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชเส้นใย	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๐.๐๗๕	-	-	-	-	๐.๐๗๕
๔๑.โครงการวิจัยพัฒนานวัตกรรมการผลิต กาแฟอะราบิกาคุณภาพเพื่อสร้างอัตลักษณ์ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนภาคเหนือตอนบน	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	-	๐.๑๐๙	๐.๑๐๙	๐.๑๐๙	-	๐.๓๒๗
๔๒.โครงการวิจัยเพิ่มศักยภาพผลิตกาแฟอะ ราบิกาภาคเหนือตอนบนด้วยพันธุ์กาแฟอะรา บิกาเชียงราย ๑ และเชียงราย ๒	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	-	๐.๑๐๕	๐.๑๐๕	๐.๑๐๕	-	๐.๓๑๕
๔๓.โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ ประโยชน์ กิจกรรม : การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตพืชสมุนไพรแบบครบวงจรพื้นที่ ต.แม่มอก อ.เถิน จ.ลำปาง	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๐.๒๕๒	-	-	-	-	๐.๒๕๒
๔๔.โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ ประโยชน์ กิจกรรม : โครงการชุมชน นวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต กาแฟอะราบิกาคุณภาพพื้นที่ภาคเหนือ ตอนบน	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	-	๐.๑๓๕	๐.๑๓๕	-	-	๐.๒๗๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๔๕.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตร ชีวภาพ กิจกรรม : การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๐.๑๐๕	๐.๐๗๖	-	-	-	๐.๑๘๑
๔๖.โครงการศูนย์การเรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๐.๒๒๕	๐.๑๗๖	-	-	-	๐.๔๐๑
รวม			๘๒.๐๐๒	๗๗.๐๘๙	๖๘.๓๓๔	๖๗.๙๙๙	๖๖.๔๘๕	๓๖๑.๙๑๑
งบพัฒนาจังหวัด								
๑.โครงการยกระดับขีดความสามารถเกษตรกรและผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เป็นมืออาชีพ (Lampang Smart Agriculture)								
- กิจกรรม : ยกระดับกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรให้มีความเข้มแข็งเพื่อเพิ่มขีด ความสามารถ ในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๘๐๑๗๖๐	๐.๘๐๑๗๖๐	๑.๖๐๓๕
- กิจกรรม : พัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริม อาชีพการเกษตรเพื่อยกระดับสู่ Smart Group	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๕๖๑๐๘๐	๐.๕๖๑๐๘๐	๑.๑๒๒๒
- กิจกรรม : ยกระดับศักยภาพของ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน สู่การเป็น Smart Farmer ต้นแบบ	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๔๙๑๑๙	๐.๔๙๑๑๙	๐.๙๘๓๘
๒.โครงการพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืดและการประมง	๑	สนง.ประมง จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๔๖๑๑๓	-	๐.๔๖๑๑๓

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๓.ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย มุ่งสู่เกษตรอินทรีย์จังหวัดลำปาง	๑	สนง.ประมง จ.ลำปาง	-	-	-	๒.๕๔๕	-	๒.๕๔๕
๔.โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์ ในจังหวัดลำปาง เพื่อเฝ้าระวัง และส่งเสริม ปศุสัตว์ปลอดภัย	๑	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๕๓๕๓	-	๐.๕๓๕๓
๕.โครงการปรับระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมือง มืออาชีพเกษตรกรที่ยั่งยืน	๑	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๔๔๙๐๐	-	๐.๔๙๐๐
รวม						๕.๘๔๕๓๘	๑.๘๕๔๗๔	๗.๗๐๐๑๒

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยเน้นการขับเคลื่อนภายใต้ BCG Model ตลอดโซ่การผลิต								
งบปกติ								
๑.โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้และหวายเพื่อความยั่งยืน	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๑๔๕	๐.๑๔๕	๐.๑๔๕	๐.๑๔๕	๐.๑๔๕	๐.๗๒๕
๒.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (แมลงเศรษฐกิจ)	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๑๙	๐.๐๑๙	๐.๐๑๙	๐.๐๑๙	๐.๐๑๙	๐.๐๙๕
๓.โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๓๑๑	๐.๐๓๑๑	๐.๐๓๑๑	๐.๐๓๑๑	๐.๐๓๑๑	๐.๑๕๕๕
๔.โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๓๗๐๕	๐.๓๗๐๕	๐.๓๗๐๕	๐.๓๗๐๕	๐.๓๗๐๕	๑.๘๕๒๕
๕.โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติทดแทนสารเคมีทางการเกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๙๕	๐.๐๙๕	๐.๐๙๕	๐.๐๙๕	๐.๐๙๕	๐.๔๗๕๐
๖.โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๘๒๑๖	๐.๘๒๑๖	๐.๘๒๑๖	๐.๘๒๑๖	๐.๘๒๑๖	๔.๑๐๘
๗.โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๔๐๗๕	๐.๔๐๗๕	๐.๔๐๗๕	๐.๔๐๗๕	๐.๔๐๗๕	๒.๐๓๗๕
๘.โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๒๖๔	๐.๐๒๖๔	๐.๐๒๖๔	๐.๐๒๖๔	๐.๐๒๖๔	๐.๑๓๒

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๙.โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๑.๐๓๖๙	๑.๐๓๖๙	๑.๐๓๖๙	๑.๐๓๖๙	๑.๐๓๖๙	๕.๑๘๔๕
๑๐.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๒๓	๐.๒๓	๐.๒๓	๐.๒๓	๐.๒๓	๑.๑๕
๑๑.โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๓๘	๐.๐๓๘	๐.๐๓๘	๐.๐๓๘	๐.๐๓๘	๐.๑๙
๑๒.โครงการ ๑ อำเภอ ๑ แปลงเกษตรอัจฉริยะ	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๐๗๑	๐.๐๐๗๑	๐.๐๐๗๑	๐.๐๐๗๑	๐.๐๐๗๑	๐.๐๓๕๕
๑๓.โครงการพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่มาตรฐาน GAP	๒	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๐๖๔๕	๐.๐๖๔๕	๐.๐๗๗๒	๐.๐๗๗๒	๐.๐๗๗๒	๐.๓๖๐๖
โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง								
๑.โครงการแปรรูปผลผลิตส้มเกลี้ยงให้ได้มาตรฐาน	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร อ.แม่พริก	-	๐.๒๐๐	-	-	-	๐.๒๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๒.โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพและมีมูลค่าสูง	๒	สนง.เกษตร และสหกรณ์ จ.ลำปาง ร่วมกับ ธ.ก.ส.	-	๐.๒๐๐	-	-	-	๐.๒๐๐
๓.โครงการสร้างโรงอบสมุนไพรพลังงานแสงอาทิตย์	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร อ.เกาะคา และ สนง.พลังงาน จ.ลำปาง	-	๐.๓๕๐	-	-	-	๐.๓๕๐
๔.โครงการส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าสับปะรดตลอดห่วงโซ่อุปทาน	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร อ.แจ้ห่ม	-	๐.๐๔๐	-	-	-	๐.๐๔๐
๕.โครงการการพัฒนาการผลิตและแปรรูปกระเทียมแบบครบวงจร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร อ.เถิน	-	๐.๓๐๐	-	-	-	๐.๓๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๖.โครงการผลิตข้าวอินทรีย์แบบครบวงจร	๒	สนง.เกษตรและ สหกรณ์จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร จ.ลำปาง และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	-	๐.๘๓๗	-	-	-	๐.๘๓๗
๗.โครงการแปรรูปสินค้าจากพืชผักและ สมุนไพร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร อ.แม่ทะ	-	๐.๓๐๐	-	-	-	๐.๓๐๐
๘.โครงการส่งเสริมการปลูกกาแฟ แบบครบวงจร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร อ.งาว	-	๐.๑๐๐	-	-	-	๐.๑๐๐
๙.โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ แก่กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตครั้งพันธุ์ดี	๒	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ จ.ลำปาง ร่วมกับ	-	๐.๔๗๓	-	-	-	๐.๔๗๓

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
		สนง.เกษตร จ.ลำปาง สนง.เกษตร อ.วังเหนือ						
๑๐.โครงการผลิตครั้งพันธุ์ดี	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร อ.สบปราบ	-	๐.๓๓๖	-	-	-	๐.๓๓๖
๑๑.โครงการพัฒนาการผลิตและเพิ่มมูลค่า ถั่วลิสง	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร อ.เสริมงาม	-	๐.๑๔๐	-	-	-	๐.๑๔๐
๑๒.โครงการพัฒนาศักยภาพสินค้าแปรรูป ข้าวไรซ์เบอร์รี่ไฮโซ	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร อ.แม่เงา	-	๐.๕๐๐	-	-	-	๐.๕๐๐
๑๓.โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตร (กาแฟ)	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง ร่วมกับ สนง.เกษตร อ.เมืองปาน	-	๑.๕๐๐	-	-	-	๑.๕๐๐
รวม			๑.๓๓๖๕	๖.๖๕๒๕	๑.๓๘๙๒	๑.๓๘๙๒	๑.๓๘๙๒	๑๒.๑๙๖๖

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งบ.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
งบพัฒนาจังหวัด								
๑.โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจจังหวัดลำปาง								
กิจกรรม : ส่งเสริมการเลี้ยงครั้งในพื้นที่ที่เหมาะสม	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๑๖๕	๐.๔๓๔๕	๐.๓๗๕๓	-	-	๐.๙๗๔๘
๒.โครงการยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น								
กิจกรรม : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตส้มเกลี้ยงแบบครบวงจร	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๒๗๔๔	๐.๒๗๔๔	๐.๕๔๘๘
กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตสับปะรดผลสดพันธุ์ MD๒	๑		-	-	-	๑.๘๕๓๘๔	๑.๘๕๓๘๔	๓.๗๐๗๗
๓.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานจังหวัดลำปาง								
กิจกรรม : ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานโดยชีววิธี	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	-	๐.๒๐๔๘	๐.๒๐๔๘	๐.๒๐๔๘	๐.๗๘๑๔
๔.โครงการพัฒนาระบบการผลิตปศุสัตว์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก๊สชีวภาพ	๑	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๙๕๗๔	-	๐.๙๕๗๔
รวม			๐.๑๖๕	๐.๔๓๔๕	๐.๕๘๐๑	๓.๒๙๐๔๔	๒.๓๓๓๐๔	๖.๘๐๓๐๘

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการทำเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง								
งบปกติ								
๑.โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรผสมผสาน) กิจกรรม : การรวมกลุ่ม	๒	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๑๗๕
๒.โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒	สนง.เกษตรและ สหกรณ์จ.ลำปาง	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๕๐
๓.โครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๒๒	๐.๐๒๒	๐.๐๒๒	๐.๐๒๒	๐.๐๒๒	๐.๑๑
๔.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๘๐๐	๐.๐๘๐๐	๐.๐๘๐๐	๐.๐๘๐๐	๐.๐๘๐๐	๐.๔๐๐
๕.โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๑๑๙๑	๐.๑๑๙๑	๐.๑๑๙๑	๐.๑๑๙๑	๐.๑๑๙๑	๐.๕๙๕๕
๖.โครงการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกร	๒	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๐๐๓๒	๐.๐๐๖๕	๐.๐๐๖๕	๐.๐๐๖๕	๐.๐๐๖๕	๐.๐๓๐๐
๗.โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาล	๒	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๑๖๐	๐.๑๔๖	๐.๑๔๖	๐.๑๔๖	๐.๑๔๖	๐.๗๔๔

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๘.โครงการส่งเสริมการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๐๓๗	๐.๐๕	๐.๐๓๗	๐.๐๓๗	๐.๐๓๗	๐.๑๙๘
๙.โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๐๘๗	๐.๐๙๐	-	-	-	๐.๑๗
๑๐.โครงการส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตร อินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๐.๓๘๕๘	๐.๓๘๕๘	๐.๓๘๕๘	๐.๓๘๕๘	๐.๓๘๕๘	๑.๙๒๙
๑๑.โครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืน (เกษตรอินทรีย์)	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๔๘๖๓๐๙	-	-	-	-	๐.๔๘๖๓๐๙
๑๒.โครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืน (เกษตรทฤษฎีใหม่)	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๓๒๖	๐.๐๓	๐.๐๓	๐.๐๓	๐.๐๓	๐.๔๔๖
๑๓.โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาด ภายในสำหรับสินค้าเกษตร	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๒๑	-	-	-	-	๐.๒๑
๑๔.โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐาน สินค้าเกษตร	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๖๒๖๔	๐.๐๖๒๖๔	๐.๐๖๒๖๔	๐.๒๘๗๙๒
๑๕.โครงการส่งเสริมการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๑
๑๖.โครงการตรวจสอบและรับรองการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยการปฏิบัติที่ดี (GAP Seed)	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๑๓๔	๐.๑๔	๐.๑๔	๐.๑๔	๐.๑๔	๐.๖๙๔

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๗.โครงการการตรวจติดตามควบคุมกำกับ สถานประกอบการธุรกิจเมล็ดพันธุ์ควบคุม	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๑
๑๘.โครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยืน (เกษตรกรรุ่นใหม่)	๒	สนง.ตรวจบัญชี สหกรณ์ลำปาง	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๒๕
๑๙.โครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยืน (เกษตรกรอินทรีย์)	๒	สนง.ตรวจบัญชี สหกรณ์ลำปาง	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๕
๒๐.โครงการยกระดับสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน กิจกรรม : การจดทะเบียนตรวจสอบ รับรองแหล่งผลิตพืช	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๑.๐๔๓	๑.๓๕๒	-	-	-	๒.๓๙๕
๒๑.โครงการยกระดับสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน กิจกรรม : การตรวจรับรองแหล่งผลิต อินทรีย์	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๐.๐๑๕	๐.๐๒๒	-	-	-	๐.๐๓๗
๒๒.โครงการยกระดับสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน กิจกรรม : ตรวจปัจจัยการผลิต/ออก ใบรับรองและควบคุมกำกับดูแล พรบ.	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๐.๑๐๓	๐.๐๙๘	-	-	-	๐.๒๐๑
๒๓.โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร กิจกรรม : ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๐.๓๓๔	๐.๒๕๓	-	-	-	๐.๕๘๗

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๒๔.โครงการตำรวจพันธุ์ดี	๒	สถานีตำรวจภูธร จังหวัดลำปาง และหน่วยงานใน สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดลำปาง ร่วมกับหน่วยงาน ภาครัฐหรือเอกชน ในพื้นที่ จังหวัดลำปาง	-	-	-	-	-	-
๒๕.โครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายสุรศักดิ์มนตรี	๒	มณฑลทหารบก ที่ ๓๒	-	-	-	-	-	-
รวม			๓.๕๘๐๔	๒.๘๔๓๔	๑.๐๒๘	๑.๐๒๘	๑.๐๒๘	๙.๕๐๗๙
งบพัฒนาจังหวัด								
๑.โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ จังหวัดลำปาง								
กิจกรรม : การพัฒนาความรู้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	๑	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๐๙๒๘	-	๐.๐๙๒๘
กิจกรรม : การจัดการตลาดสินค้าเกษตร ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่	๑	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๓๖๗๘	-	๐.๓๖๗๘

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
กิจกรรม : การส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย โดยใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ	๑	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	-	-	-	๐.๑๖๙๔	-	๐.๑๖๙๔
๒.โครงการการพัฒนาศักยภาพการผลิตและ ยกระดับมาตรฐานสู่เกษตรสร้างสรรค์และ เกษตรกรรมยั่งยืน	งบ กลุ่ม จังหวัด	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๗๕๐	-	๐.๗๕๐
รวม			-	-	-	๑.๓๘	-	๑.๓๘

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน								
งปมกต								
๑.โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๒๑๔๔	๐.๒๑๔๔	๐.๒๑๔๔	๐.๒๑๔๔	๐.๒๑๔๔	๑.๐๗๒
๒.โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	๐.๐๔๒๔	๐.๐๔๒๔	๐.๐๔๒๔	๐.๐๔๒๔	๐.๑๖๙๖
๓.โครงการธนาคารสินค้าเกษตร	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๒
๔.โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขต ปฏิรูปที่ดิน	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๑.๑๖๒	๐.๓๗๙	๐.๓๗๙	๐.๓๗๙	๐.๓๗๙	๒.๖๗๘
๕.โครงการเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๑๐๖	๐.๐๘๕	๐.๐๘๕	๐.๐๘๕	๐.๐๘๕	๐.๔๔๖
๖.โครงการส่งเสริมการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรม พัฒนาและอนุรักษ์การใช้หญ้าแฝก	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๐๑๙	๐.๐๐๙	๐.๐๐๙	๐.๐๐๙	๐.๐๐๙	๐.๐๕๕
๗.โครงการฝายชะลอน้ำแบบชั่วคราวสำหรับ การเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งน้ำในเขต ปฏิรูปที่ดิน	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๘๓๐	๐.๕๖๙	๐.๕๖๙	๐.๕๖๙	๐.๕๖๙	๓.๑๐๖

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๘.โครงการส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๐.๐๐๖๙	๐.๐๐๖๙	๐.๐๐๖๙	๐.๐๐๖๙	๐.๐๐๖๙	๐.๐๓๔๕
๙.โครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๕.๐๓๔๗	๕.๐๓๔๗	๕.๐๓๔๗	๕.๐๓๔๗	๕.๐๓๔๗	๒๕.๑๗๓๕
๑๐.โครงการสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสด ปรับปรุงบำรุงดิน	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๐.๐๗๘๐	๐.๐๗๘๐	๐.๐๗๘๐	๐.๐๗๘๐	๐.๐๗๘๐	๐.๓๙๐๐
๑๑.โครงการไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และแร่ธาตุในดิน	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๐.๑๓๖๐	๐.๑๓๖๐	๐.๑๓๖๐	๐.๑๓๖๐	๐.๑๓๖๐	๐.๖๘๐๐
๑๒.โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอก เขตชลประทาน	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๔.๔๙๕๕	๔.๔๙๕๕	๔.๔๙๕๕	๔.๔๙๕๕	๔.๔๙๕๕	๒๒.๔๗๗๕
๑๓.การบริหารความหลากหลายทางชีวภาพ	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๐.๐๘๐	๐.๐๙๗	-	-	-	๐.๑๗๗
๑๔.โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการ ผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรม : ผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๐.๙๗๓	๑.๔๘๗	-	-	-	๒.๔๖๐
๑๕.โครงการส่งเสริมการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรม : อนุรักษ์พันธุกรรมพืช	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	๐.๑๐๐	๐.๑๓๑	-	-	-	๐.๒๓๑

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๖.โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนแหล่งน้ำภาคการเกษตรในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง								
๑๖.๑ โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำชลประทาน	๒	โครงการชลประทานลำปาง	๔๘.๐๗๕๗	๕๗.๕๒๗๔	๘๗.๒๔๕๐	๑๐๑.๙๕๖๐	๑๐๐.๐๐๐๐	๓๙๔.๘๐๔๑
	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๗๐.๖๔๑๐	๑๐๔.๗๐๐๐	๕๖.๓๕๙๐	๖๖.๗๖๐๐	๑๓๕.๓๐๐๐	๔๓๓.๗๖๐๐
	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากว๊ม-ก๊วคหมา	๔๑.๐๘๐๐	๕๓.๔๘๔๐	๑๐๑.๐๙๘๐	๑๓๒.๐๑๕๖	๑๐๐.๐๐๐๐	๔๒๗.๖๗๗๖
๑๖.๒ โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒	โครงการชลประทานลำปาง	๗๑.๙๐๘๐	๕๗.๖๐๐๐	๔๓.๕๕๐๐	๒๖๑.๕๓๐๐	๓๐๐.๐๐๐๐	๗๓๔.๕๕๘๐
๑๖.๓ โครงการปรับปรุงงานชลประทาน	๒	โครงการชลประทานลำปาง	๔๕.๙๐๐๐	๘๐.๘๒๗๘	๗.๕๐๐๐	๒๒๓.๙๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๕๕๘.๑๒๗๘
	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๘๓.๒๓๓๐	๖๖.๖๐๕๕	๑๑๒.๓๖๓๐	๑๒๔.๑๒๐๐	๑๐๐.๐๐๐๐	๔๘๖.๓๒๑๕
	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากว๊ม-ก๊วคหมา	๒๑.๐๐๐๐	๒๖.๘๐๐๐	๕๑.๐๐๐๐	๖๙.๘๐๐๐	๗๘.๓๐๐๐	๒๔๖.๙๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๖.๔ โครงการจัดหาแหล่งน้ำและ เพิ่มพื้นที่ชลประทาน	๒	โครงการ ชลประทานลำปาง	๐.๐๐๐๐	๒๔.๐๐๐๐	๒๕.๔๖๓๓	๑๓๕.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๓๘๔.๔๖๓๓
	๒	โครงการก่อสร้าง สำนักงาน ชลประทานที่ ๒	๓๕.๔๖๑๐	๖๕.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๒๓๘.๕๖๘๐	๑๓๐.๐๐๐๐	๔๖๙.๐๒๙๐
๑๖.๕ โครงการป้องกันและบรรเทาภัย จากน้ำ	๒	โครงการ ชลประทานลำปาง	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๓.๘๐๐๐	๗.๕๐๐๐	๕๐.๐๐๐๐	๖๑.๓๐๐๐
	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษา แม่วัง	๙.๕๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๙.๐๐๐๐	๓๗.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐	๖๕.๕๐๐๐
	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษา กิ่วลม-กิ่วคอหมา	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๖๕.๐๐๐๐	๗๕.๐๐๐๐	๓๐.๐๐๐๐	๑๗๐.๐๐๐๐
๑๖.๖ โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่ม พื้นที่ชลประทาน	๒	โครงการ ชลประทานลำปาง	๐.๐๐๐๐	๒๔.๐๐๐๐	๒๕.๔๖๓๓	๑๓๕.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๓๘๔.๔๖๓๓
	๒	โครงการก่อสร้าง สำนักงาน ชลประทานที่ ๒	๓๕.๔๖๑๐	๖๕.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๒๓๘.๕๖๘๐	๑๓๐.๐๐๐๐	๔๖๙.๐๒๙๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๖.๗ โครงการป้องกันและบรรเทาภัย จากน้ำ	๒	โครงการ ชลประทานลำปาง	๐.๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐	๓.๘๐๐๐	๗.๕๐๐๐	๕๐.๐๐๐๐	๖๑.๓๐๐๐
รวม			๔๗๕.๕๓๕๒	๖๓๘.๓๔๙๖	๖๐๒.๗๓๑๕	๑,๘๖๕.๓๐๘	๑,๘๒๔.๖๙	๕,๔๐๖.๖๑๔
งบพัฒนาจังหวัด								
๑.โครงการลำปางสุขภาพดี เมื่อไม่มีหมอกควัน (Lampang Healthy Smog Free : A Wellness Lampang Project) กระบวนการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่า จังหวัดลำปางแบบบูรณาการ								
กิจกรรม : ส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้ยืน ต้นเพื่อลดการเผาในพื้นที่การเกษตร	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	-	-	๐.๗๒๙๒๘	๐.๗๒๙๒๘	๑.๔๕๘๖
๒.โครงการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกร และภาคเกษตรทั้งระบบ	๑	โครงการ ชลประทาน ลำปาง	๖๕.๒๙๐๐	๗๘.๘๔๐๐	๒๖.๓๓๙๙	๓๕.๕๖๗๐	๘๐.๐๐๐๐	๒๘๖.๐๓๖๙
รวม			๖๕.๒๙	๗๘.๘๔	๒๖.๓๓๙๙	๓๖.๒๙๖๒๘	๘๐.๗๒๙๒๘	๒๘๗.๔๙๕๕

ส่วนที่ ๕

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรด้วยเกษตรสมัยใหม่
โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรจังหวัดลำปาง กิจกรรมหลัก : ยกระดับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
๒. แนวทางการพัฒนา	สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
๓. หลักการและเหตุผล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยมีแนวทางการพัฒนา ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer Smart Group และ Smart Enterprise และเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรกรมการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั่นคือการนำกระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วมการเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูลการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม เพื่อการกระจายรายได้ พัฒนาช่องทางการตลาดและเครือข่าย รวมทั้งการบริหารจัดการกองทุนเกิดการกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและการบริหารจัดการกลไกต่าง ๆ เพื่อยกระดับเป็นผู้ประกอบการในอนาคต ดังนั้น การดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง ส่งผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม ทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพและเครือข่ายหลากหลายสาขาอาชีพ ด้านสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องทางการเกษตรที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการเกษตร สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกรที่มีความสามารถเข้ามามีบทบาทในเวทีของการบริหารงานเกษตรตั้งแต่ในระดับชุมชน สู่ระดับที่สูงขึ้นตามลำดับ จนถึงในระดับประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังว่าจะเกื้อหนุน ให้เกิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่ม องค์กรเกษตรกร เพื่อพัฒนาด้านการเกษตร ตลอดจนเศรษฐกิจฐานราก และสังคมเกษตรต่อไป ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร และสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. ยกระดับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีศักยภาพ ให้มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรเบื้องต้น รวมถึงสนับสนุนการสร้างและใช้ประโยชน์จากแหล่งอาหารในชุมชน สำหรับสร้างรายได้ หรือลดรายจ่ายให้ครัวเรือนและชุมชน ๒. เสริมสร้างและพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็งสู่การเป็น Smart Group มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น นำไปสู่การเป็นต้นแบบขยายผลต่อไปได้ ๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปให้กับวิสาหกิจชุมชน
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๓๐ ราย (กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๓ กลุ่ม) ได้รับการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรเบื้องต้น ๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๓ กลุ่ม ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ ฉลากสินค้า ๓. เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปให้กับผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทำให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๖. พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๓ กลุ่ม ในพื้นที่จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์

หัวข้อ	รายละเอียด
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	พิจารณาคัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	จัดเวทีวิเคราะห์ศักยภาพและความต้องการพัฒนาสินค้าแปรรูปของ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๕๓,๗๘๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าแปรรูปเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๒๗๓,๖๘๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๔๙๔,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
๑๐. งบประมาณ	๘๒๑,๔๖๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๓๐ ราย (กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๓ กลุ่ม) ได้รับการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรเบื้องต้น ๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๓ กลุ่ม ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ ฉลากสินค้า ๓. เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปให้กับผลผลิตทางการเกษตรของ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทำให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้ เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถวิเคราะห์เพื่อวางแผนการดำเนินงานและดำเนินกิจกรรมตามแผนอย่างต่อเนื่องได้ด้วยตนเอง โดยสมาชิกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ การวางแผนในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ๒) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีแนวทางในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้กับกลุ่ม และเป็นต้นแบบขยายผลไปสู่ชุมชน ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง พึ่งพาตนเองได้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ยกระดับขีดความสามารถเกษตรกรและผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เป็นมืออาชีพ (Lampang Smart Agriculture) กิจกรรมหลัก : พัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อยกระดับสู่ Smart Group
๒. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. หลักการและเหตุผล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ในหมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ได้ให้ความสำคัญในการยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรไปสู่การเป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนากระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาดได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจที่สำคัญในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่ม เพื่อร่วมกันพัฒนาความรู้ ความสามารถในการพัฒนาอาชีพการเกษตร ดำเนินงานภายใต้หลักการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กร และชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา จังหวัดลำปาง มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวนทั้งสิ้น ๑๓๕ กลุ่ม สมาชิกจำนวนทั้งสิ้น ๑,๕๓๗ คน มีความจำเป็นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มโดยการนำกระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายการมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนาโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร สามารถวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มให้สอดคล้องกับสินค้าและพื้นที่โดยใช้กระบวนการกลุ่มและจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนงานในรูปแบบของการรวมกลุ่มแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การเป็น Smart Group โดยใช้เกณฑ์พิจารณาความเข้มแข็งของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ๕ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ๒) ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร ๓) ด้านการพัฒนาความรู้และความสามารถของสมาชิก ๔) ด้านกระบวนการพัฒนาสินค้าและบริการ ๕) ด้านสาธารณประโยชน์หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจังหวัดลำปาง ให้มีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒. เพื่อยกระดับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจังหวัดลำปาง สู่การเป็น Smart Group เพื่อสร้างรายได้หรือลดรายจ่ายให้ครัวเรือนและชุมชน
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ร้อยละ ๗๐ ของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการมีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินความเข้มแข็งของกลุ่มเพิ่มขึ้น ๑ ระดับ ๒. ร้อยละ ๖๐ ของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการยกระดับเป็น Smart Group
๖. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ ในจังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	รับสมัครกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเข้าร่วมโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดอบรมหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพกลุ่มพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อยกระดับสู่ Smart Group” ๑๗๑,๐๘๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อยกระดับสู่ Smart Group ๓๙๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๕๖๑,๐๘๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. ร้อยละ ๗๐ ของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการมีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินความเข้มแข็งของกลุ่มเพิ่มขึ้น ๑ ระดับ ๒. ร้อยละ ๖๐ ของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการยกระดับเป็น Smart Group

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจังหวัดลำปางมีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ ๒. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจังหวัดลำปาง ยกระดับสู่การเป็น Smart Group

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ยกระดับขีดความสามารถเกษตรกรและผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เป็นมืออาชีพ (Lampang Smart Agriculture) กิจกรรมหลัก : ยกระดับศักยภาพของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านสู่การเป็น Smart Farmer ต้นแบบ
๒. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
๓. หลักการและเหตุผล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการเกษตรกรในระดับพื้นที่ของหมู่บ้านมาโดยตลอด ซึ่งมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๖ หน่วยงานที่ดำเนินงานด้านอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ในแต่ละสาขาที่หน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ อาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ได้แก่ ครูบัญชีอาสา หมอดินอาสา ประมงอาสา เศรษฐกิจการเกษตร ครุยางอาสา อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ อาสาปศุสัตว์ อาสาสมัครฝนหลวง อาสาสมัครสหกรณ์ อาสาสมัครชลประทาน ชาวนาอาสา เกษตรหมู่บ้าน สารวัตรเกษตรอาสา หม่อนไหมอาสา และ Q อาสา ซึ่งเป็นเกษตรกรหรือบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกหรือสมัครใจเข้าเป็นอาสาสมัครตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ละเอียดเงื่อนไขที่กำหนด โดยอยู่ภายใต้ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เป็นผู้แทนของอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ที่ได้รับการคัดเลือกในหมู่บ้านนั้นๆ มีหน้าที่ในการจัดเก็บ รวบรวม รายงาน ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของเกษตรกรในหมู่บ้าน ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานสถานการณ์ฉุกเฉินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและชุมชนหรือตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นขอความช่วยเหลือ ปัจจุบันจังหวัดลำปาง โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดลำปางและสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ ในฐานะฝ่ายเลขานุการและนายทะเบียนตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรมอบหมาย ได้ดำเนินการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ตามระเบียบและประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น ๙๖๙ คน และแต่งตั้งคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด มีวาระดำรงตำแหน่ง ๔ ปี (ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เนื่องด้วยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพ เป็น Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อขับเคลื่อนและส่งเสริมในบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านให้เป็นรูปธรรมและ

หัวข้อ	รายละเอียด
	มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่พี่น้องเกษตรกรของจังหวัดลำปาง เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร และเป็นเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ รวมถึงเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในพื้นที่
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร และภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านระดับจังหวัด ๒. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ระหว่างอาสาสมัครเกษตร และการเข้าถึงเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร สู่การเป็น Smart Farmer ต้นแบบ ๓. เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรระดับอำเภอ (อกขอ.) หรือ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ๑๓๐ ราย เกิดการพัฒนา สามารถปฏิบัติงานตามกระบวนการโครงสร้างการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร และเกิดการเชื่อมโยงงานอาสาสมัครเกษตร ๒. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการยกระดับเป็น Smart Farmer ต้นแบบ ร้อยละ ๑๐ ๓. เกิดแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารงานด้านการเกษตรในพื้นที่ จำนวน ๑๓ จุด
๖. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ ในจังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer ต้นแบบ ๒๐๗,๘๒๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และค้นหาปัญหาหรือความต้องการต่องานส่งเสริมการเกษตร ๘๙,๑๒๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ	ส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมงานด้านการเกษตร และศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ๑๙๕,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๔๙๑,๙๔๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรระดับอำเภอ (อกษอ.) หรือ อาสาสมัคร เกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ๑๓๐ ราย เกิดการพัฒนา สามารถ ปฏิบัติงานตามกระบวนการโครงสร้างการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร และเกิดการเชื่อมโยงงานอาสาสมัครเกษตร ๒. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการยกระดับเป็น Smart Farmer ต้นแบบ ร้อยละ ๑๐ ๓. เกิดแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารงานด้าน การเกษตรในพื้นที่ จำนวน ๑๓ จุด
๑๒. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรระดับอำเภอ (อกษอ.) หรือ อาสาสมัคร เกษตรหมู่บ้าน (อกม.) สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนมีแผนพัฒนาตนเองสู่ความเป็น Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อนำไปสู่การวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเกิดความ ภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรและการเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านและ เกิดเครือข่าย อกม. ระดับจังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและการประมง
๒. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
๓. หลักการและเหตุผล	ปลา เป็นแหล่งโปรตีนที่มีราคาถูกเมื่อเทียบกับอาหารจำพวกเนื้อสัตว์อื่นๆ จึงได้รับความนิยมนำมารับประทานกันอย่างมาก ปลานั้นสามารถเลี้ยงได้ง่าย ไม่ต้องลงทุนสูง เจริญเติบโตไว สร้างรายได้ให้ในระยะสั้น ปัจจุบันการเลี้ยงและเพาะพันธุ์ปลาได้รับความสนใจและแพร่หลายมากขึ้นกว่าเดิมมาก ไม่ว่าจะเป็นเลี้ยงไว้เพื่อรับประทานภายในครอบครัว เลี้ยงไว้ขายเป็นอาชีพ ทั้งธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดเล็ก ผู้คนหันมาพึ่งพาตนเองและนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ซึ่งเป็นการประกอบอาชีพด้านการเกษตรพร้อมจัดการระบบนิเวศเกษตรอย่างเหมาะสม ลดต้นทุนในการผลิตและปลอดภัย สามารถใช้พื้นที่ได้เกิดประโยชน์สูงสุด วัสดุจากธรรมชาติ ผลพลอยได้จากการผลิตของพืชและสัตว์ก็ยังสามารถนำกลับมาใช้เป็นอาหารของปลาที่เลี้ยงไว้ได้ นอกจากนี้แล้วปลาที่ได้ยังสามารถนำไปแปรรูป สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้อีกด้วย จังหวัดลำปางมีแหล่งน้ำที่มีศักยภาพที่เหมาะสม สามารถที่จะเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชนภายในจังหวัด จากข้อมูลการบริโภคพบว่านิยมบริโภคปลานิล ซึ่งภายในจังหวัดลำปางยังไม่สามารถผลิตได้เพียงพอแก่การบริโภค โดยส่วนใหญ่จะเป็นการนำเข้าจากต่างจังหวัด เช่น จังหวัดเชียงราย จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น เนื่องจากการผลิตสัตว์น้ำในจังหวัดลำปางยังมีต้นทุนที่สูง ทั้งจากต้นทุนอาหารสัตว์และลูกพันธุ์ที่มาจากการนำเข้าจากจังหวัดอื่น เพื่อให้คนในจังหวัดลำปางได้รับประทานสัตว์น้ำที่ราคาไม่แพงและเพียงพอต่อการบริโภค รวมถึงเป็นการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำอย่างเต็มที่รวมถึงลูกพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำในแหล่งน้ำสาธารณะเพื่อเป็นแหล่งโปรตีนของผู้มีรายได้น้อย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการสร้างเสริมอาชีพ สร้างรายได้ และพัฒนาศักยภาพด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกรของจังหวัดลำปาง ให้สามารถอนุบาลลูกพันธุ์ปลาให้ได้ขนาดที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงหรือปล่อยสู่แหล่งน้ำได้ จะสามารถช่วยลดต้นทุนการสั่งซื้อลูกปลาจากจังหวัดอื่นลงได้ และยังสามารถจำหน่ายลูกพันธุ์ปลาขนาดใหญ่เป็นรายได้เสริมเพิ่มรายได้ พัฒนาศักยภาพด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกรตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานประมงจังหวัดลำปางจึงขอเสนอโครงการโครงการพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและการประมง กิจกรรมหลัก กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างรายได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด กิจกรรมย่อย กิจกรรมส่งเสริมการผลิตลูกปลาขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในจังหวัดลำปาง ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เป้าหมายเกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย และ พื้นที่อำเภอแม่เมว จังหวัดลำปาง เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๒๐ ราย สอดคล้องกับประเด็น

หัวข้อ	รายละเอียด
	การพัฒนาที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรด้วยเกษตรสมัยใหม่ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรสร้างสรรค์
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมอาชีพและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์น้ำให้กับเกษตรกรจังหวัดลำปาง ๒. เป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่มีคุณภาพ ๓. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรมีความรู้ด้านการอนุบาลลูกพันธุ์สัตว์น้ำ และการผลิตอาหารสัตว์น้ำ จำนวน ๔๐ ราย ๒. เป็นแหล่งผลิตอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำที่มีคุณภาพ จำนวน ๒ แห่ง ๓. แหล่งเรียนรู้/ถ่ายทอดความรู้เกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน ๒ แห่ง
๖. พื้นที่เป้าหมาย	๑. อำเภอเมือง ๒. อำเภอแม่เมาะ
๗. กิจกรรมหลัก	๑. ถ่ายทอดความรู้ด้านการอนุบาลลูกพันธุ์สัตว์น้ำและผลิตอาหารสัตว์น้ำให้แก่เกษตรกร ๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อแหล่งเรียนรู้/ถ่ายทอดความรู้เกษตรกรรมยั่งยืน ๓. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการผลิตลูกปลาขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในจังหวัดลำปาง ๔๖๑,๓๔๐ บาท สำนักงานประมงอำเภอเมือง สำนักงานประมงอำเภอแม่เมาะ
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี ตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๘ ถึง กันยายน ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๔๖๑,๓๔๐ บาท งบพัฒนาจังหวัดลำปาง
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรมีความรู้ด้านการอนุบาลและผลิตอาหารสัตว์น้ำ จำนวน ๔๐ ราย ๒. เป็นแหล่งผลิตอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำที่มีคุณภาพ จำนวน ๒ แห่ง ๓. มีแหล่งเรียนรู้/ถ่ายทอดความรู้เกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน ๒ แห่ง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยมุ่งสู่เกษตรอินทรีย์จังหวัดลำปาง
๒. แนวทางการพัฒนา	เกษตรนวัตกรรม สร้างสรรค์ และปลอดภัย
๓. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันความต้องการบริโภคสัตว์น้ำของประชาชนในจังหวัดลำปางเพิ่มมากขึ้น จากความต้องการบริโภคสัตว์น้ำของประชาชนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผลผลิตสัตว์น้ำที่ผลิตขึ้นภายในจังหวัดไม่เพียงพอความต้องการ จึงต้องมีการนำเข้าจากต่างจังหวัด เช่น จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และประกอบกับเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ ความเข้าใจในเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์น้ำสมัยใหม่ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการเลี้ยงสัตว์น้ำ ส่งผลให้ผลผลิตสัตว์น้ำเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ การส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์น้ำจังหวัดลำปาง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำให้กับเกษตรกร ช่วยเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำภายในจังหวัด รองรับความต้องการของผู้บริโภค และตอบสนองความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่จังหวัดลำปาง สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมอาชีพและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์น้ำให้กับเกษตรกรจังหวัดลำปาง ๒. เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำภายในจังหวัดลำปาง ๓. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๗๕๐ ราย ๒. ผลผลิตสัตว์น้ำต่อไร่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๖. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	๑. คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๒. ถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำให้แก่เกษตรกร ๓. ประเมินผลผลิตและรายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ ๔. สนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร ๕. ตรวจสอบติดตามให้คำแนะนำ
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์น้ำจังหวัดลำปาง ๒,๕๔๕,๐๐๐.- บาท ประมงจังหวัดลำปาง -
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๒,๕๔๕,๐๐๐.- บาท งบพัฒนาจังหวัดลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร จำนวน ๗๕๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมอาชีพ การเลี้ยงสัตว์น้ำ ๒. ผลผลิตสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดลำปาง เพื่อเฝ้าระวัง และส่งเสริมปศุสัตว์ปลอดภัย
๒. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน
๓. หลักการและเหตุผล	ตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาคเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการเกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ในยุทธศาสตร์ที่ ๑๒ : ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ประกอบกับ แผนพัฒนาภาคเหนือ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการการพัฒนาแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีการฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพในทักษะใหม่ (Reskill) ที่จำเป็นในการทำงานและตรงตามความต้องการของตลาด ตลอดจนการพัฒนายกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น (Upskill) ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ให้แต่ละหน่วยงานในสังกัดจัดทำเครือข่ายภาคประชาชนในระดับตำบล หมู่บ้านให้เข้มแข็งในลักษณะเดียวกับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน : อสม. โดยจัดระบบบริหารจัดการอาสาสมัครทั้งหมดในระบบต่างๆ มาทำงานร่วมกันแบบบูรณาการกับเจ้าหน้าที่รัฐ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง จึงมีนโยบายการพัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์อย่างต่อเนื่อง โดยมีหลักการหรือแนวทางในการดำเนินงาน คือ “มีความต้องการร่วม มีความสนใจร่วม และมีผลตอบแทนร่วมกัน” โดยมุ่งให้อาสาปศุสัตว์มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเลี้ยงดูปศุสัตว์ด้วยตนเองและสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือเพื่อนบ้านในการจัดการด้านปศุสัตว์ได้

หัวข้อ	รายละเอียด
	เนื่องจากปัจจุบันได้เกิดโรคอุบัติใหม่ เช่น ลัมปีสกินในโค กระบือ ASF African Swine Fever หรือโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร เป็นโรคติดต่อ โรคกาฬโรคในม้า ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายกับเศรษฐกิจด้านการปศุสัตว์ในจังหวัดเป็นมูลค่าถึง ๒๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปางจึงเห็นถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้อาสาปศุสัตว์เป็นกลุ่มที่เข้มแข็งมีความรู้ความสามารถพร้อมช่วยงาน จึงได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาสาปศุสัตว์ให้ชัดเจน และให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับฐานข้อมูลอาสาปศุสัตว์เพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลเกษตรกรอาสาของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นระบบ โดยยึดหลักการมีความสนใจร่วม มีความต้องการร่วม และการมีผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ร่วมกันเป็นหลักในการดำเนินงาน และให้อาสาปศุสัตว์มีความเข้าใจ และรู้ทันต่อโรคอุบัติใหม่ ตลอดจนการดูแลรักษาสัตว์ เป็้องต้น ให้ทันทั่วถึงกับโรคที่อุบัติใหม่
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้อาสาปศุสัตว์มีความรู้ ความเข้าใจใหม่ และสามารถช่วยงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติได้ ๒. เพื่อให้อาสาปศุสัตว์ได้ทบทวนความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ ๓. เพื่อให้อาสาปศุสัตว์เป็นผู้ประสานงานระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ ๔. เพื่อให้อาสาปศุสัตว์เข้าใจถึงโรคอุบัติใหม่ ๕. อาสาปศุสัตว์ในจังหวัดลำปางมีความรู้ด้านกฎหมายปศุสัตว์
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. อาสาปศุสัตว์เก่าในจังหวัดลำปาง ๑๓๐ ราย มีความรู้ความเข้าใจโรคอุบัติใหม่ กฎหมาย ระเบียบกรมปศุสัตว์ ๒. อาสาปศุสัตว์ใหม่จำนวน ๓๐ ราย มีความรู้ความเข้าใจโรคอุบัติใหม่ กฎหมาย ระเบียบกรมปศุสัตว์ ๓. เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในจังหวัดลำปางได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่ กฎหมาย ระเบียบกรมปศุสัตว์
๖. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดลำปาง ๑๓ อำเภอ
๗. กิจกรรมหลัก	
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	พัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดลำปาง เพื่อปศุสัตว์ปลอดภัย ๕๓๕,๓๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง ศูนย์วิจัยสัตว์แพทย์ภาคเหนือตอนบน ศูนย์วิจัยพืชอาหารสัตว์ ด่านกักกันสัตว์ลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปีงบประมาณ เริ่มต้น เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - เดือนกันยายน ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๕๓๕,๓๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เพื่อให้อาสาปศุสัตว์เข้าใจถึงโรคอุบัติใหม่กฎหมาย ระเบียบกรมปศุสัตว์ ๒. สร้างความเข้มแข็งกลุ่มอาสาปศุสัตว์ และกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ ๓. อาสาปศุสัตว์ได้ติดตามหาแนวทางปัญหาเพื่อต่อยอดกับโรคอุบัติใหม่ ๔. เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในจังหวัดลำปางได้เฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่กฎหมาย ระเบียบกรมปศุสัตว์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ปรับระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองอาชีพเกษตรกรที่ยั่งยืน
๒. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนา กระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ
๓. หลักการและเหตุผล	ตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) วิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาคเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน กำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ในยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ได้กำหนด ยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาภาคเหนือ มีเป้าหมาย “พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง” ประกอบกับ แผนพัฒนาภาคเหนือ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาเกษตรสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องปรับระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองให้สามารถพัฒนาและยกระดับการเลี้ยงไก่พื้นเมืองให้เป็นอาชีพผลิตไก่พื้นเมืองที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยสู่ผู้บริโภค สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและเป็นอาชีพที่มั่นคงให้แก่เกษตรกรต่อไป
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองแก่เกษตรกรให้เกิดอาชีพที่ยั่งยืน ๒. เพื่อปรับระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองให้ได้มาตรฐานปลอดภัย ๓. เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง ๔. เพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคง และอาชีพที่ยั่งยืนแก่เกษตรกร
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ๘๐ ราย ๒. จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง ๘ กลุ่ม ๓. ปรับระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ๘๐ แห่ง ๔. ร้อยละ ๘๐ ของเกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมืองได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GFM) ๕. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ๑๖,๐๐๐ บาท/ราย/ปี

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมืองในพื้นที่อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ปรับระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองอาชีพเกษตรกรที่ยั่งยืน ๔๕๐,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนบน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ลำปาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตลำปาง ที่ว่าการอำเภอวังเหนือ
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	๑ ปีงบประมาณ เริ่มต้น เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - เดือนกันยายน ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๔๕๐,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ๘๐ ราย ๒. ปรับระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ๘๐ แห่ง ๓. เกษตรกรจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง ๘ กลุ่ม
๑๒. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย ๑๖,๐๐๐บาท/ราย/ปี ๒. ร้อยละ ๘๐ ของเกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่เข้าร่วมโครงการได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GFM)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
โดยเน้นการขับเคลื่อนภายใต้ BCG Model

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตส้มเกลี้ยงแบบครบวงจร
๒. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
๓. หลักการและเหตุผล	ส้มเกลี้ยงเป็นไม้เมืองร้อนตระกูลส้มชนิดหนึ่งมีชื่อสามัญว่า Sweet Orange มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า Citrus senesis L. Osbeck เป็นผลไม้ที่ขึ้นได้ดีบริเวณพื้นที่ที่สูงจากระดับน้ำทะเลไม่มากนักถิ่นกำเนิดเข้าใจว่าอยู่บริเวณทางตอนใต้ของประเทศจีน ต่อมาได้แพร่กระจายไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา เม็กซิโก ทวีปยุโรป และหมู่เกาะอินเดียตะวันตก สำหรับประเทศไทยเชื่อกันว่าเริ่มนำเข้ามาปลูกในสมัยกรุงศรีอยุธยาหรือสมัยกรุงธนบุรี การนำส้มเกลี้ยงมาปลูกในอำเภอเถินในระยะแรกเป็นพวกชาวจีนที่ประกอบอาชีพค้าขายแต่ดั้งเดิม ต่อมาประกอบอาชีพทำสวนควบคู่ด้วย พื้นที่ที่นิยมปลูกเป็นบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำวังอันอุดมสมบูรณ์ อำเภอเถินปรากฏแหล่งที่เคยปลูกและปัจจุบันยังคงปลูกโดยส่วนใหญ่จะเป็นเขตพื้นที่ตำบลที่มีแม่น้ำวังไหลผ่าน ได้แก่ ตำบลเถินบุรี ตำบลล้อมแรด และตำบลแม่ถอด จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกส้มเกลี้ยงทั้งหมด ๘๙๗ ไร่ แบ่งเป็น อำเภอเถิน ๔๖๒ ไร่ และอำเภอแม่พริก ๔๓๕ ไร่ ส้มเกลี้ยงเป็นผลไม้ที่มีรสชาติดี มีกลิ่นหอม รับประทานสด ๆ หรือทำน้ำส้มคั้นได้ดี ส้มเกลี้ยงมีลำต้นขนาดปานกลาง มีความสูงประมาณ ๕-๗ เมตร แต่ถ้าอยู่ในที่เหมาะสมอาจสูงถึง ๑๐ เมตร ทรงต้นค่อนข้างทึบ ลำต้นและกิ่งก้านแข็งแรง ส่วนมากมีหนามตามลำต้น หนามใหญ่และแข็ง ยิงต้นที่เกิดจากเมล็ดจะยังมีหนามมากและยาวเรียวแหลม ใบค่อนข้างใหญ่แต่น้อยกว่าส้มโอ มีลักษณะเป็นรูปไข่หรือผลสมอยาว ๒-๓ นิ้วพุดกว้าง ๑-๒ นิ้วพุด ใบ แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ตอนแรกเรียกว่าแผ่นใบตอนติดกับก้านใบเรียกว่าหูใบ ส้มเกลี้ยงเป็นส้มที่มีหูใบเล็กและเรียวแหลมมองไม่เห็นเด่นชัด สีของใบด้านบนเขียวเข้มเป็นมัน ด้านล่างเขียวอ่อนขอบใบเรียบ ดอกออกตามปลายกิ่งเล็กๆ เป็นช่อ จำนวน ๑๐-๒๐ ดอก บางทีออกดอกเดียวก็มีเป็นดอกสมบูรณ์เพศขนาดปานกลางกลีบดอกมีสีขาว ๔-๕ กลีบ เมื่อดอกบานมีกลิ่นหอมมาก ผลส้มเกลี้ยงมีขนาดปานกลางถึงค่อนข้างใหญ่ เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๘-๑๐ ซม. มีลักษณะกลมสูงไม่แป้น จัดเป็นผลประเภท berry จำพวก hesperidium ผลที่ยังไม่แก่มีสีเขียวเข้ม แต่เมื่อแก่จัดเป็นสีเขียวอมเหลือง มีตุ่มน้ำมันเล็กๆ กระจายรอบผลเปลือกหนาปานกลาง

หัวข้อ	รายละเอียด
	ประมาณ ๐.๕ ซม. มีลักษณะค่อนข้างแข็งภายในผลแบ่งเป็นช่องประมาณ ๑๒ ช่อง อัดแน่นด้วยเนื้อซึ่งเป็นส่วนของ endocarp มีลักษณะเรียวยาวสีเหลืองภายในมีน้ำมีรสหวานอมเปรี้ยว ตรงกลางมีแกนแข็งสีขาว เมล็ดส้มเกลี้ยงใหญ่กว่าเมล็ดส้มเขียวหวานเล็กน้อย แต่เล็กกว่าส้มโอเปลือกของเมล็ดย่นสีขาว เมล็ดค่อนข้างแบน ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือปัญหาโรคและแมลงปัญหาสำคัญที่พบคือ การเข้าทำลายของโรคราสีชมพู Corticiumsalmonicolor เข้าทำลายกิ่งทำให้กิ่งแห้งและตายในที่สุด และปัญหาเรื่องโรคใบแก้วในส้มเกลี้ยงที่พบมากทำให้ประสิทธิภาพในการสังเคราะห์แสงลดลง มีผลต่อการเจริญเติบโต คุณภาพ และปริมาณของผลผลิตลดลง ปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม จึงควรหาสารที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพมาใช้ทดแทนสารเคมี นอกจากนี้ จำเป็นต้องมีการแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิตให้มีผลตอบแทนคุ้มค่าในการปลูกพืชนี้ของเกษตรกร
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มเกลี้ยงคุณภาพดีและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปผลผลิตจากส้มเกลี้ยงเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตส้มเกลี้ยง
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร จำนวน ๔๐ ราย ผ่านการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มเกลี้ยงคุณภาพดีปลอดภัย ๒. ผลผลิตส้มเกลี้ยงได้รับการแปรรูป อย่างน้อย ๒ ประเภท
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเนิน และอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมถ่ายทอดความรู้ “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มเกลี้ยงคุณภาพดีปลอดภัยได้มาตรฐาน” ๓๒,๗๒๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการผลิตส้มเกลี้ยงคุณภาพดีปลอดภัยตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ๕๕,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก

หัวข้อ	รายละเอียด
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	การแปรรูปผลผลิตส้มเกลี้ยง เพื่อเพิ่มมูลค่า ๑๕๙,๗๒๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	๒๔๗,๔๔๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร จำนวน ๔๐ ราย ผ่านการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มเกลี้ยงคุณภาพดีปลอดภัย ๒. ผลผลิตส้มเกลี้ยงได้รับการแปรรูป อย่างน้อย ๒ ประเภท
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการผลิตส้มเกลี้ยงที่ได้คุณภาพมาตรฐานปลอดภัย ๒. เกษตรกรผู้ผลิตส้มเกลี้ยงในอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมการผลิตสับปะรดผลสด พันธุ์ MD๒
๒. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
๓. หลักการและเหตุผล	สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดลำปาง ในปี ๒๕๖๖ มีเนื้อที่เพาะปลูกประมาณ ๑๗,๙๐๒ ไร่ ผลผลิตรวม ๓๙,๕๒๙ ตัน พันธุ์ที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ปัตตาเวีย ผลผลิตส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๗๐ ส่งเข้าโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และโรงงานแปรรูปในแถบภาคตะวันออก ซึ่งผลผลิตสับปะรดของจังหวัดลำปางมักจะออกมาในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ซึ่งจะตรงกับช่วงเวลาที่ผลผลิตสับปะรดในแหล่งผลิตใหญ่อ่างจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และภาคตะวันออกก็ออกมาเช่นกัน ทำให้ผลผลิตสับปะรดล้นกำลังการผลิตของโรงงานแปรรูป ราคารับซื้อจึงต่ำกว่าต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรประสบกับภาวะขาดทุนเพราะไม่มีช่องทางอื่นในการรองรับผลผลิตส่วนเกิน จากข้อมูลการตลาด ความต้องการบริโภคผลไม้สดมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญในคุณค่าทางโภชนาการและมีความมั่นใจในความปลอดภัยจากสารพิษตกค้างในพืชอาหารมากขึ้น ซึ่งสับปะรดก็เป็นผลไม้ที่อยู่ในความสนใจของผู้บริโภคด้วยเช่นกัน โดยข้อมูลสถิติการส่งออกสับปะรดสดหรือแช่เย็นจนแข็งของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๖๗) รายงานว่า มีการส่งออกสับปะรดสดหรือแช่เย็นจนแข็งในปี ๒๕๖๖ จำนวน ๓๗,๙๖๖.๗๖ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ ที่มีปริมาณการส่งออก จำนวน ๓๔,๕๗๘.๗๒ ตัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการบริโภคสับปะรดผลสดที่เพิ่มมากขึ้น สับปะรดพันธุ์ MD๒ เป็นสับปะรดผลสดที่นิยมบริโภคกันทั่วโลก เนื่องจากมีคุณสมบัติ คือ สีเหลืองสวย เนื้อแน่นละเอียด กลิ่นหอม นารับประทาน มีกรดต่ำไม่กัดลิ้น มีวิตามินซีสูงกว่าสับปะรดพันธุ์ทั่วไปถึง ๔ เท่า มีอายุการเก็บรักษาหลังการเก็บเกี่ยวได้นาน เหมาะสำหรับตลาดผลสดที่ต้องใช้ระยะเวลาขนส่งและรอการขายในตลาดได้หลายวัน ไม่เกิดอาการเน่าเสียหรือเกิดการสั้ดำในผลเหมือนสับปะรดโรงงาน และยังเหมาะที่จะส่งไปขายยังตลาดต่างประเทศที่ขนส่งไกลและใช้เวลานาน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มช่องทางในการรองรับผลผลิตสับปะรดอีกช่องทางหนึ่ง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ได้ดำเนินการส่งเสริมให้ผลิตสับปะรดพันธุ์ MD๒ ในปี ๒๕๖๔ เพื่อนำร่องการปรับเปลี่ยนมาผลิตสับปะรดบริโภคผลสดแล้วพบว่า สับปะรดพันธุ์ MD๒ เป็นที่ต้องการของตลาดบริโภคผลสดเป็นอย่างดีแต่ยังไม่สามารถขยายพื้นที่การผลิตได้เนื่องจาก

หัวข้อ	รายละเอียด
	ต้นพันธุ์หาค่อนข้างยากและราคาแพง จึงมีความเห็นว่าการมีสต็อกเพื่อเพิ่มพื้นที่การผลิตสับปะรด MD๒ ลดปริมาณสับปะรดโรงงาน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาด้านการผลิต ด้านการตลาดและปัญหาด้านราคา สับปะรด ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการผลิตสับปะรดของเกษตรกรให้มีความมั่นคงอย่างยั่งยืน
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสับปะรดผลสดคุณภาพ ๒. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการขยายพันธุ์สับปะรด MD๒ ให้แก่เกษตรกร ๓. เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตสับปะรดผลสดพันธุ์ MD๒ ลดปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย ผ่านการผ่านการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดผลสดคุณภาพ ๒. มีการจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตสับปะรดพันธุ์ MD๒ จำนวน ๑๐๐ แปลง ๓. มีแปลงขยายพันธุ์สับปะรด MD๒ จำนวน ๔ ไร่ ๔. มีการจัดงานรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคสับปะรดผลสด จำนวน ๑ ครั้ง
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมเกษตรกรถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดผลสดคุณภาพ ๙๓,๘๔๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตสับปะรดบริโภคผลสด MD๒ และแปลงขยายพันธุ์สับปะรด MD๒ ๑,๕๖๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	จัดงานรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคสับปะรดผลสดจังหวัดลำปาง ๒๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง
๗.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๑,๘๕๓,๘๔๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย ผ่านการผ่านการอบรมถ่ายทอด เทคโนโลยีการผลิตสับปะรดผลสดคุณภาพ ๒. มีการจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตสับปะรดพันธุ์ MD๒ จำนวน ๑๐๐ แปลง ๓. มีแปลงขยายพันธุ์สับปะรด MD๒ จำนวน ๔ ไร่ ๔. มีการจัดงานรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคสับปะรดผลสด จำนวน ๑ ครั้ง
๑๒. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดนำความรู้ในการผลิตสับปะรดผลสด ตามระบบ GAP ไปใช้ในการผลิตสับปะรดของตนเอง ๒. มีผลผลิตสับปะรดพันธุ์ MD๒ ออกสู่ผู้บริโภคมากขึ้น ๓. ผลผลิตสับปะรดมีมูลค่ามากขึ้นและเป็นทางเลือกในการเพิ่มรายได้ ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ๔. มีจุดขยายพันธุ์สับปะรดพันธุ์ MD๒ ในพื้นที่ เพื่อเป็นแหล่งกระจาย พันธุ์ให้แก่เกษตรกรที่สนใจ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานแบบครบวงจรจังหวัดลำปาง กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานโดยชีววิธี
๒. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. หลักการและเหตุผล	จังหวัดลำปางมีพื้นที่ทั้งหมด ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน ๔๗๓,๖๓๘ ไร่ มีจำนวนเกษตรกร ๙๔,๘๔๔ ครัวเรือน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าวซึ่งเป็นพื้นที่ผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง และพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น ตามลำดับ แต่ปัญหาที่พบ คือเกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบกับปัญหาด้านการผลิตพืช เพราะยังคงพึ่งปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช และโรคพืช ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตไม่มีคุณภาพ ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ผลผลิตราคาถูก ถูกกดราคาผลผลิตไม่สามารถกำหนดราคาหรือแข่งขันในตลาด ผลผลิตออกมาแล้วไม่มีผู้รับซื้อหรือซื้อในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต ในขณะเดียวกันปัญหาด้านสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคนับวันจะเลื่อมลง สาเหตุหนึ่งเนื่องจากผลกระทบจากการใช้สารเคมีในการผลิตพืช ประกอบกับสภาพแวดล้อมปัจจุบันเสื่อมถอยลงเป็นอย่างมาก เนื่องจากระบบนิเวศความยั่งยืนถูกทำลายไปด้วยการใช้สารเคมีในการผลิตพืชสินค้าเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานโดยชีววิธีขึ้น เพื่อให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ปลอดภัยต่อสุขภาพชีวิต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบของสังคมกำลังเกิดสภาวะที่ถดถอย นับตั้งแต่ถ้าตัวบุคคล สิ่งแวดล้อม สภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลกระทบโดยตรงต่อตัวเกษตรกรโดยตรง การปรับเปลี่ยนแนวคิดวิธีการส่งเสริมเกษตรกรให้มีการผลิตโดยลดการใช้สารเคมีเพื่อตนเองและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้เกษตรกรพึ่งพาตนเอง การนำพาเกษตรกรให้เข้าสู่การตลาดของสินค้าเกษตรที่ไม่มีสารเคมี จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำเกษตรกรไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สุดท้ายมีชีวิตอยู่บนสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและทัศนคติด้านการผลิตพืชให้ปลอดภัยและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี ๒. เพื่อผลิตพืชที่ปลอดภัยจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค ให้ได้คุณภาพและปลอดภัย ๓. เพื่อปลูกจิตสำนึกผู้ผลิตให้ผลิตพืชปลอดภัยสู่ผู้บริโภคให้มีชีวิตที่ยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร จำนวน ๑๒๐ ราย ผ่านการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศัตรูพืช ๒. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตพืชให้ปลอดภัยและใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี จำนวน ๔ กลุ่ม
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอแม่เมาะ อำเภอเถิน อำเภองาว และอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๒๐ ราย - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเถิน สำนักงานเกษตรอำเภองาว สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	จัดฝึกอบรมเกษตรกรหลักสูตร “สินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานโดยชีววิธี” ๑๔๐,๔๘๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเถิน สำนักงานเกษตรอำเภองาว สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	จัดทำต้นแบบจุดเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการชีววิธี ๑๒๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเถิน สำนักงานเกษตรอำเภองาว สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเถิน สำนักงานเกษตรอำเภองาว สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๒๖๐,๔๘๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร จำนวน ๑๒๐ ราย ผ่านการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศัตรูพืช ๒. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตพืชให้ปลอดภัยและใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี จำนวน ๔ กลุ่ม
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรมีศักยภาพในการจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี ตระหนักถึงความสำคัญ การผลิตพืชให้ปลอดภัยและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี รวมถึงการสร้างเครือข่ายการผลิตพืชโดยชีววิธีในพื้นที่จังหวัดลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาระบบการผลิตปศุสัตว์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก๊สชีวภาพ
๒. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ การผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ สนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันอุตสาหกรรมการผลิตสัตว์ของประเทศไทยได้ขยายตัวเพิ่มอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมทั้งภายในบริเวณฟาร์มเลี้ยงสัตว์และชุมชนใกล้เคียงเช่นปัญหามลภาวะของกลิ่น น้ำเสีย แอมโมเนีย และพาหะนำโรคต่างๆ เป็นต้น โดยทั้งส่วนของมูลและปัสสาวะที่ขับถ่ายออกจากสัตว์ทางฟาร์ม หรือผู้ประกอบการจำเป็นต้องกำจัดทิ้งออกไปซึ่งมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น การกำจัดสิ่งปฏิกูล (มูลและปัสสาวะ) จากสัตว์ เช่น การกำจัดด้วยระบบแก๊สชีวภาพ (หรือไบโอแก๊ส Biogas digester คือ แก๊สที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติจากการย่อยสลายสารอินทรีย์ โดยจุลินทรีย์ ภายใต้สภาวะที่ปราศจากออกซิเจน ในขณะที่เกิดการย่อยสลายนั้น จะเกิดแก๊สขึ้นกลุ่มหนึ่งส่วนใหญ่เป็นแก๊สมีเทน เป็นแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ ไนโตรเจน ไฮโดรเจน และแก๊สอื่นๆ แก๊สมีเทนเป็นแก๊สที่มีมากที่สุด มีคุณสมบัติไม่มีสีไม่มีกลิ่นและติดไฟได้เบากว่าอากาศ แต่ที่มีกลิ่นเหม็นนั้นเกิดจากแก๊สไฮโดรเจนซัลไฟด์หรือแก๊สไข่เน่า ซึ่งเมื่อจุดไฟกลิ่นเหม็นจะหมดไปถือว่าเป็นวิธีที่เหมาะสม สามารถใช้ได้ทั้งฟาร์มขนาดใหญ่ และฟาร์มรายย่อยของเกษตรกรตามชุมชนต่างๆนอกจากนี้ภายหลังจากการบำบัดยังได้แก๊สมีเทนเป็นผลพลอยได้ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นพลังงานสำหรับหุงต้ม การใช้ความร้อน รวมทั้งเป็นพลังงานมอเตอร์หรือกิจกรรมอื่นๆ ภายในครัวเรือนได้ จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่รองรับการขยายตัวของสังคมเมือง ทำให้มีประชากรเข้ามาอาศัยในพื้นที่มากขึ้น ทำให้พื้นที่ทางด้านการเกษตรลดลง แต่ยังคงมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาการผลิตทางการเกษตรให้มีความปลอดภัยและลดมลภาวะในภาคการเกษตรให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถประกอบอาชีพด้านการเกษตรให้อยู่กับสังคมเมืองได้ จากผลกระทบของสังคมเมืองที่มีความหนาแน่นของประชากร รวมถึงสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดมลภาวะ เช่น ขยะมูลฝอยจากภาคชุมชน จากด้านการเกษตร อุตสาหกรรม โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์ที่ก่อให้เกิดมลภาวะทางน้ำ กลิ่น จึงมีความจำเป็นต้องสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรมีการพัฒนาปรับปรุงระบบการเลี้ยงสัตว์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	รายละเอียด
	ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและลดความเสี่ยงในการขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ในกรณีเกิดภัยพิบัติ
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๒. เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกร ๓. เป็นแหล่งสาธิตการใช้มูลสัตว์ในการผลิตแก๊สชีวภาพ สำหรับใช้ในครัวเรือน
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. สังคมในชนบท/ชุมชนอยู่ดีมีสุข ให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ๒. ช่วยลดมลภาวะจากกลิ่นเหม็น รวมทั้งแมลงที่บินไปสร้างความรำคาญ/ รบกวนเพื่อนบ้านที่
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอในจังหวัดลำปาง ๑๓ อำเภอ
๗. กิจกรรมหลัก	
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตปศุสัตว์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก๊สชีวภาพ ๙๕๗,๔๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง ศูนย์วิจัยสัตว์แพทย์ภาคเหนือตอนบน ศูนย์วิจัยพืชอาหารสัตว์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตลำปาง
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปีงบประมาณ เริ่มต้น เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - เดือนกันยายน ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๙๕๗,๔๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ในจังหวัดลำปางมีความเข้าใจ และให้ความสำคัญ ต่อปอแก๊สชีวภาพ ๒. เสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ๓. ลดโลกร้อน
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ(Outcome)	๑. ลดค่าใช้จ่ายในการใช้ก๊าซหุงต้มและ/หรือค่าเชื้อเพลิงในประมาณ ๔๘,๐๐๐ บาท/ปี/ราย ๒. ลดค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ยเคมีสำหรับการเกษตรลดลงได้ ๗๒,๐๐๐ บาท/เดือน/ราย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการทำเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ จังหวัดลำปาง
๒. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. หลักการและเหตุผล	๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ หมายความว่า ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น แนวทางการพัฒนา การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ๓) นโยบายรัฐบาล การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย พัฒนาภาคเกษตร ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสม ๔) ประเด็นการพัฒนาภาคเหนือ : ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง ๕) ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด: ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยี ผลจากการใช้แนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมากในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งกระบวนการของความเปลี่ยนแปลงมีความสลับซับซ้อน จนยากที่จะอธิบายในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ได้ เพราะการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต่างเป็นปัจจัยเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน เกิดการพัฒนาในเชิงบวก ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สาธารณูปโภคการสื่อสาร การศึกษาแต่เกิดผลลบ ได้แก่ ความอ่อนแอในชนบทการพึ่งพาตลาดและการตลาดและพ่อค้าคนกลาง ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ การรวมกลุ่มและเครือข่าย และภูมิความรู้ในท้องถิ่นที่เสื่อมสลายไปความพอเพียงในการดำรงชีวิต เป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่จะทำให้คนไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีอิสระ และสามารถจัดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกในยุคปัจจุบัน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปางและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง เล็งเห็นถึงความสำคัญของการขยายผลปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการลดต้นทุนการผลิตพืชโดยใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศในปริมาณที่เหมาะสม

หัวข้อ	รายละเอียด
	ที่จะสามารถพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรไปยังกลุ่มเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ แต่ขาดโอกาสและองค์ความรู้ที่ถูกต้องชัดเจน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดลำปางและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง จึงขอเสนอโครงการ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ จังหวัดลำปาง เพื่อดำเนินการในพื้นที่ ๕ อำเภอของจังหวัดลำปาง ได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง อำเภอห้างฉัตร อำเภอเสริมงาม อำเภอเกาะคา และอำเภอแม่ทะ โดยมีเป้าหมายเป็นเกษตรกร จำนวน ๕๐ ราย เพื่อสร้างความมั่นคงของรายได้ พัฒนาอาชีพเกษตรกรรม สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดลำปางที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรม และ เทคโนโลยี แผนงานที่ ๑ พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง ต่อไป
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ เกษตรกรรมยั่งยืน ๒. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ไปสู่ การสร้างรายได้และโอกาสในการจำหน่ายสินค้าที่เพิ่มขึ้น ๓. เพื่อลดต้นทุนการผลิตพืชโดยใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน ๕๐ ราย ๒. เกษตรกรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ นำไปสู่การสร้างรายได้และโอกาสในการจำหน่ายสินค้าที่เพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐ ราย ๓. เกษตรกรได้รับการอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการลดต้นทุนการผลิตพืชโดยใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ จำนวน ๕๐ ราย
๖. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรในพื้นที่ ๕ อำเภอ จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย อำเภอเมืองลำปาง อำเภอห้างฉัตร อำเภอเสริมงาม อำเภอเกาะคา และอำเภอแม่ทะ
๗. กิจกรรมหลัก	
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	การพัฒนาความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ ๙๒,๘๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ๒) สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง ๓) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง ๔) สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง ๕) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง ๖) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ๗) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	การจัดการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ ๓๖๗,๘๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง -
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	การส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยโดยปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ ๑๖๙,๔๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง -
๘. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๖๓๐,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรกรมัยยั่งยืน จำนวน ๕๐ ราย ๒. เกษตรกรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ นำไปสู่การสร้างรายได้และโอกาสในการจำหน่ายสินค้าที่เพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐ ราย ๓. เกษตรกรได้รับการอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการลดต้นทุนการผลิตพืชโดยใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ จำนวน ๕๐ ราย
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ Outcome)	เชิงปริมาณ เกิดชุมชนที่ได้รับการพัฒนาอาชีพเกษตรกรกรม โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่หลากหลาย และมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น จำนวน ๕ แห่ง เชิงคุณภาพ เกษตรกรมีความรู้ในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรกรมโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่หลากหลายและมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	การพัฒนาศักยภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสู่เกษตรสร้างสรรค์และเกษตรกรรมยั่งยืน กิจกรรมหลัก : ขยายมาตรฐานการผลิตข้าวและแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสูง
๒. แนวทางการพัฒนา	๑. ส่งเสริมการเกษตรต้นทาง และเกษตรแปรรูปในพื้นที่ (NTFV) ของผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญและโดดเด่นในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ โดยการ ๒. พัฒนาวัตถุดิบการเกษตรแบบหมุนเวียน ๓. พัฒนารูปแบบการผลิตเพื่อยกระดับมาตรฐานของสินค้าเกษตร ๔. สร้างโอกาสในการจำหน่ายเพื่อการเชื่อมโยงธุรกิจการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ
๓. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันเกษตรกรกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ที่เป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวบางส่วนไม่มีมาตรฐานการผลิตข้าวเพื่อแปรรูปมูลค่าสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานที่ตลาดโลกยอมรับและต้องการ และเกษตรกรขาดทักษะพื้นฐานในการปลูกข้าวที่ถูกต้องวิธีการ ทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวสูงเกินความจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ จึงต้องมีการวิเคราะห์ฐานข้อมูลใหม่ โดยใช้ปัจจัยภายในที่สามารถควบคุมได้ การรวมกลุ่มเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดยังเกิดขึ้นน้อย ทำให้ไม่มีอำนาจต่อรองราคาผลผลิตที่เกิดขึ้น จึงต้องมีการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสมัยใหม่แทนการขายข้าวเปลือกซึ่งมีมูลค่าต่ำ ดังนั้น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน จึงร่วมกับหอการค้าจังหวัดลำปาง วิสาหกิจชุมชนข้าวทิพย์ช้าง และมูลนิธิสุทธิดิรัตน์ อยู่วิทยา เสนอกิจกรรมหลัก : ขยายมาตรฐานการผลิตข้าวและแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสูง ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสู่เกษตรสร้างสรรค์และเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีองค์ความรู้การผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) และอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวตามความต้องการของตลาด ช่องทางการตลาด และการสร้างเครือข่ายเกษตรกร ซึ่งจะช่วยเป็นแรงขับเคลื่อนให้อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่ปลอดภัย เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนบนพื้นฐานของโอกาสและศักยภาพของเกษตรกร ต่อไป
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับความรู้ในการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) และอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน ๒. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับความรู้ในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวตามความต้องการของตลาด ๓. เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายข้าวได้ในราคาสูงกว่าราคาท้องตลาด ๔. สร้างข้อมูลการส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ประสงค์ขอรับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) และอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับความรู้ในการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) และอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน จำนวน ๒๘๐ คน ๒. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับความรู้ในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าตามความต้องการของตลาด ๓. เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายข้าวเปลือกได้ในราคาสูงกว่าราคาท้องตลาดไม่น้อยกว่า ๒ ช่องทาง ๔. สร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ประสงค์ขอรับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) และอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน จำนวน ๑ เครือข่าย
๖. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดลำปาง จำนวน ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่ทะ อำเภอเสริมงาม อำเภอห้างฉัตร และอำเภอเมืองปาน จังหวัดลำพูน จำนวน ๑ อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่ทา
๗. กิจกรรมหลัก	
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) ๓๔๗,๙๔๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๑. หอการค้าจังหวัดลำปาง ๒. วิสาหกิจชุมชนข้าวทิพย์ช้าง
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การแปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ปลูกข้าว ๔๐๒,๐๖๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๑. หอการค้าจังหวัดลำปาง ๒. วิสาหกิจชุมชนข้าวทิพย์ช้าง ๓. มูลนิธิสุทธิตร์น อยู่วิทยา
๘. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน หน่วยงานรับผิดชอบร่วม ๑. หอการค้าจังหวัดลำปาง ๒. วิสาหกิจชุมชนข้าวทิพย์ช้าง ๓. มูลนิธิสุทธิตร์น อยู่วิทยา
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	เริ่มต้นเดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ สิ้นสุดเดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๗๕๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับความรู้ในการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) และอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน จำนวน ๒๘๐ คน ๒. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับความรู้ในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าตามความต้องการของตลาด ๓. เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายข้าวเปลือกได้ในราคาสูงกว่าราคาท้องตลาด ไม่น้อยกว่า ๒ ช่องทาง ๔. สร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ประสงค์ขอรับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) และอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน จำนวน ๑ เครือข่าย
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับความรู้ในการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) และอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน จำนวน ๒๘๐ คน ๒. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับความรู้ในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าตามความต้องการของตลาด ๓. เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายข้าวเปลือกได้ในราคาสูงกว่าราคาท้องตลาด ไม่น้อยกว่า ๒ ช่องทาง ๔. สร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ประสงค์ขอรับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) และอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน จำนวน ๑ เครือข่าย เชิงคุณภาพ เกษตรกรมีรายได้ที่มากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการลำปางสุขภาพดี เมื่อไม่มีหมอกควัน (Lampang Healthy Smog Free : A Wellness Lampang Project) กระบวนการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าจังหวัดลำปางแบบบูรณาการ กิจกรรมหลัก ส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นเพื่อลดการเผาในพื้นที่การเกษตร
๒. แนวทางการพัฒนา	การแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) แบบบูรณาการ
๓. หลักการและเหตุผล	ในปัจจุบันประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ได้ประสบปัญหาหมอกควันปกคลุมและเกิดมลพิษทางอากาศเป็นประจำทุกปี โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในที่โล่งทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตร ซึ่งการเผาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังส่งผลเสียต่อการทำอาชีพการเกษตรโดยตรง กล่าวคือ ทำให้ดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็น จังหวัดลำปางมีพื้นที่ทั้งหมด ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน ๔๗๓,๖๓๘ ไร่ มีจำนวนเกษตรกร ๔๔,๘๔๔ ครัวเรือน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าวซึ่งเป็นพื้นที่ผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง และพืชไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้น ตามลำดับ โดยเฉพาะพืชไร่หรือพืชเชิงเดี่ยว ซึ่งมีการแผ้วถางป่าเพื่อขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นทุกปี เมื่อทำการเก็บเกี่ยวแล้ว ยังมีเศษซากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอยู่ในแปลงเกษตรกร เมื่อจะนำไปจำหน่ายก็ไม่คุ้มค่ากับค่าแรงงานและค่าขนส่ง เกษตรกรจึงปล่อยทิ้งไว้ เมื่อถึงฤดูแล้งทำให้เป็นเชื้อเพลิงเกิดการเผาไหม้สร้างมลภาวะให้กับสิ่งแวดล้อมทุกปี เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรที่จะลดความเสี่ยงด้านการเผาในพื้นที่การเกษตร ลดปัญหาการบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำ นอกจากนี้เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับผืนป่าอย่างถาวรและเป็นพืชทางเลือกใหม่ให้เกษตรกร จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกลดการเผาในพื้นที่การเกษตร มีรายได้มั่นคงและมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นตลอดจนทำให้สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศวิทยาป่าไม้ดีขึ้น
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร ๒. เพื่อส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่แทนพืชเชิงเดี่ยวที่เป็นเชื้อเพลิงการเผาไหม้ ๓. เพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดของเกษตรกรให้ปลูกพืชศักยภาพด้านการตลาดและลดความเสี่ยงด้านราคาจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ๔. เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องและเป็นพืชทางเลือกแก่เกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร จำนวน ๑๒๐ ราย ได้รับการส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ๒. พื้นที่เผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) พื้นที่ทำการเกษตรในพื้นที่อำเภอแม่ทะและอำเภอเมืองปานลดลง ร้อยละ ๑๐
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอแม่ทะ และอำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๒๐ ราย - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร และการส่งเสริมการปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้นในพื้นที่ที่เหมาะสม ทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ๑๒๙,๒๘๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือก ไม้ผลไม้ยืนต้นทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพื่อลดพื้นที่หยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ๖๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๗๒๙,๒๘๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร จำนวน ๑๒๐ ราย ได้รับการส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒. พื้นที่เผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) พื้นที่ทำการเกษตรในพื้นที่อำเภอแม่ทะและอำเภอเมืองปานลดลง ร้อยละ ๑๐
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. พื้นที่เผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) ลดลง ส่งผลให้สุขอนามัยของประชาชนดีขึ้น ๒. เกิดการขยายผลสู่เกษตรกรข้างเคียงและเป็นต้นแบบการเรียนรู้การปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นสู่หมู่บ้านข้างเคียงได้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรรมและภาคเกษตรทั้งระบบ
๒. แนวทางการพัฒนา	โครงการพัฒนาด้านการเกษตร
๓. หลักการและเหตุผล	กรมชลประทาน มีแผนงานพัฒนาแหล่งน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง ตามแผนแม่บทแนวทางการพัฒนางานชลประทาน การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต โดยการส่งเสริมด้านภาคการเกษตร ให้มีผลิตภาพสูงมากขึ้น ในพื้นที่ต้นแบบและขยายผลการดำเนินการไปสู่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำ โดยดำเนินการร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเพื่อยกระดับผลิตภาพด้านน้ำทั้งระบบ กรมชลประทาน ในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง ได้มีการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำในจังหวัดลำปาง เพื่อสนับสนุนแหล่งน้ำภาคการเกษตรในท้องถิ่นช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ในเขตจังหวัดลำปาง ตามแผนแม่บทจังหวัดลำปางด้านการเกษตร ดังนี้ - พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน - พัฒนา/ปรับปรุง/ซ่อมแซมแหล่งน้ำ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการชลประทานขนาดกลาง - จัดระบบบริหารจัดการน้ำ รวมทั้ง กำกับ ดูแล จัดระเบียบการใช้น้ำ ให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน การพัฒนาแหล่งน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง เป็นการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำและระบบกระจายน้ำ สามารถจัดหาน้ำเพื่อการผลิต (เกษตร อุตสาหกรรม) มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถจัดหาน้ำเพื่อบรรเทาผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำ ให้เพียงพอต่อภาคการเกษตรในฤดูฝน ตอบสนองความต้องการใช้น้ำของพื้นที่ภาคการเกษตรในพื้นที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ สนับสนุนแหล่งน้ำภาคการเกษตรสามารถกระจายน้ำได้อย่างทั่วถึง ทำให้เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น และแปรรูปผลิตภัณฑ์ได้จากภาคการเกษตรในท้องถิ่นพื้นที่จังหวัดลำปาง กระจายผลผลิตในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ และระดับภูมิภาคทั่วประเทศ ส่งผลให้ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรในท้องถิ่นดีขึ้นอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการส่งน้ำ ๒. พัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการ และลดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ ๓. เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งฤดูแล้งและฤดูฝน ๔. ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ๕. เพื่อให้เกิดความร่วมมือและบูรณาการระหว่างภาคประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. สนับสนุนพื้นที่รับประโยชน์เดิม (ไร่) ๒. จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ไร่)

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือในงานชลประทาน (โครงการ)
๖. พื้นที่เป้าหมาย	๑. ช่วยเหลือเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน ๕ แห่ง ๒. เพิ่มประสิทธิภาพในการส่งน้ำ ช่วยเหลือเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง ๒.๑ พื้นที่รับประโยชน์ (เดิม) จำนวน ๑,๓๕๐ ไร่ ๒.๒ พื้นที่ชลประทาน (เพิ่มขึ้น) จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่
๗. กิจกรรมหลัก	
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำลำเหมืองสายทุ่งตึง ตำบลแม่สุก อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายพงษ์สฤทธ์ ไชยเครื่อง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างระบบส่งน้ำลำเหมืองบน ตำบลวังซ้าย อำเภอลี้ จังหวัดลำปาง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายพงษ์สฤทธ์ ไชยเครื่อง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมระบบส่งน้ำฝายแม่อาจ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท นายอนันตชาติ เขียวขุ่ม หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๒ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำแม่ยอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ๑,๐๓๐,๐๐๐ บาท นายอัศวเดช ไชยวงศ์ หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๔ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมระบบส่งน้ำฝายชาวฝายแม่เลียงพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเสริมขวา อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ๑,๘๔๐,๐๐๐ บาท นายอัศวเดช ไชยวงศ์ หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๔ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. หน่วยงานดำเนินการ	โครงการชลประทานลำปาง นายอาทิตย์ พุ่งเจ็ด ผู้อำนวยการโครงการชลประทานลำปาง โครงการชลประทานลำปาง ๓๙๙ หมู่ ๕ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ๕๒๑๐๐ ๐ ๕๔๘๒ ๑๐๗๓-๔
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๙ เริ่มต้น เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙
๑๐. งบประมาณ	๓๕,๕๗๐,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑.สามารถช่วยเหลือเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง/รองรับความต้องการใช้น้ำ จำนวน ๕ แห่ง ๒.เพิ่มประสิทธิภาพในการส่งน้ำ ช่วยเหลือเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง ๒.๑ พื้นที่รับประโยชน์ (เดิม) จำนวน ๑,๓๕๐ ไร่ ๒.๒ พื้นที่ชลประทาน (เพิ่มขึ้น) จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑.มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล ๒.ประสิทธิภาพการใช้น้ำในพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๓.ประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภคเพิ่มขึ้น ๔.บรรเทาปัญหาภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำ ๕.ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ๖.มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
ชั้น ๓ ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถนนวิชิตสงคราม
ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ๕๒๐๐๐
Tel ๐ ๕๔๒๖ ๕๐๖๗ Fax ๐ ๕๔๒๖ ๕๐๖๘